

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แบบ 1.1 ปริญญาคุษฎีบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

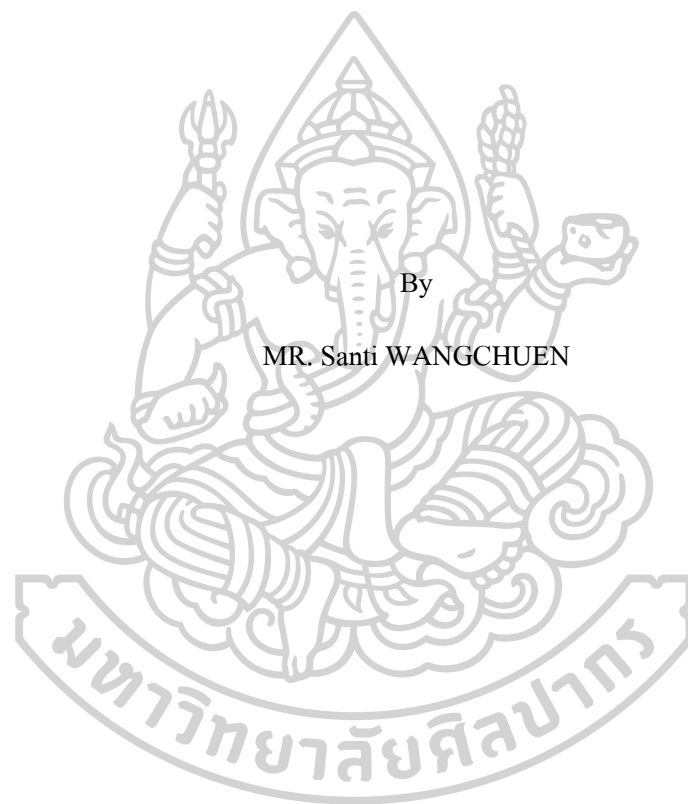

ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แบบ 1.1 ปริญญาคุษฎีบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

WEAVING OF MEMORABLE SPACE

By

MR. Santi WANGCHUEN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Doctor of Philosophy (VISUAL ARTS)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2017

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ
โดย	สันติ หวังชื่น
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แบบ 1.1 ปริญญาคุยฎีบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ดร. สุธา ลีนะวัต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุยฎีบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ วิโชค มุกดามณี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร. สุธา ลีนะวัต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์ ปริญญา ตันตีสุข)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ศาสตราจารย์ ญาณวิทย์ กุญแจทอง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์ เฉชา วราชน)

58007805 : ทศนศิลป์ แบบ 1.1 ปรินญาคุณุฎิบัณฑิต

คำสำคัญ : ถักทอ, ความทรงจำ, อารมณ์ความรู้สึก

นาย สันติ หวังชื่น: ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ดร. สุชาติ ณะวัต

“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่เป็นศิลปะการผูกมัดถักทอที่เกิดขึ้นจากความผูกพันกับคนในครอบครัวและการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับงานถักทอตั้งแต่รุ่นคุณยาย ในสมัยนั้นคุณยายได้ผูกมัดถักทออยู่เด็กและเปลญวนขายเป็นอาชีพเสริม จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในลวดลายของการถักทอและทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผูกมัดถักทอมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นเด็ก การที่ข้าพเจ้าได้เห็นภูมิปัญญาการผูกมัดถักทอเพื่อหาเลี้ยงชีพ จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่ทำให้ข้าพเจ้าได้นำเอาเทคนิคการผูกมัดถักทอมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ จากการสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก ข้าพเจ้าได้นำเอาวัสดุสิ่งของเครื่องใช้มาแทนตัวบุคคลเพื่อนำมาผูกมัดถักทอบันทึกลงเป็นความทรงจำและสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการแสดงออก โดยข้าพเจ้าได้นำเอาเชือกหลายประเภทมาผูกมัดถักทอเข้ากับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า ผ้าชิ้นหมอนจิด หูก พืม กง หลา กระติบข้าว กระบวย เป็นต้น สิ่งของเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิต การนำสิ่งของเครื่องใช้มาถักทอเข้าไปในผลงานนั้นเป็นการแสดงให้เห็นถึงความผูกพันและความรู้สึกที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณยายทั้งในเรื่องของความรัก ความอบอุ่น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว

ข้าพเจ้าต้องการให้ผู้ชมงานศิลปะซาบซึ้งถึงอารมณ์ความรู้สึกของข้าพเจ้า คุณค่าของผลงานศิลปะจะทำให้ผู้ชมเห็นถึงสุนทรียภาพความงามของลวดลายถักทอที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ขึ้นมา และสามารถสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาชาวบ้านและวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมที่แตกต่างจากสังคมเมืองผ่านการถ่ายทอดด้วยวิธีการผูกมัดถักทอในรูปแบบต่างๆ

ผลงาน “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” นี้ข้าพเจ้าได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะขึ้นมาจากความทรงจำทั้งหมดที่มีเพื่อเป็นการระลึกถึงบุคคลอันเป็นที่รักว่า ยังคงอยู่ในใจของข้าพเจ้าเสมอมา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงาน “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ขึ้นนี้จะทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อสารออกมาและรับรู้เรื่องราวของการใช้ชีวิต รวมไปถึงความรักความผูกพันที่มีต่อคนในครอบครัวผ่านการผูกมัดถักทอ

58007805 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Weaving, Memory, Emotion

MR. SANTI WANGCHUEN : WEAVING OF MEMORABLE SPACE THESIS
ADVISOR : PROFESSOR SUTHA LEENAWAT, Ph.D.

“Weaving of Memorable Space” the artwork of macramé and weaving which I would like to present, is created and inspired from the relationship and attachment within family members and the learning of weaving works from my grandmother’s generation. In that period of time, my grandmother wove cradles and hammocks for extra income and I, therefore, became intrigued by those intertwining patterns. For that reason, I have learned tying and weaving techniques since I was a child and her hand woven products have consequently inspired the creation of my weaving artworks. Not only her artistic pieces but my beloved grandmother’s departure also makes a major contribution to this significant work – “Weaving of Memorable Space” Many materials including personal belongings were used to decorate this art piece to represent the individual and express my emotions. Intending to weave the memories about my grandmother through this artwork, I used her possessions – for instance, clothes, sarongs, triangle pillows, loom frames, weaving beaters, spinning wheels, warping mills, bamboo sticky rice containers, and water dippers – to interweave with different kinds of threads and ropes. These significant personal elements reflect my grandmother’s way of life and using them as a part of this artwork shows the attachment and feelings which I have towards my grandmother in several aspects including love, warmth, and family members’ ways of living.

I genuinely hope that the viewers would appreciate the feelings embedded in this art piece, as recognizing its artistic significance yields understanding and appreciation of the weaving pattern beauty which I exquisitely designed. Different tying and weaving techniques used in this artwork also reflect local wisdom and ways of life which reveal the distinction between rural and urban lives and societies.

This artwork – “Weaving of Memorable Space” – is, hence, delicately created from all memories which I have about my grandmother and considered as remembrance of her that she has always been in my heart. I hope that my work, “Weaving of Memorable Space” will help

viewers understand the conveyed feelings and emotions, our ways of living, love and attachment within the family through the art of tying and weaving.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากคำแนะนำและความช่วยเหลือจากอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ผู้วิจัยและสร้างสรรค์จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดที่ให้การศึกษารัก ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนด้วยดีมาโดยตลอด และบุคคลที่สำคัญที่สุดในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือ คุณยายเจียง วรรณสุทระ ผู้มีพระคุณของข้าพเจ้าและครอบครัวเป็นผู้ให้กำเนิดมารดาของข้าพเจ้า อีกทั้งยังเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ขึ้นมาอีกด้วย

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลุด นิ่มเสมอ ซึ่งท่านเป็นอาจารย์คนแรกที่ได้ให้คำแนะนำและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคนิคการผูกมัดถักทอสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะแก่ข้าพเจ้า

ผลงานสร้างสรรค์และวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าจะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าปราศจากคำแนะนำจากคณาจารย์ทุกท่าน ในการนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ปริญญา ตันติสุข และ อาจารย์ ดร. สุธา ลีนะวัต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง , ศาสตราจารย์เกียรติคุณอิทธิพล ตั้งโฉลก ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ สุกนิมิตร , ศาสตราจารย์เดชา วราชุน , ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี และศาสตราจารย์ญาณวิทย์ ภูญแจทอง ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำแนวคิดและแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงด้านเอกสารงานวิจัยและรวบรวมข้อมูลปรับปรุงแก้ไขด้านเอกสารงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ข้าพเจ้าขอให้ความดีและคุณค่าในงานสร้างสรรค์งานวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเพื่อนมนุษย์ในการดำรงอยู่ร่วมกันตลอดไป

เพื่อนทุกคนที่คอยให้กำลังใจให้การช่วยเหลือด้วยดีตลอดมาและขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยให้งานวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีทุกประการ

สันติ หวังชั้น

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญภาพ	ฉุ
สารบัญตาราง	ฅม
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์.....	1
2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	2
3. ขอบเขตการศึกษา.....	2
4. ขั้นตอนของการศึกษาและการสร้างสรรค์.....	3
5. วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	3
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2	5
ทบทวนวรรณกรรม.....	5
2.1 แนวความคิดทางสังคม (Social Conceptual frame works).....	5
2.1.1 วัฒนธรรมงานถักทอในคติความเชื่อและพิธีกรรม	5
พิธีสู่ขวัญทารกแรกเกิด	6
พิธีการผูกเสี่ยว	9
การมัดตราสัง.....	13

สรุปผลจากการวิเคราะห์	15
2.1.2 วัฒนธรรมงานถักทอที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต	15
การถักแหหรือการสานแห.....	16
เรือนเครื่องผูก.....	18
งานผูกมัดเครื่องจักสาน	21
2.3 ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์.....	26
2.3.1 ศิลปิน Jolanta Surma.....	26
2.3.2 ศิลปิน Ernesto Neto	31
2.3.3 ศิลปิน Chiharu Shiota	36
บทที่ 3	44
กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงาน	44
3.1 ความเป็นมาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน	44
3.1.1. ผลงานการสร้างสรรค์ฝีมือของคุณยายเจียง วรณสุทระ.....	45
ผ้าไหมทอ.....	45
ผ้าสไบทอหรือผ้าเบี่ยง.....	46
ของเด็กฝีมือการถักทอของคุณยาย.....	47
สาดหรือเสื่อกกทอ	48
เปลญวน	48
3.2. วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย	49
3.4. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นที่มาของแนวความคิด.....	72
3.5 เชือกวัสดุหลักในการสร้างสรรค์	75
เชือกปอ75	
เชือกฟอก.....	75
เชือกไนลอน	76

เชือกไหมพรม	77
เชือกถ่ม 77	
3.6 สีในผลงานจากการข้อมเชือก.....	78
3.7 การสร้างสรรค์ผลงานถักทอ	83
3.8 การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ในพื้นที่สาธารณะ	88
บทที่ 4	96
การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	96
4.1. การวิเคราะห์ที่มาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์.....	96
4.2. การวิเคราะห์ด้านการสร้างสรรค์ผลงานชุดถักทอพื้นที่ของความทรงจำ	99
4.2.1 คุณสมบัติด้านเนื้อหา.....	99
4.2.2 คุณสมบัติด้านทัศนธาตุส่วนประกอบการรับรู้	100
เส้น(Line).....	100
รูปทรง (Form).....	100
บริเวณที่ว่าง (Space Pattern)	100
สี (Color).....	100
ลักษณะพื้นผิว (Texture)	101
น้ำหนักอ่อนแก่ของสี (Tone)	101
คุณสมบัติด้านโครงสร้าง (Structure)	101
4.2.3 คุณสมบัติด้านเทคนิควิธีการ	101
4.3 การวิเคราะห์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะเวลาที่ 1	101
4.4 การวิเคราะห์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะเวลาที่ 2	108
4.6 การวิเคราะห์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะเวลาที่ 4	119
4.7 การวิเคราะห์แนวคิดและกระบวนการวิธีการในการนำเสนอผลงานศิลปนิพนธ์.....	123
บทที่ 5	124

สรุป 124

ภาคผนวก 128

รายการอ้างอิง 162

ประวัติผู้เขียน 164

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 Jolanta Surma, Bouquet, 2009, Macrame Dyeing, 200 x 100 cm.	27
ภาพที่ 2 Jolanta Surma, Ship, 2010, Macrame Dyeing, 120 x70 cm	28
ภาพที่ 3 Jolanta Surma , Dozynki, 2011, Macrame Dyeing, 120 x50 cm	29
ภาพที่ 4 Ernesto Neto, Drum, 2010, mixed media, Variation toward the space.....	32
ภาพที่ 5 Ernesto Neto, O Bicho Suspensa na Paisa Gen, 2011, mixed media,	33
ภาพที่ 6 Ernesto Neto , Kink, 2012, mixed media, Variation toward the space	34
ภาพที่ 7 Chiharu Shiota, The Way into Silence, 2003, mixed media,	37
ภาพที่ 8 Chiharu Shiota , Over the Continents, 2008, mixed media,.....	38
ภาพที่ 9 Chiharu Shiota, The Key in the Hand, 2015, mixed media,	39
ภาพที่ 10 ผ้าทอพื้นเมือง ผลงานของคุณยาย.....	46
ภาพที่ 11 ผ้าสไบทอหรือผ้าเปียงผลงานของคุณยาย.....	47
ภาพที่ 12 ไม้เท้าฝีมือการถักทอของคุณยาย	47
ภาพที่ 13 สาดหรือเสื่อกกทอ.....	48
ภาพที่ 14 ลักษณะเปลญวนที่คุณยายเคยพาทำ	49
ภาพที่ 15 ภาพข้อมูลจากภาพถ่ายที่อยู่และสถานที่ทำงานของคุณยาย	73
ภาพที่ 16 ภาพร่างลายเส้นผลงานแต่ละชิ้น (ก) ภาพร่างผลงานห้องคุณยาย (ข) ภาพร่างผลงานถัก ทอพื้นที่ของความทรงจำ	74
ภาพที่ 17 ภาพร่างการถักสิ่งของเข้าไปในผลงาน	75
ภาพที่ 18 เชือกปอ.....	75
ภาพที่ 19 เชือกฟอก	76
ภาพที่ 20 เชือกไนลอน	77
ภาพที่ 21 เชือกไหมพรม	77

ภาพที่ 22 เชื้อกร่ม	78
ภาพที่ 23 ภาพสีที่ได้จากวัสดุในธรรมชาติ.....	79
ภาพที่ 24 การย้อมสีที่มาจากธรรมชาติ.....	81
ภาพที่ 25 การย้อมสีเชือกจากสีสังเคราะห์.....	82
ภาพที่ 26 ระยะที่ 1 เตียยคุณยาย.....	83
ภาพที่ 27 ระยะที่ 2 ผนังชั้นที่ 1 “ผนังแห่งความทุกข์”	84
ภาพที่ 28 ระยะที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 “ผนังแห่งความสุข”	85
ภาพที่ 29 ระยะที่ 4 ผนังชั้นที่ 3 “ผนังแห่งความสนุกสนาน”.....	86
ภาพที่ 30 ระยะที่ 5 ผนังชั้นที่ 4 “ผนังแห่งความทรงจำ”	87
ภาพที่ 31 ผนังประตูทางเข้าภายในห้องคุณยาย	87
ภาพที่ 32 ผลงานที่ติดตั้งเสร็จสมบูรณ์	88
ภาพที่ 33 ภาพรายละเอียดของผลงานและการเน้นไฟแสงสว่างลงตรงกลางที่เตียยของคุณยาย	89
ภาพที่ 34 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”	89
ภาพที่ 35 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”	90
ภาพที่ 36 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”	91
ภาพที่ 37 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”	92
ภาพที่ 38 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”	93
ภาพที่ 39 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”	94
ภาพที่ 40 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”	95
ภาพที่ 41 ภาพห้องของคุณยาย	98
ภาพที่ 42 ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชั้นที่ 1	102
ภาพที่ 43 ผลงานชิ้นที่ 2 เตียยนอนคุณยาย	102
ภาพที่ 44 ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชั้นที่ 2	109
ภาพที่ 45 ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชั้นที่ 3	115

ภาพที่ 46 ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4	119
--	-----

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การวิเคราะห์พิธีการผูกแขนทำขวัญทารกแรกเกิด.....	7
ตารางที่ 2 การวิเคราะห์พิธีการผูกแขนทำขวัญทารกแรกเกิด (ต่อ)	8
ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การผูกเสี่ยว	10
ตารางที่ 4 การวิเคราะห์พิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงาน.....	11
ตารางที่ 5 การวิเคราะห์พิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงาน (ต่อ)	12
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การมัดตราสัง	14
ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ การถักแหหรือการสานแห	16
ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ การถักแหหรือการสานแห (ต่อ).....	17
ตารางที่ 9 การวิเคราะห์เรือนเครื่องผูก	18
ตารางที่ 10 การวิเคราะห์เรือนเครื่องผูก (ต่อ).....	19
ตารางที่ 11 การวิเคราะห์เรือนเครื่องผูก (ต่อ).....	20
ตารางที่ 12 การวิเคราะห์งานผูกมัดเครื่องจักสาน	22
ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ผลงานของ Jolanta Surma	30
ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ผลงานของ Ernesto Neto	35
ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ผลงานของ Chiharu Shiota.....	40
ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ผลงานของ Chiharu Shiota (ต่อ).....	41
ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ประเด็นที่ศิลปินใช้ความทรงจำสะท้อนออกมาเป็นผลงานศิลปะ ของศิลปิน ทั้ง 3 ท่าน	42
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ประเด็นที่ศิลปินใช้ความทรงจำสะท้อนออกมาเป็นผลงานศิลปะ ของศิลปิน ทั้ง 3 ท่าน (ต่อ).....	43

ตารางที่ 19	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย.....	50
ตารางที่ 20	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	51
ตารางที่ 21	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	52
ตารางที่ 22	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	53
ตารางที่ 23	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	54
ตารางที่ 24	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	55
ตารางที่ 25	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	56
ตารางที่ 26	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	57
ตารางที่ 27	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	58
ตารางที่ 28	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	59
ตารางที่ 29	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	60
ตารางที่ 30	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	61
ตารางที่ 31	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	62
ตารางที่ 32	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	63
ตารางที่ 33	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	64
ตารางที่ 34	วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ).....	65
ตารางที่ 35	เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย.....	66
ตารางที่ 36	เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ).....	67
ตารางที่ 37	เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ).....	68
ตารางที่ 38	เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ).....	69
ตารางที่ 39	เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ).....	70
ตารางที่ 40	เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ).....	71
ตารางที่ 41	เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ).....	72
ตารางที่ 42	การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1.....	103

ตารางที่ 58 แสดงการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4	120
.....	
ตารางที่ 59 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4 (ต่อ1)	120
.....	
ตารางที่ 60 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4 (ต่อ2)	121
.....	
ตารางที่ 61 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4.	122
.....	
ตารางที่ 62 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลงานศิลปะ	125
.....	
ตารางที่ 63 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลงานศิลปะ (ต่อ1)	126
.....	
ภาคผนวก	
ภาพ	
ภาพ 1 “รูปทรงอิสระจากการผูกมัด” พ.ศ.2554 เทคนิค ผูกมัด รั้วร้อย ถักหุ้ม ขนาด 280 x 280	
Cm.....	131
ภาพ 2 “ E-San Weaving Work” พ.ศ.2557 เทคนิค ผูกมัดถักทอ ขนาด 280 x 540 Cm.....	132
ภาพ 3 แสดงงานกลุ่มนิทรรศการศิลปกรรม “ Same : Different ” ณ YEO Workshop ประเทศ	
สิงคโปร์ 2015	132
ภาพ 4 ART STAGE SINGAPORE , Marring Bay Sands , Singapore ,Solo Exhibiton Dates :	
21-24 January 2016	134
ภาพ 5 Solo Exhibition, “weaving works”, YEO Workshop, 1 Lock Road, #01-01 Gillman	
Barracks Singapore,.....	134
ภาพ 6 ได้ให้คำสัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ที่ประเทศสิงคโปร์เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานวิจัย	
ปริญญาเอก ชุดผลงานชื่อ “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ในวันที่ 10 มิถุนายน 2559.....	135
ภาพ 7 2016 Exhibition, “Asia now” Paris Asian Art Fair , 9 Avenue Hooch, Paris, 8ème,	
19-23 October	135
ภาพ 8 ART STAGE SINGAPORE , Marring Bay Sands , Singapore , Exhibition Dates : 12-	
15 January 2017	136

ภาพ 9 ART CENTRAL 2017, HONG KONG 20-25 March 2017.....	136
ภาพ 10 การแสดงผลงานที่นำเสนอความก้าวหน้าของการเรียนในระดับปริญญาตรีบัณฑิต ใน ชุดชื่อ	137
ภาพ 11 “THREADS & TENSIONS - STORIES FROM SOUTHEAST ASIA” YEO Workshop , 1 Lock Road, #01-01 Gillman Barracks , Singapore 4 NOVEMBER 2017 - 7 JANUARY 2018.....	137
ตารางเปรียบเทียบ	
ตารางเปรียบเทียบ 1 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี	138
ตารางเปรียบเทียบ 2 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ1).....	139
ตารางเปรียบเทียบ 3 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ2).....	140
ตารางเปรียบเทียบ 4 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ3).....	141
ตารางเปรียบเทียบ 5 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ4).....	142
ตารางเปรียบเทียบ 6 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ5).....	143
ตารางเปรียบเทียบ 7 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ6).....	144
ตารางเปรียบเทียบ 8 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ7).....	145
ตารางเปรียบเทียบ 9 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ8).....	146
ตารางเปรียบเทียบ 10 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ9)	147
ตารางเปรียบเทียบ 11 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ10).....	148
ตารางเปรียบเทียบ 12 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ11)	149
ตารางเปรียบเทียบ 13 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ12)	150
ตารางเปรียบเทียบ 14 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ13)	151
ตารางเปรียบเทียบ 15 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ15)	152
ตารางเปรียบเทียบ 16 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ16)	153

ตารางเปรียบเทียบ 17 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ17)	154
ตารางเปรียบเทียบ 18 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ18)	155
ตารางเปรียบเทียบ 19 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ19)	156
ตารางเปรียบเทียบ 20 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ20)	157
ตารางเปรียบเทียบ 21 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ21)	158
ตารางเปรียบเทียบ 22 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ22)	159
ตารางเปรียบเทียบ 23 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ23)	160

บทที่ 1

บทนำ

การผูกมัดถักทอเป็นศิลปะพื้นบ้านแขนงหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะการสร้างสรรค์ด้วยเส้นใย เช่นเดียวกับกับสิ่งทอ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันด้านการแสดงออกทางความรู้สึกและประโยชน์ใช้สอย การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงความผูกพันในความทรงจำที่มีต่อคุณยายที่จากไปอย่างไม่มีวันกลับ คุณยายเป็นผู้สอนวิชาความรู้เทคนิคการผูกมัดถักทอให้กับข้าพเจ้าจนก่อให้เกิดความทรงจำมากมาย จากคุณค่าความสำคัญของเทคนิคการผูกมัดถักทอของภูมิปัญญาพื้นบ้านดังกล่าว ได้กลายเป็นเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานผ่านความรู้สึก ความคิด อารมณ์ที่ผันแปรไปตามกาลเวลาผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อชื่อ “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์

ศิลปะช่างพื้นบ้านหลายประเภท ส่วนใหญ่นั้นได้แสดงออกถึงภูมิปัญญาและวิถีชีวิตที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ได้เป็นอย่างดี ทั้งรูปแบบ เทคนิค และ กรรมวิธีในการสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต ซึ่งนอกจากเป็นไปเพื่อสนองความต้องการในปัจจุบัน 4 แล้ว ยังมีไว้เพื่อรับใช้คติความเชื่อและพิธีกรรมอีกมากมาย

ศิลปะการถักทอนับว่าเป็นกระบวนการหนึ่ง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดเป็นองค์ความรู้หรือภูมิปัญญาที่แสดงออกคือพฤติกรรม(การถักทอ)ออกมาเป็นวัตถุผลิตผลจากการถักทอเพื่อตอบสนองความต้องการในวิถีชีวิต ทั้งยังรับใช้ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม โดยเฉพาะเกี่ยวกับชีวิต ศาสนา และการประกอบอาชีพ งานถักทอ เป็นศิลปะการผูกมัด ถัก รัต ร้อยพื้นบ้านที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตคนไทยมาเป็นเวลายาวนาน จนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังได้รับความนิยม แต่อาจจะเปลี่ยนแปลงบริบทในรูปแบบของวัตถุนิยมในเชิงพาณิชย์ เช่น ถักกระเป๋า ถักเสื่อ ถักเปเล ถักโคมไฟ เป็นต้น เนื่องจากงานผูกมัด ถักทอเป็นงานที่ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลการถ่ายทอดมาจากครอบครัวได้ทำและเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับงานถักทอมาตั้งแต่สมัยเด็กจากครอบครัวที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่รุ่นคุณยาย

จากความรักความผูกพันกับคุณยายตั้งแต่วัยเด็กและได้รับการถ่ายทอดการผูกมัดถักทอมาจากคุณยายและความเสียใจกับการจากไปอย่างไม่มีวันกลับของคุณยายทำให้การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชื่อชุด “คุณยายกับพื้นที่ของความทรงจำ” เป็นผลงานที่เป็นศิลปะการผูกมัด ที่เกิดจากความผูกพันกับคนในครอบครัวและเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับงานถักทอมาตั้งแต่รุ่นคุณยาย

ดังนั้น การแสดงออกของงานถักทอจึงมีลักษณะเป็นงานสะท้อนวิถีการดำเนินชีวิตความผูกพันระหว่างคุณยายกับข้าพเจ้า โดยการนำเชือกหลากหลายประเภทมาผูกมัดเข้ากับสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า เศษผ้า เป็นการแสดงให้เห็นถึงความผูกพันของบุคคลในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความรัก ความอบอุ่น วิถีในการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ และการสูญเสียคุณยายอันเป็นที่รัก การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต้องการให้ผู้ชมผลงานได้เห็นถึงสัจธรรมชีวิต ความผูกพัน อารมณ์ความรู้สึกที่สื่อความหมายออกมาในรูปแบบงานผูกมัดถัก รัดร้อยในลักษณะพื้นที่ของความทรงจำที่มีต่อคุณยาย คุณค่าของงานถักทอ นอกจากจะทำให้ผู้ชมได้รับสุนทรียะของการแสดงออก และสนุกสนานเพลิดเพลินกับลวดลายแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตในสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ข้อคิดและคติสอนใจ ความรักความประทับใจ และมีอารมณ์ร่วมไปกับงานศิลปะ จะเห็นได้ว่าเสน่ห์ของงานถักทอ คือ การแสดงลวดลายที่สอดแทรกในเรื่องของอารมณ์ความรู้สึกความคิด ศิลธรรม ประเพณี วิถีชีวิตในการดำเนินชีวิต ดังนั้นนอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่างานถักทอนั้นมีคุณค่ามากในด้านหัตถกรรมพื้นบ้านและยังสามารถสะท้อนให้เห็นชีวิตและสังคมของชุมชนในท้องถิ่น ข้าพเจ้าจึงนำงานหัตถกรรมพื้นบ้านมาสร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรศิลป์ที่แสดงออกถึงความคิดอารมณ์ความรู้สึกในการแสดงออก ในรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของข้าพเจ้า

2. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

2.1 แสดงผลงานผูกมัด ถัก รัดร้อยด้วยเส้นเชือกที่ผสมผสานกับสิ่งของ เช่น เส้นผ้า เสื้อผ้า และข้าวของเครื่องใช้ของคุณยายเข้าด้วยกันโดยเป็นการสร้างเป็นพื้นที่ของความทรงจำที่มีต่อคุณยายของศิลปิน

2.2 แสดงความทรงจำที่ศิลปินมีต่อคุณยายทั้งความโศกเศร้าความรัก ที่สื่อความรู้สึกถึงคุณยายที่จากไป รวมไปถึงความสนุกสนานในลีลาของการผูกมัดที่เกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานด้วยเส้นเชือกที่ผสมผสานกับสิ่งของ และรูปทรงที่เกิดขึ้นมาใหม่

3. ขอบเขตการศึกษา

การสร้างสรรค์ผลงานแสดงถึงพื้นที่ของความทรงจำที่มีต่อคุณยายที่จากไปโดยได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เรียนรู้วิธีการผูกมัดถักทอมาจากคุณยายตั้งแต่วัยเด็ก ความผูกพันกับคุณยาย ความรู้สึกส่วนตัว และข้อมูลที่มาจากการจากบวธรรมกรรม ได้ก่อให้เกิดเป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะนามธรรมที่เกิดจากการผูกมัด ถัก รัดร้อยกับวัสดุและสิ่งของต่างๆ จนเกิดเป็นรูปทรงอิสระ แสดงถึงความผูกพัน ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อคุณยายในรูปแบบ

เฉพาะตัวและทำให้เกิดความงามทางอุดมคติในลักษณะผลงานศิลปะสื่อผสม โดยนำเสนอผลงานในรูปแบบลักษณะศิลปะจัดวาง ด้วยวิธีการห้อยแขวนและเป็นผลงาน 3 มิติที่ติดตั้งอยู่กับพื้น

4. ขั้นตอนของการศึกษาและการสร้างสรรค์

4.1 ศึกษาการผูกมัดจากภูมิปัญญาในท้องถิ่นความหมาย และเทคนิควิธีการของการผูกมัด ถัก รั้วร้อยการย้อมเชือกจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.2 ศึกษาหนังสือการถัก เช่น หนังสือถักเมคราเม่ หนังสือถักนิตติ้ง หนังสือถักโครเชต์

4.3 ศึกษาการมัดย้อมสีเชือก และการทำเชือก

4.4 ศึกษาตัวอย่างผลงานของศิลปิน เช่น Artist Aurelia Munoz ,Artist Jolanta Surma, Artist Olek, Artist CHIHARU SHIOTA, Artist Ernesto Neto, Artist Jacqueline Surdell เป็นต้น

5. วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

5.1 ศึกษาวัสดุพื้นบ้านที่คุณยาศัยในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวหรืออุปกรณ์ที่ใช้ทำมาหากิน เพื่อแสดงถึงความเป็นตัวตนของคุณยาศัยทำให้ข้าพเจ้านึกถึงคุณยาศัยในความทรงจำโดยเน้นเป็นวัสดุพื้นบ้านเพื่อแสดงให้เห็นความเป็นพื้นถิ่น

5.2 ศึกษาความเป็นมาของเทคนิคการผูกมัดจากข้อมูลในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อให้เห็นถึงความเป็มาของการผูกมัด ถักทอ และที่มาที่ไปของการย้อมสีเชือก

5.3 ศึกษาผลงานของศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานจากการผูกมัดถักทอจนทำให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง

5.4 ศึกษาเรียนรู้อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานประกอบด้วยอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างภาพร่าง อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

5.5 นำผลงานที่สร้างสรรค์มาวิเคราะห์โดยใช้หลักทางปรัชญาและทฤษฎีทางศิลปะเพื่อให้ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” มีคุณภาพและสามารถพัฒนาในระดับต่อไปได้

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชื่อชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” โดยนำเสนอผลงานศิลปะที่เผยแพร่ออกสู่สาธารณะเพื่อให้ผู้ชมเห็นถึงการดำรงชีวิตและความผูกพันกับสิ่งของหลายอย่าง ข้าพเจ้าได้นำเอาเทคนิคการผูกมัดถักทอที่อยู่กับวิถีชีวิตในสังคมไทยมาชานานรวมทั้งวัสดุสิ่งของต่างๆ ที่ข้าพเจ้าได้มีความผูกพันและนำมาถักทอเชื่อมโยงผสมผสานกับลวดลายที่สวยงามลงไปในงานเพื่อต้องการแสดงความรู้สึกมาจากสัญชาตญาณที่อยู่ภายในจิตใจและต้องการถักทอเก็บรักษาสีของนั้นเอาไว้ในความทรงจำ ด้วยสีของเชือกที่ข้าพเจ้าได้มัดย้อมในการใช้สีที่อารมณ์ความรู้สึกซึ่งจะปรากฏให้เห็นในผลงานการสร้างสรรค์

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การสร้างสรรคผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ที่มุ่งเน้นประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับการผูกมัดถักทอ จะเน้นการแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างวัฒนธรรม คติความเชื่อและวิถีชีวิตผ่านเส้นเชือกที่ได้มีการผูกมัดเป็นเงื่อนหลากหลายรูปแบบ รวมไปถึงสิ่งของและวัสดุ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งได้นำมาถักหุ้มเข้าไปในงานเพื่อสื่อให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายของคนอีสาน ทั้งนี้ในการศึกษาการสร้างสรรคผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ได้จัดแบ่งเนื้อหาและสาระสำคัญที่นำเสนอในการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดด้านเนื้อหาและความเป็นมาที่เกี่ยวข้องกับผลงานได้ดังนี้

2.1 แนวความคิดทางสังคม (Social Conceptual frame works)

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” นั้นแสดงให้เห็นถึงความผูกพันระหว่าง “งานถักทอ” ที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการโอบอุ้มและเลี้ยงดูจากผู้ที่มีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ฟุ่มเฟือย และบุคคลผู้นั้นยังมีทักษะในด้านการประดิษฐ์ข้าวของเครื่องใช้ อุปกรณ์จับสัตว์ที่ใช้ในการหาเลี้ยงชีพ เครื่องนุ่งห่ม รวมไปถึงมีความรู้ความชำนาญในด้านการถักทอ และงานถักทอนี้เองเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจที่จะเรียนรู้มากกว่าการประดิษฐ์ข้าวของเครื่องใช้ เนื่องจากการถักทอนั้นเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและมีความสลับซับซ้อนในการสร้างสรรค์งานเป็นอย่างมาก ตั้งแต่การเริ่มผูกเงื่อนเชือกในรูปแบบที่หลากหลายจนกระทั่งการนำเอาเงื่อนที่ผูกนั้นมาประกอบเข้าเป็นชิ้นงาน และทุกงานที่สร้างสรรค์ขึ้นจากเชือกต่างก็มีความหมายมากมายที่แฝงอยู่ในผลงาน “งานถักทอ” จึงมีความหมายในด้าน “วัฒนธรรม คติความเชื่อและวิถีชีวิต” โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 วัฒนธรรมงานถักทอในคติความเชื่อและพิธีกรรม

งานถักทอมีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา และวิถีชีวิตของคนเอเชียมานับศตวรรษจนอาจเรียกได้ว่าเป็นมรดกทางสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมาในอดีต โครงสร้างทางสังคม ระบบการค้า ตลอดจนแนวความคิดทางนามธรรม ซึ่งกลั่นกรองจากการสังเกต ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว ในกรรมวิธีการถักนั้นการเตรียมเส้นใยถือเป็นสิ่งสำคัญพอกับการย้อมสีของเส้นใย หรือแม้แต่การวางลวดลายของการถักทอ เปรียบเสมือนเป็นการบันทึกเรื่องราวของสังคมผ่านสองมือของผู้ถักทอสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานที่อยู่ร่วมทางวัฒนธรรม

(ทรงพันธ์ วรรณมาศ 2539)

วัฒนธรรมงานถักทอที่รำลึกถึงบรรพบุรุษและคติความเชื่อในการผูกตั้งแต่การเกิดจนถึงการตาย การเกิดและการตายเป็นของคู่กัน เกิดเป็นเบื้องต้นและการตายเป็นเบื้องปลายแห่งชีวิตของแต่ละคน เพราะฉะนั้นการเกิดและตายจึงต่อเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มนุษย์ถือเหตุการณ์ทั้งสองนี้เป็นตอนสำคัญ เพราะเป็นขั้นต้นและขั้นปลายแห่งชีวิต จึงต้องมีการประกอบพิธีกรรมตามประเพณี เช่น พิธีทำขวัญทารก , พิธีผูกเสี่ยว , พิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงานและพิธีมัดตราสังเพื่อประโยชน์แห่งความสุขในโลกนี้และโลกหน้า ในการประกอบพิธีกรรมจากที่ยกตัวอย่างมานั้น จะต้องมีการใช้เส้นด้ายสายสิญจน์มาผูกมัดในพิธีกรรม เพราะความเชื่อในแต่ละพิธีกรรมก็จะมี ความเชื่อและความหมายที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสืบทอดกันมาเป็นประเพณีถ้าเอาความคิดเห็นของคนในปัจจุบันไปปรับพิจารณาอาจเห็นได้ว่าคนในปัจจุบันบางกลุ่ม ถือเป็นเรื่องเหลวไหล ไม่มีเหตุผล หรือคนกลุ่มนั้นเขาอาจไม่รู้ในความหมายของคติความเชื่อ ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์เรื่องจารีตประเพณีที่มีในเรื่องของ “การผูก” และ “การมัด” ตั้งแต่การเกิดจนถึงการตาย ในพิธีกรรมที่จะนำเสนอต่อไปนี้

พิธีสู่ขวัญทารกแรกเกิด

“ชาวไทยมีความเชื่อกันว่า คนที่เกิดมานี้เป็นเพราะ ผีสางเทวดา เป็นผู้ปั้นขึ้นมา แล้วจับเอาวิญญาณเข้าไปสู่อันรูปร่างนั้นให้มีชีวิตจิตใจก่อนก่อนที่จะส่งเข้าครรภ์มารดา จึงเชื่อกันว่า “ผี” เป็นเจ้าของเด็กนั้นมาก่อน เมื่อทารกคลอดออกมาแล้วหมอด้ายจะนำทารกใส่กระดังงอร่อนไปมาแล้วร้องว่า “สามวันเป็นลูกผี สี่วันเป็นลูกคน ลูกนี้เป็นของใครมารับเอาไปเน้อ...” เมื่อทารกคลอดมาได้สามวันแล้วก็มีพิธีสู่ขวัญหรือเรียกขวัญเพราะเข้าสู่วันที่สี่ก็ถือว่าเป็นลูกคน ก็จะต้องเรียกขวัญให้เด็กคนนั้นพ้นจากอันตรายกลายเป็นลูกคน พิธีกรรมการสู่ขวัญทารกจะต้องมีบายศรีปากชาม เติมหน้า มีน้ำในขันเป็นน้ำอุ่นกับช้อนเล็กๆ สำหรับตักน้ำให้เด็กกิน เมื่อถึงเวลาทำขวัญผู้ทำพิธีซึ่งอาจเป็นปู่ ย่า ตา ยาย จะจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยและสวดกล่าวคำเชิญชุมนุมเทวดาเพื่อความเป็นสิริมงคลแล้วจะยกบายศรีปากชามมาวางไว้ทางหัวนอนทารก ซึ่งมีผู้อุ้มอยู่ในเบาะ จากนั้นผู้ทำขวัญจะนำด้ายสายสิญจน์ขึ้นฟาดเคราะห์ คือ การเอาด้ายลูบลงบนแขนทารกเบาๆและลูบข้างตัวเด็กข้างละเส้น เพื่อเรียกสิ่งชั่วร้ายต่างๆให้ออกจากตัวเด็กทารกแล้วนำด้ายสายสิญจน์เส้นนั้นไปเผาที่เทียนที่จุดไว้จากนั้นนำเอาด้ายเส้นใหม่ขึ้นมากล่าวให้พรแก่ทารกแล้วกล่าวคำเรียกขวัญว่า “ขวัญเอ๋ย ขวัญมาอยู่กับเนื้อกับตัว” นำด้ายนั้นผู้ข้อมือเด็กทั้งซ้าย ขวา และมัดข้อเท้าทั้งสองข้างด้วย แล้วเติมแป้งกระแจะที่หน้าผากทารกเพื่อให้เป็นสิริมงคลเอาช้อนตักน้ำอุ่นในขันให้เด็กกินสามครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี” (อุดม เขยแก้ว 2545)

จากการศึกษาพิธีการทำขวัญทารกแรกเกิดทำให้เห็นว่ามคติความเชื่อในรูปแบบที่มีการใช้เส้นด้ายสายสิญจน์มาผูกข้อมือทารกจนเกิดเป็นปมเงื่อน สังกัดได้จากรูปภาพจากการที่ข้าพเจ้าได้ทำการรวบรวมข้อมูลทางรูปภาพ และจากการวาดภาพขึ้นเอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ

วิเคราะห์คำอธิบายในรูปแบบของตารางวิเคราะห์ที่ชี้ให้เห็นถึงข้อมูลเชิงประจักษ์ ทั้งในด้านเนื้อหา ,
ด้านรูปแบบ , วัสดุและสี (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์พิธีการผูกแขนทำขวัญทารกแรกเกิด

ภาพพิธีการผูกแขนทำขวัญ ทารกแรกเกิด	ลักษณะการผูกปมที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		<p>ในด้านเนื้อหาการผูกมัดที่ใช้ในพิธีทำขวัญทารกนั้น เมื่อมองดูแล้ว อาจเป็นการมัดปมที่เรียบง่าย แต่แฝงด้วยคติความเชื่อต่างๆของผู้ที่มาผูกข้อมือให้กับทารก ส่วนมากมักจะเป็นการอวยพรสิ่งที่เป็นสิริมงคลให้กับทารก เช่น ให้อ่านอนสอนง่าย, เป็นคนดีของพ่อแม่, สุขภาพแข็งแรง, เรียนหนังสือเก่งๆ เป็นต้น</p>
	 <p>การผูกปมหรือผูกปม</p> <p>ปมตัวหนอน</p>	<p>ในด้านของรูปแบบการผูกมัดปมเชือก อาจเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นการผูกปมที่เรียบง่าย ถ้าในทางภาษาของเชือกก็จะมีชื่อเรียกว่า “การผูกปม” หรือ “การผูกปม” แต่การผูกในบางครั้งจะเห็นเป็นปมที่มีรูปทรงคล้ายตัวหนอน ซึ่งจะมีวิธีการผูกในแบบเดียวกันในตอนต้นแต่มีการเพิ่มรอบในการพันเส้นด้ายสายสิญจน์คล้ายเกลียว การเพิ่มรอบนั้นส่วนมากผู้ผูกข้อมือจะถือเอาการพันรอบเป็นเลขมงคล เพราะมีความเชื่อว่ารอบที่พันนั้นมีความเป็นสิริมงคลให้กับทารก</p>

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์พิธีการผูกแขนทำขวัญทารกแรกเกิด (ต่อ)

ภาพพิธีการผูกแขนทำขวัญทารกแรกเกิด	ลักษณะการผูกปมที่ปรากฏ	คำอธิบาย
	 <p>ฝ้ายเจ็ดสี</p> <p>ฝ้ายสายสิญจน์</p>	<p>ในเรื่องของวัสดุที่นำมาผูกข้อมือในความเชื่อของคนไทยส่วนใหญ่มักจะใช้สายสิญจน์เพราะสายสิญจน์ในความเชื่อของคนไทยนั้นดีในทางป้องกันภัยอันตรายและยังเกิดความเป็นสิริมงคลสายสิญจน์คือฝ้ายดิบที่มีสีขุ่นขาวออกไปทางเหลืองแต่ฝ้ายดิบในสมัยนี้มีการฟอกสีขึ้นมาเห็นได้จากปัจจุบันมีด้ายสายสิญจน์หลากหลายสี โดยยึดถือเอาความเป็นสิริมงคลเรื่องของสีที่อยู่ในเส้นด้ายสายสิญจน์ที่ถูกย้อมสีขึ้นมาั้นในแต่ละสีมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป และยังมีสายสิญจน์บางประเภทมีสีเส้นที่หลากหลายรวมกันอยู่ในเส้นเดียวหรือที่เราเรียกกันว่า “ฝ้ายเจ็ดสีผูกข้อมือ” นั่นเอง</p>

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่า ในพิธีทำขวัญทารกมีการใช้เส้นเชือกหรือสายสิญจน์ผูกตรงที่ข้อมือของทารกตามคติความเชื่อของคนโบราณในเรื่องการผูกมัดปมส่วนใหญ่มักจะเป็นปมง่ายๆและการพันปมรอบตามจำนวนตัวเลขมงคลที่มีความหมายเป็นสิริมงคล เช่นเดียวกับการย้อมสีสายสิญจน์ที่อาจมีความหมายมงคลตามวันหรือปีเกิดของผู้รับ ที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยนั้นมีความเชื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ กล่าวคือเมื่อประกอบพิธีกรรมแล้วจะทำให้ผู้ที่ได้รับการประกอบพิธีนั้นให้เกิดความรู้สึกดีและมีความเป็นสิริมงคลกับตัวเอง ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีทางด้านจิตใจและความรู้สึกดังนั้นไม่ว่าจะในอดีตหรือปัจจุบันการประกอบพิธีกรรมเหล่านี้ก็ยังคงมีอยู่ในสังคมไทย

พิธีการผูกเสี่ยว

“คำว่า เสี่ยว เป็นภาษาอีสานแท้ๆ ซึ่งชาวอีสานทุกคนต่างมีความซาบซึ้งกับคำๆ นี้เป็นอย่างดี และเป็นคำที่มีความหมายไปในทางที่ดีงามอีกด้วย แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ชาวภาคอื่นๆ ยังไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำว่า เสี่ยว และนำไปใช้ในทางที่ผิดๆ เช่น เข้าใจว่าเสี่ยว หมายถึง พวกบ้านนอกคอกนา พวกโง่เง่าเต่าตุ่น เป็นต้น แถมใช้คำพูดในเชิงดูหมิ่น ดูแคลน หนักไปกว่านั้น คือ เต็มค่านำหน้าลงไปอีกว่า บักเสี่ยว ซึ่งถ้าพูดถึงบักเสี่ยวแล้วจะหมายถึง พวกเซ่อๆ ซ่าๆ ที่มาจากอีสาน แต่อันที่จริงแล้วคำว่า "เสี่ยว" เป็นคำที่มีความหมายในทางที่ดีงาม เพราะหมายถึง มิตรแท้ เพื่อนแท้ หรือเพื่อนตาย ซึ่งมีความซื่อสัตย์ ความจริงใจต่อกัน มีความผูกพันทางด้านจิตใจกันอย่างจริงจัง และเต็มใจ และไม่มีอำนาจใดๆ จะมาพรากให้จากกันได้แม้แต่ความตาย ทั้งนี้ความผูกพันของเสี่ยวนี้ไม่มี เฉพาะกับเสี่ยวเท่านั้น หากมีความหมายผูกพันเชื่อมโยงไปถึงครอบครัว ญาติ พี่น้อง และหมู่บ้านของ เสี่ยวด้วย”(เลื่อน รัตนมงคล 2538)

การผูกเสี่ยวหรือพิธีการผูกเสี่ยว นั้นจะต้องมี “ขันหมากเบ็ง” และหมอสู่ขวัญเป็นผู้ทำพิธีให้ คู่เสี่ยว หมอสู่ขวัญจะเริ่มพิธีด้วยให้คู่เสี่ยวจุดเทียนที่ปักไว้อยู่บนยอดขันหมากเบ็ง แล้วจะนำไปไหว้ พระ หมอสู่ขวัญจะกล่าวเชิญเทวดา จากนั้นจึงสวดคำสวดที่หมอสู่ขวัญจนจบแล้วหมอสู่ขวัญนำเอาข้าวเหนียว ใส่มือ ให้คู่เสี่ยวคนละ 1 ปั้น พร้อมไข่ต้มคนละ 1 ฟอง กลัวย่นน้ำว่าคนละใบและผูกแขนหรือข้อมือ ให้แก่คู่เสี่ยวเป็นครั้งแรก โดยการใช้ด้ายสายสิญจน์ที่วางอยู่บนขันหมากเบ็งมาผูก ซึ่งตอนนี้เรียกว่า “การผูกเสี่ยว” จากนั้นพี่แม่ญาติพี่น้อง รวมทั้งเพื่อนฝูงของแต่ละฝ่ายก็จะผูกแขนให้คู่เสี่ยวพร้อมทั้ง ให้ศีลให้พร ให้แก่คู่เสี่ยวทั้ง 2

จากการศึกษาพิธีการผูกเสี่ยวนั้นทำให้เห็นว่า มีการใช้คติความเชื่อในการใช้เส้นด้าย สายสิญจน์มาผูกข้อมือของทั้งสองคน เพื่อที่จะได้เป็นเสี่ยวหรือเพื่อนรักกัน จากการศึกษาในครั้งนี้ ข้าพเจ้ามีความสนใจในเรื่องของการผูกปมเงื่อนสายสิญจน์ที่นำไปผูกข้อมือ จะสังเกตได้จากรูปภาพ จากการที่ข้าพเจ้าได้รวบรวมข้อมูลทางรูปภาพและจากการวาดภาพขึ้นเองนั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์คำอธิบายในรูปแบบของตารางการวิเคราะห์ทั้งในด้านเนื้อหา , ด้านรูปแบบ และด้าน วัสดุ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การผูกเสี่ยว

ภาพพิธีการผูกเสี่ยว	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		<p>ในด้านเนื้อหาการผูกมัดที่มีอยู่ในพิธีการผูกเสี่ยวนั้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล โดยใช้วิธีการนำสายสิญจน์ผูกข้อมือของคนทั้งสอง คนสมัยก่อนกว่าจะเป็นเพื่อนรักกันได้ก็ต้องผ่านเรื่องราวต่างๆและร่วมทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกันจึงทำให้คนทั้งสองมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงทำให้เกิดพิธีการผูกเสี่ยวนี้ขึ้น</p>
	 <p>การผูกปมหรือผูกปม</p> <p>ปมตัวหนอน</p>	<p>ในด้านรูปแบบการผูกปม เชือก เหมือนกับการผูกปมที่ใช้ในพิธีการทำขวัญทารก คือการผูกปมเป็นรูปตัวหนอนซึ่งมีจำนวนรอบเป็นเลขมงคล เมื่อนำไปผูกที่ข้อแขนของบุคคลก็จะผูกข้อแขนพร้อมอวยพรสิ่งที่ดีๆให้แก่ผู้รับ ซึ่งเป็นการผูกมัดปมที่เรียบง่ายแต่แฝงไปด้วยความหมายและความเชื่อที่ปรากฏมาตั้งแต่สมัยโบราณ</p>
	 <p>ฝ้ายสายสิญจน์</p>	<p>ในด้านของการใช้วัสดุที่นำมาผูกข้อมือนั้นคนไทยมักจะใช้เส้นด้ายสายสิญจน์ ซึ่งเป็นด้ายสีขาวบริสุทธิ์ เพราะเป็นเส้นด้ายศักดิ์สิทธิ์ที่ผ่านการทำพิธีทางศาสนา จึงทำให้มีความเชื่อว่าถ้านำเส้นด้ายสายสิญจน์นี้มาผูกที่ข้อมือก็จะมีแต่สิ่งดีที่คอยปกป้องรักษา</p>

สรุปผลจากการวิเคราะห์พบว่า ในพิธีการผูกเสี่ยวมีการใช้เส้นด้ายสายสิญจน์ในการผูกข้อมือ ซึ่งสายสิญจน์ที่นำมาผูกตรงข้อมือนั้นได้ผ่านการประกอบพิธีทางศาสนาตามคติความเชื่อ ของคน

โบราณ และในเรื่องการผูกมัดปมส่วนใหญ่มักจะเป็นปมง่ายๆ และการพันปมรอบตามจำนวนตัวเลขมงคลที่มีความหมายเป็นสิริมงคล

พิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงาน

“พิธีผูกข้อมือในภาคอีสาน เป็นการเข้าพิธีแต่งงานด้วยการนั่งบริเวณหน้าบายศรี และจะมีพระสงฆ์มาสวดมนต์ เพื่ออวยพรให้คู่บ่าวสาวมีความสิริมงคลในพิธีแต่งงาน หลังจากนั้นจะมีญาติผู้ใหญ่มาร่วมผูกข้อมือ ด้วยการเอาด้ายสายสิญจน์มาผูกข้อมือให้คู่บ่าวสาวเพื่อความเป็นสิริมงคล โดยลำดับของผู้ผูกจากญาติผู้ใหญ่ก่อนจะให้คนอื่นขึ้นมาอวยพร พร้อมผูกข้อมือให้คู่บ่าวสาวอีก รอบ "การสู่ขวัญกับกาย" คือ ให้หญิงชายคู่หนึ่งเข้าพาวัวด้วยกัน เอามือก่ายกัน เอาแขนซ้ายทับแขนหญิง เสริ่งพิธีผูกแขนแล้วให้ชายหญิงเอาไข่ม้าปอก เป็นพิธีการป้อนไข่ใช้เส้นผมตัดตรงกลางตรวจดูไข่ว่าเต็มหรือไม่ ถ้าเต็มก็หมายความว่าบ่าวสาวนั้นจะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขสมบูรณ์ตลอดแล้วยื่นไข่ครึ่งหนึ่งให้ชาย ครึ่งหนึ่งให้หญิง ชายเอาไข่ของตนป้อนหญิง หญิงเอาไข่ของตนป้อนชายเสร็จแล้วผู้ชายจะนำดอกไม้ธูปเทียนไปสพมา(ขอขมา)พ่อแม่ และบรรดาญาติผู้ใหญ่ของฝ่ายหญิง แล้วฝ่ายชายพากันกลับไปบ้านของตน” (เสฐียรโกเศศ.2551) ในพิธีการแต่งงานนั้นนอกจากการผูกข้อมือแล้วสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่เป็นตัวเชื่อมโยงบ่าวสาวเข้าด้วยกันนั้นคือ "มงคลแฝด" เอาไว้สวมศีรษะของคู่บ่าวสาว ในขณะที่ทำพิธีรดน้ำสังข์ ซึ่งถือเป็นสิ่งที่จะช่วยเพิ่มความเป็นสิริมงคลสำหรับงานแต่งงานให้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาพิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงาน ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในการผูกปม เนื่องการผูกมัดเส้นด้ายสายสิญจน์ที่ใช้ในพิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงานและได้รวบรวมข้อมูลทางรูปภาพและจากการวาดขึ้นเองเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์คำอธิบายในรูปแบบของตารางการวิเคราะห์ทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบและวัสดุที่ใช้ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์พิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงาน

ภาพพิธีผูกแขนบ่าวสาว	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		ในด้านเนื้อหาการผูกมัดที่ใช้ในพิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงานเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้ในการแสดงความยินดีและอวยพรในพิธีงานแต่งงานของคนในภาคอีสานซึ่งจะเห็นได้ทั่วไปตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันก็ยังมีพิธีการนี้ให้เห็นอยู่

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์พิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงาน (ต่อ)

ภาพพิธีผูกแขนบ่าวสาว	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
	 <p data-bbox="699 712 933 748">การผูกปมหรือผูกปม</p> <p data-bbox="756 1108 873 1144">มงคลแฝด</p>	<p data-bbox="997 405 1437 1294">ในด้านรูปแบบการผูกข้อมือของพิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงานนั้น จะเห็นได้ว่าการนำธนบัตรผูกเข้าไปกับเส้นด้ายสายสิญจน์ก่อนที่จะนำไปผูกแขนของคู่บ่าวสาว เพื่อที่จะให้คู่บ่าวสาวนั้นมีทุนทรัพย์ในการนำไปเริ่มต้นชีวิตคู่ และอีกรูปแบบหนึ่งของการผูกมัดที่เห็นได้ชัดเจนคือ “มงคลแฝด” เป็นด้ายสายสิญจน์มงคลสำหรับใช้สวมบนศีรษะของบ่าวสาวเพื่อสร้างความเป็นสิริมงคลเป็นการเชื่อมโยงให้คู่บ่าวสาวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มงคลแฝดมีลักษณะเป็นห่วงกลมๆสองห่วงมีลักษณะเป็นปล้องๆที่มีการถักด้นทองทับ ซึ่งมีขนาดวางสวมบนศีรษะของคู่บ่าวสาวได้พอดี</p>
	 <p data-bbox="730 1523 901 1559">ด้ายสายสิญจน์</p> <p data-bbox="756 1736 873 1771">มงคลแฝด</p>	<p data-bbox="997 1314 1437 1977">ในด้านวัสดุที่นำมาผูกข้อมือของบ่าวสาวคือเส้นด้ายสายสิญจน์สีขาวบริสุทธิ์ และมงคลแฝดที่ใช้สวมบนศีรษะของบ่าวสาวนั้น จะทำมาจากด้ายสายสิญจน์และด้นทอง ด้วยการนำด้ายมาม้วนให้เป็นวงกลม 2 ห่วง มีขนาดที่สามารถวางสวมบนศีรษะของคู่บ่าวสาวได้พอดี ไม่ใหญ่หรือเล็กเกินไปหลังจากนั้นจึงถักด้นทองทับเข้าไป ระยะห่างระหว่างห่วงประมาณ 2 ศอก ทั้งนี้ ก็เพื่อความสะดวกในการขยับตัวของคู่บ่าวสาว</p>

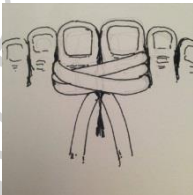

สรุปจากการวิเคราะห์พิธีผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงานทำให้เห็นว่า ตามธรรมเนียมประเพณีไทยตั้งแต่สมัยโบราณการแต่งงานเกิดขึ้นหลังจากที่ฝ่ายชายและหญิงเกิดความรักใคร่ชอบพอกันในเวลาอันสมควร เมื่อทั้งสองฝ่ายตกลงปลงใจที่จะใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ฝ่ายชายจะบอกกับพ่อแม่ ให้ทราบเพื่อให้จัดการผู้ใหญ่มาทาบทามสู่ขอฝ่ายหญิงจากพ่อแม่ของฝ่ายหญิง ในการแต่งงานก็จะมีการผูกแขนบ่าวสาว เพื่ออวยพรให้เกิดความเป็นสิริมงคลกับคู่แต่งงานใหม่ และการใช้ด้ายสายสิญจน์พร้อมเงินผูกข้อมือของบ่าวสาวนั้นก็เพื่อให้ทั้งคู่มีเงินทุนในการตั้งต้นชีวิตใหม่ร่วมกัน ซึ่งนอกจากการผูกแขนแล้วสิ่งสำคัญอีกหนึ่งอย่างนั่นก็คือ "มงคผลแฝด" คือ ด้ายมงคผลแฝดที่ทำมาจากด้ายสายสิญจน์และดันทอง ด้วยการนำด้ายมาม้วนให้เป็นวงกลม 2 ห่วง มีขนาดที่พอเหมาะสำหรับบ่าวสาวสวมศีรษะในพิธีรดน้ำสังข์ เพื่อสร้างความเป็นสิริมงคล รวมทั้งเป็นการเชื่อมโยงให้คู่บ่าวสาวกลายเป็นหนึ่งเดียวกัน

การมัดตราสัง

“การตราสัง หมายถึง การมัดศพ เมื่อได้จัดการแต่งตัวศพเรียบร้อยแล้วจะมีการตราสังศพ และผู้ที่ทำหน้าที่นี้ต้องเป็นผู้ที่ได้ฝึกหัดเคยมัดศพและเรียนรู้คาถาที่จะว่ากล่าวในเวลาผูกมัดศพด้วย สำหรับเชือกที่ใช้ในการตราสังศพนั้น เป็นด้ายดิบเช่นเดียวกับเส้นด้ายสายสิญจน์ทบกันจนเหนียวให้ตั้งรังไม่ขาด ซึ่งตามปกติมีขนาดโตเท่านิ้วก้อย ส่วนการตราสังศพนั้นกระทำเพียง 3 เปลาะ กล่าวคือ เปลาะแรกผูกตราสังโดยใช้เชือกทำบ่วงสวมผูกที่คอศพแล้วภาวนาคาถาว่า “ปุตตา คีวา” เสร็จแล้วเอาเชือกนั้นโยงมาที่กลางลำตัว ทำเป็นบ่วงตะกรุดผูกมือในท่าประนมไหว้ที่หน้าอกเปลาะหนึ่ง ภาวนาคาถาว่า “ภริยาหัตถเถ” หลังจากนั้นโยงเชือกมาที่เท้า ทำบ่วงข้อเท้าทั้งสองข้างให้ติดกัน ภาวนาคาถาว่า “ธนัง ปาเท” รวมเป็นสามเปลาะ ซึ่งเป็นปัญหาธรรมแสดงให้เห็นว่าบุตรเป็นเสมือนบ่วงผูกคอ ภรรยาเป็นห่วงผูกมือ และทรัพย์สมบัติเป็นห่วงผูกเท้า บ่วงทั้งสามเปลาะนี้มีมัดสัตว์โลกไว้ในวิภูลงสาร ให้จมอยู่ในห่วงแห่งความทุกข์ไม่ให้หลุดพ้นไปได้ หากเมื่อได้ตัดบ่วงนี้ขาดแล้วจึงจะพ้นทุกข์ได้” (อุตม เขยกีวงศ์ 2545)

จากการศึกษาการมัดตราสังทำให้เห็นว่า คนไทยเรามีความเชื่อเกี่ยวกับการผูกมัดมาช้านาน จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในลวดลายการผูกมัดที่ปรากฏขึ้นในการศึกษาข้อมูลด้วยวิธีการวาดภาพรูปแบบของการผูกมัดเพื่อเป็นข้อมูลที่สามารถใช้อธิบายในตารางการวิเคราะห์ทั้งในด้านเนื้อหา , ด้านรูปแบบและด้านวัสดุที่ใช้ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การมัดตราสัง

ภาพการมัดตราสัง	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		<p>ในด้านเนื้อหาการมัดตราสังตามคติความเชื่อของคนไทย คือเพื่อไม่ให้ผู้ที่เสียชีวิตจมอยู่ในห้วงแห่งความทุกข์ทั้งสาม นั่นก็คือ ห้วงบุตร ห้วงภรรยาและห้วงทรัพย์สิน</p>
	 <p>ห้วงแขวนคอ</p> <p>ห้วงตะกรุดเบ็ด</p> <p>ห้วงตะกรุดเบ็ด</p>	<p>ในด้านรูปแบบการมัดตราสัง เป็นการมัดด้วยสายสิญจน์ วัตถุประสงค์ในการมัดตราสังนั้นก็เพื่อไม่ให้ศพที่เสียชีวิตพองอืดจนดันโลงแตกได้ ดังนั้น จึงต้องมีการมัดและจัดให้ศพที่เสียชีวิตอยู่ในท่าทางที่เรียบร้อย การมัดตราสังมีวิธีการดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - นำสายสิญจน์มาทำเป็นห้วงแขวนคอและนำไปคล้องที่คอของศพ จากนั้นก็มัดเป็นห้วงที่ 1 - โยงเชือกมาที่กลางลำตัวทำห้วงตะกรุดเบ็ดผูกไว้ที่หัวแม่มือและข้อมือของศพ ที่นอนพนมมือถือกรวยดอกไม้รูปเทียนอยู่ เป็นห้วงที่ 2 - โยงเชือกมาที่เท้าทำห้วงตะกรุดเบ็ดผูกไว้ที่หัวแม่เท้าและผูกข้อเท้าให้ติดกัน เป็นห้วงที่ 3
	 <p>ฝ้ายสายสิญจน์</p>	<p>ในด้านวัสดุจะใช้สายสิญจน์ที่ผ่านการประกอบพิธีทางศาสนาแล้ว มามัดตามรูปแบบที่กล่าวไว้ข้างต้น ตามความเชื่อของคนโบราณที่สื่อถึงการหลุดพ้นจากห้วงทั้งหลาย เมื่อครั้งยังมีชีวิตอยู่ เมื่อเสียชีวิตแล้วก็ให้ผู้ที่เสียชีวิตจากไปอย่างไม่หวนและไม่กังวลกับทางโลกอีกต่อไป</p>

จากการวิเคราะห์การมัตตราสัง การมัตตราสังเป็นพิธีที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทำให้เห็นว่าคนไทยมีความเชื่อในเรื่องการมัตตราสังสามเปลาะ 1. มัตที่ค่อ หมายถึง ห่วงรักลูก 2. มัตที่มีือ หมายถึง ห่วงรักสามี – ภรรยา 3. มัตตรงข้อเท้า หมายถึง ห่วงรักทรัพย์สมบัติ ใครติดอยู่สามห่วงนี้ไปนิพพานไม่ได้ ต้องเวียนว่ายอยู่ในสังสารวัฏ สามห่วงนี้ใครตัดขาดจึงจะพ้นทุกข์ได้ และในสมัยโบราณไม่มียาสำหรับฉีดรักษาศพ จึงต้องมัดไว้ให้ตี เพื่อป้องกันโลงแตกเพราะศพขึ้นอืด รูปแบบของการมัตนั้นมักจะมีวิธีการผูกเงื่อนเชือกเข้ามาใช้ในการมัตศพเพื่อให้เกิดความมั่นคงทำให้ศพอยู่ในท่าที่ถูกต้อง

สรุปผลจากการวิเคราะห์

ในหัวข้อ แนวความคิดในด้าน “วัฒนธรรม” “คติความเชื่อ” และ “วิถีชีวิต” การถักทอในด้านวัฒนธรรมและคติความเชื่อของคนไทย จะเห็นได้ว่าการถักทอหรือผูกมัดมีบทบาทในชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิดจนตาย คือ ตั้งแต่เมื่อครั้งอดีตจนถึงปัจจุบันมีความเชื่อที่เกี่ยวกับการผูกแขนไม่ว่าจะเป็นการผูกแขนรับขวัญทารก การผูกเสี้ยว และการผูกแขนบ่าวสาวในงานแต่งงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรม คือการนำด้ายสายสิญจน์ที่ผ่านการประกอบพิธีทางศาสนาแล้วมาใช้ในการผูกแขน เพื่อต้องการให้ผู้ที่ถูกผูกแขนนั้นได้พบเจอแต่สิ่งที่ดี เรื่องดีๆ ปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ เพราะเมื่อเวลาที่ผูกแขนผู้ผูกนั้นจะให้พรที่ดีๆแก่ผู้ได้รับ ส่วนการมัตตราสังนั้นมีความหมายอยู่สองอย่างดังนี้ 1. การมัตตราสังที่เกี่ยวกับความเชื่อโบราณ คือ การมัตตราสังสามเปลาะ ใครติดอยู่สามห่วงนี้ไปนิพพานไม่ได้ ต้องเวียนว่ายอยู่ในสังสารวัฏ สามห่วงนี้ใครตัดขาดจึงจะพ้นทุกข์ได้ 2. ในสมัยโบราณไม่มียาสำหรับฉีดรักษาศพ จึงต้องมัดไว้ให้ตี เพื่อป้องกันโลงแตกเพราะศพขึ้นอืดนั่นเอง

วิถีชีวิตของคนไทยนั้นมีความผูกพันกับการผูกมัดถักทออยู่ตลอดเวลา และสิ่งเหล่านี้อยู่รอบๆตัวของเราตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.1.2 วัฒนธรรมงานถักทอที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต

การจักสานนิยมทำกันอย่างกว้างขวาง โดยใช้เวลาวางในหน้านาของแต่ละวัน วัสดุส่วนใหญ่มักจะใช้ไม้ไผ่หรือเถาวัลย์ ปัจจุบันจะมีการประยุกต์ใช้วัสดุที่มีความหลากหลาย เช่น ลวด เชือกไนลอน ตะปู เป็นต้น” (เพ็ญศรี ตึก 2536) งานถักทอที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตจะเห็นได้จะวิถีชีวิตท้องถิ่นของเราจะเห็นได้จากเครื่องมือในการจับสัตว์ เช่น ตาข่าย สวิง แห สิ่งปลูกสร้างต่างๆและอุปกรณ์เครื่องจักสาน การถักทอเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่เขาเสริมหรือช่วยทำให้ความแข็งแรงของโครงสร้างมากขึ้น เช่น การสร้างบ้านเรือน ขอบปาก ก้นของเครื่องจักสาน โดยมักจะใช้วัสดุที่

เป็นเส้นอ่อนและมีความยาวพอสมควร ถักทอหรือผูกยึดโครงสร้างภายนอกให้ติดกับผนังของเครื่องจักรสาน ลักษณะของการถักทอหรือการผูกขอบภาชนะโดยทั่วไปก็จะมีรูปแบบเฉพาะของการถักแต่ละแบบ เช่นเดียวกับแบบของลายสาน ซึ่งเป็นการช่วยเพิ่มความสวยงามของเครื่องจักรสานไปในตัว การถักแม้จะเป็นขั้นตอนเสริมแต่ก็เป็นกระบวนการที่ขาดไม่ได้ของเครื่องจักรสานหลายชนิด

การถักแหหรือการสานแห

แห เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งสำหรับใช้จับปลา ซึ่งนิยมกันมากของคนทั่วไป เพราะโดยทั่วไปทุกคนจะมีแหล่งน้ำขนาดเล็กมากมาย สวนหนอง บึง ลำคลอง หรือแม่น้ำขนาดใหญ่จะมีน้อยมากและไม่สามารถเก็บน้ำได้ตลอดปี วิธีจับปลาที่ได้ผลเร็วและสะดวกที่สุดของคนทุกภาค ก็คือการใช้แหเท่านั้น ดังนั้น แหของคนทุกภาค จึงมีหลายขนาด หลายชนิด ด้วยความจำเป็นเพื่อการยังชีพในอดีตแทบทุกครัวเรือน ดังนั้นชาวบ้าน จึงมีแหไว้จับปลา และถ่ายทอดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับแห ivo อย่างต่อเนื่อง คงความเชื่อโบราณหรือเป็นวิถีชีวิตปกติ

จากการศึกษา การถักแหหรือการสานแหทำให้เห็นว่าคนไทยมีการนำเชือกไศลอ่อนมาถักทอผูกมัดเป็นตาข่าย จึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในกระบวนการวิธีการผูกมัดที่ปรากฏขึ้น จากการศึกษาข้อมูลด้วยวิธีการบันทึกภาพถ่ายและวาดภาพรูปแบบของการผูกมัด เพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้อธิบายในการวิเคราะห์ ที่ชี้ให้เห็นถึงด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบและด้านเทคนิค (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ การถักแหหรือการสานแห

ภาพการสานแห	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		ในด้านเนื้อหาการถักแหหรือการสานแห เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวไทยที่มีมาแต่ช้านานและแหนั้นก็เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการดำรงชีวิต ในการเลี้ยงชีพด้านการประมงหรือการหาปลา ซึ่งสมัยก่อนการจับปลาด้วยแหนั้นทำให้ได้ปลาจำนวนมากเพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ
	 เงื่อนตะกรุดเบ็ด	ในด้านรูปแบบการถักแหหรือการสานแห เริ่มจากการถักที่จับส่วนบนเรียกว่า “จอมแห” เพื่อใช้จับหรือดึงเวลาหว่านแห มีวิธีการดังนี้

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ การถักแหหรือการสานแห (ต่อ)

ภาพการสานแห	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
	 <p>เงื่อนแบบพิคอท</p> <p>เงื่อนแบบพิคอท</p> <p>เงื่อนพืรอด</p> <p>บ่วงสายธนู</p> <p>เงื่อนตาไก่</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตีตะปู 2 ตัว ระยะห่างตามความต้องการ - ใช้ด้ายผูกมัดด้วยเงื่อนตะกรุดเบ็ดไว้ให้แน่นแล้วพัน 9 รอบ - ถักทับเสริมด้วยเงื่อนแบบพิคอทเพื่อความแข็งแรงและสวยงาม โดยจะถักเว้นปลายทั้ง 2 ข้างห่างกันข้างละ 3 ซม. - เมื่อถักเสร็จแล้วให้พับครึ่งจับให้เท่ากันแล้วถักเงื่อนแบบพิคอทให้ติดกันแน่น จึงจะได้จอมแห - การถักตาข่ายแหนั้นเริ่มโดยใช้ไม้กระดานรองเพื่อให้แต่ละช่องของตาข่ายมีขนาดเท่ากัน เงื่อนที่ใช้ถักแหมีหลายรูปแบบ เช่นการถักตาข่ายแหด้วยปมพืรอด , ปมบ่วงสายธนู , แบบบ่วงเลขแปดหรือเงื่อนตาไก่ เป็นต้น
	 <p>เชือกไนล่อน</p> <p>เอ็น</p>	<p>ในด้านรูปแบบวัสดุแหมี 2 แบบคือ แหแบบใช้เอ็น และใช้เชือกไนล่อนในการถักหรือสานแห เพราะเชือกไนล่อนมีความเหนียวและคงทนทำให้ใช้ได้นาน</p>

สำหรับชาวบ้านชาวชนบทแล้ว แห คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการหารายได้ และเพื่อการยังชีพ ครอบครัวยุคใหม่ที่แหล่งน้ำธรรมชาติยังมีอยู่ นั้นหมายถึงที่นั่นย่อมมีปลาและอาหารธรรมชาติ แห จึงมีความ จำเป็นต่อวิถีชีวิต มีประโยชน์ด้านการใช้สอยเพื่อยังชีพ ดังนั้นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับสานแห ยังคงโยงใย กับชีวิตชาวบ้านของชนบท ทุกภาคตลอดไป เพราะวิถีชีวิตได้ถูกกำหนดและถ่ายทอดจากอดีตถึง ปัจจุบัน แม้วัฒนธรรมหลายอย่างเปลี่ยนแปลงไป แต่แห ยังคงมีความผูกพันกับชาวบ้านในพื้นที่ชนบท จนถึงปัจจุบันนี้

เรือนเครื่องผูก

แต่โบราณมา เรือนที่อยู่อาศัยของไทยนั้นมี 2 ประเภทคือ เรือนเครื่องผูกและเรือน เครื่องสับ เรือนเครื่องผูก เป็นเรือนที่ปลูกสร้างแบบง่ายๆ วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นไม้ไผ่และหวายสำหรับ ผูกมัดส่วนต่างๆของตัวเรือน อันเป็นที่มาของชื่อเรือนเครื่องผูก ฝาเรือนชนิดนี้ส่วนใหญ่มักเป็นฝาขัด ตะ แห เรือนเครื่องผูก นั้น ส่วนใหญ่ที่ปลูกสร้างกันตามภาคต่างๆของประเทศไทยก็จะเป็นไปตาม ลักษณะของภาคนั้นๆ แต่เค้าโครงสร้างส่วนใหญ่จะเหมือนกันแทบทุกภาคคือมีลักษณะไม้ใหญ่โตมาก นัก วัสดุที่ใช้ก็มีแตกต่างกันเช่น แฝก จาก ลำแพน ขัดตะ ใบตองตึง (ใบพลวง) บางท้องที่เรือนเครื่อง ผูกจะไม่เหมือนกันเช่น มีหลังคาปีกนกคลุมมากคือคลุมถึงสามด้าน หรือบางแห่งอาจจะคลุมเพียงสอง ด้าน (เสนอ นิลเดช 2547)

จากการศึกษา ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในรูปแบบวิธีการผูกมัดเรือนที่มีความหลากหลาย จนเกิดเป็นเรือนผูกทั้งหลัง ในการวิเคราะห์เรือนเครื่องผูกนั้น ข้าพเจ้าได้ทำการบันทึกภาพถ่ายและ วาดภาพรูปแบบของการผูกมัด เพื่อเป็นข้อมูลที่จะใช้อธิบายให้เห็นถึงด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบและ ด้านวัสดุ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์เรือนเครื่องผูก

รูปภาพเรือนเครื่องผูก	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		<p>ในด้านเนื้อหาเรือนเครื่องผูกเป็น เรือนที่ปลูกสร้างในรูปแบบที่เรียบง่าย มีการนำเชือกหรือหวายมาใช้ ในการผูกมัดส่วนต่างๆของตัวเรือน ส่วนมากจะพบเห็นเรือนเครื่องผูก ได้ตามทุ่งนาจะมีกระท่อมหลังเล็กๆ ซึ่งจะทำอย่างง่ายไม่ประณีต เพราะใช้</p>

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์เรือนเครื่องผูก (ต่อ)

รูปภาพเรือนเครื่องผูก	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		<p>เป็นที่พักเพียงชั่วคราว และผู้ที่สร้างเรือนเครื่องผูกนั้นต้องมีความรู้หรือทักษะในการผูกมัดเป็นอย่างดีอีกด้วย</p>
   	 <p>เงื่อนกากบาท</p> <p>เงื่อนกากบาทชั้นชะเนาะ</p> <p>เงื่อนทแยง</p> <p>เงื่อนผูกประกบสอง</p>	<p>ในด้านรูปแบบการผูกมัดเรือนเครื่องผูกนั้นจะเห็นได้จากการผูกมัดส่วนต่างๆ ด้วยเงื่อนหลากหลายรูปแบบ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงื่อนกากบาท และเงื่อนกากบาทชั้นชะเนาะ ใช้ในการผูกคานหรือโครงสร้างที่มีลักษณะวางพาดขวางเป็นรูปทรงกากบาท - เงื่อนทแยง ใช้สำหรับการผูกโครงสร้างหลักที่ต้องการความแข็งแรง เช่น เสาเรือน คานหลัก หลังคา เป็นต้น - เงื่อนผูกประกบสอง ใช้สำหรับต่อไม้ให้ยาวในการสร้างเรือนเครื่องผูก - เงื่อนประกบสาม ใช้สำหรับต่อเสาในการสร้างเรือนเครื่องผูก - เงื่อนประกบสามแบบพันหัวเชือก ใช้สำหรับทำขาตั้งวางสิ่งของต่างๆ

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์เรือนเครื่องผูก (ต่อ)

รูปภาพเรือนเครื่องผูก	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
	 <p>เงื่อนประกบสาม</p> <p>เงื่อนประกบสามแบบพันหัว เชือก</p>	
	 <p>เชือกป่าน</p> <p>ตอกไม้ไผ่</p> <p>หวาย</p>	<p>ในด้านวัสดุ ส่วนมากจะเป็นวัสดุที่สามารถหาได้ตามท้องถิ่น เช่น เชือกป่าน ตอกไม้ไผ่ และหวาย ชาวบ้านได้นำวัสดุเหล่านี้มาผูกมัด เพราะมีความเหนียวคงทนและสามารถผูกมัดได้</p>

สรุปจากการศึกษาและวิเคราะห์ ทำให้เห็นว่า การผูกมัดมีความสำคัญและผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งบรรพบุรุษของเรานั้นได้มีการนำเอาเทคนิคการผูกในรูปแบบต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการผูกเข้ากับสิ่งของให้สามารถใช้สอยได้ เช่น เครื่องจักสานชนิดต่างๆ จนไปถึงการสร้างที่อยู่อาศัยหรือ เรือนเครื่องผูกที่ทำอย่างง่ายไม่ประณีต เพราะใช้เป็นที่พัก เพียงชั่วคราว หรือเรือนเครื่องผูกบางแห่งทำประณีตขึ้นกลายเป็น บ้านแบบถาวร ที่อยู่อาศัยอย่างถาวร ไม่ได้เป็นเพียงกระท่อมเฝื่อนานเท่านั้น เรือนเครื่องผูกนับว่ามีคุณลักษณะเด่นในด้านที่ทำจากวัสดุที่หาง่าย และราคาถูก แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายและมีความใกล้ชิดธรรมชาติ รู้จักนำสิ่งของที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์

งานผูกมัดเครื่องจักสาน

เครื่องจักสานเป็นงานศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมอย่างหนึ่ง ที่มนุษย์คิดวิธีการนี้ขึ้นเพื่อใช้สร้างเครื่องมือ เครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน ด้วยวิธีการสอดขัดและสานกันของวัสดุที่เป็นเส้นเป็นริ้ว โดยสร้างรูปทรงของสิ่งที่ประดิษฐ์ขึ้นนั้นตามความประสงค์ในการใช้สอย การสร้างเครื่องจักสานของมนุษย์โดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางความเชื่อ ศาสนา และวัสดุในท้องถิ่นประกอบกันขึ้นเป็นเครื่องจักสาน การทำเครื่องจักสานนั้นเป็นผลิตภัณฑ์พื้นบ้านพื้นเมืองที่มีทำกันมาแต่โบราณ และมีทำทั่วไปในทุกภาคของประเทศ คำว่า “เครื่องจักสาน” นั้นโดยทั่วไปมักจะหมายถึงสิ่งที่ผลิตขึ้นด้วยมือ โดยวิธี จัก สาน ถัก และทอ เป็นหลัก การสานของคนไทยนั้น ถือว่าเป็นความรู้พื้นบ้านพื้นเมือง สืบต่อกันมาช้านาน โดยวิธีการถ่ายทอดให้กันในครอบครัว ชนิดพ่อสอนลูก โดยมีได้มีการร่ำเรียนกันอย่างจริงจัง และไม่มี การจดบันทึกเป็นตำรับตำราแต่อย่างใด แต่เป็นการถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากบรรพบุรุษ ในการทำเครื่องจักสานนั้น ขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นหนึ่งของการทำเครื่องจักสาน คือ การถัก การถักนี้โดยทั่วไปแล้วจะเป็นกระบวนการประกอบที่ช่วยให้การทำเครื่องจักสานสมบูรณ์ มากกว่าจะเป็นวิธีการทำเครื่องจักสานด้วยตัวเอง การถักจะใช้วัสดุที่เป็นเส้นอ่อนและมีความยาวพอสมควร ใช้ถักยึดโครงสร้างภายนอกให้ติดกับผนังของเครื่องจักสาน เช่น การถักขอบของภาชนะจักสานไม้ไผ่ การถักหูภาชนะ หรือการถักโครงต่างๆของภาชนะ เป็นต้น การถักนี้บางครั้งอาจจะเรียกว่าการผูกก็ได้(วิบูลย์ ลี้สุวรรณ 2532)

จากการศึกษางานผูกมัดเครื่องจักสาน ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในรูปแบบ วิธีการผูกมัดเงื่อนเข้ากับวัสดุ ยึดติดประกบกันจนเป็นเครื่องจักสานที่ชาวบ้านใช้ในชีวิตประจำวัน ในงานผูกมัดเครื่องจักสาน ข้าพเจ้าได้ทำการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการบันทึกภาพถ่ายและวาดภาพรูปแบบของการผูกมัด เพื่อเป็นข้อมูลที่ใช้อธิบายในการวิเคราะห์ ที่ชี้ให้เห็นถึงด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ ด้านเทคนิค (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์งานผูกมัดเครื่องจักสาน

รูปภาพเครื่องจักสาน	ลักษณะการผูกมัดที่ปรากฏ	คำอธิบาย
		<p>ในด้านเนื้อหา เครื่องจักสาน คือ เครื่องใช้ที่ทำด้วยไม้ไผ่หรือหวาย จากฝีมือความคิด ภูมิปัญญาของชาวบ้าน มีลักษณะรูปทรงแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น</p>
 	 <p>เงื่อนผูกโยง</p> <p>เงื่อนตะกรุดเบ็ด</p> <p>เงื่อนผูกกระหวัด</p>	<p>ในด้านรูปแบบ งานผูกมัดที่มีอยู่ในเครื่องจักสานจะเห็นได้จากการใช้เงื่อนในการผูกมัดส่วนต่างๆดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะการใช้เงื่อนผูกโยงในเครื่องจักสาน ส่วนมากจะใช้ในการผูกปากขอบของเครื่องจักสาน - ลักษณะการใช้เงื่อนตะกรุดเบ็ด ส่วนมากจะใช้ในการผูกมัดโครงสร้างของเครื่องจักสานที่มีลักษณะนำไม้ไผ่มาวางทับกันเป็นรูปทรงกากบาท - ลักษณะการใช้เงื่อนผูกกระหวัด เป็นเงื่อนที่นำมาใช้ผูกสิ่งของ ใช้ในการทำสายแขวนของเครื่องจักสาน
	 <p>เชือกไผ่ล่อน</p> <p>หวาย</p>	<p>ในด้านรูปแบบวัสดุส่วนมากชาวบ้านในท้องถิ่นจะนิยมใช้เชือกไผ่ล่อนและหวายมาผูกมัดกับเครื่องจักสาน เพราะเป็นวัสดุที่มีลักษณะเหนียวทนทาน ที่สามารถรองรับการใช้งานในชีวิตประจำวันได้ดี</p>

จากการศึกษาวิเคราะห์ เรื่องการผูกมัดเครื่องจักสานนั้นทำให้ทราบว่า เครื่องจักสานเป็นงาน ศิลปหัตถกรรมและหัตถกรรมอย่างหนึ่ง ที่มนุษย์คิดวิธีการขึ้นเพื่อใช้สร้างเครื่องมือ เครื่องใช้ ใน ชีวิตประจำวัน เครื่องจักสานทั้งหมดถูกทำขึ้นด้วยมือ เป็นภูมิปัญญาที่ถูกถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น การสร้างเครื่องจักสานจะขึ้นอยู่กับความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยและวัสดุที่ใช้ขึ้นนั้นสามารถหาได้ ในท้องถิ่น

สรุปผลจากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์งานหลักทอที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต จะเห็นได้ว่าเรื่องการผูกมีความสำคัญและ ผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยมาตั้งแต่โบราณ ซึ่งบรรพบุรุษของเรานั้นได้มีการนำเอาเทคนิคการผูกใน รูปแบบต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการผูกเข้ากับสิ่งของให้สามารถใช้สอยได้ เช่น เครื่องจักสาน จนไปถึงการสร้างที่อยู่อาศัยหรือ เรือนเครื่องผูกจะทำอย่างง่ายไม่ประณีต เพราะใช้เป็น ที่พัก เพียงชั่วคราว ภายหลังกรรมวิธีการปลูกเรือนเครื่องผูกบางแห่งทำประณีตขึ้นกลายเป็น บ้าน แบบถาวรหรือกึ่งถาวร เราจึงพบเรือนเครื่องผูกได้อีกหลายที่หลายแห่งที่ใช้สอยเป็น ที่อยู่อาศัยอย่าง ถาวร ไม่ได้เป็นเพียงกระท่อมเฝ้านาเท่านั้น เรือนเครื่องผูกนับว่ามีคุณลักษณะเด่นในด้านที่ทำจากวัสดุ ที่หาง่าย ราคาถูก อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการถักจะเป็นขั้นตอนเสริมเพื่อให้เครื่องจักสานมีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้นก็ตาม แต่การถักก็เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับเครื่องจักสาน หลายชนิด ไม่ว่าจะเป็นภาชนะหรือเครื่องใช้ ถ้าสังเกตดูแล้วจะเห็นว่ามีการถักเข้าไปเป็น องค์ประกอบอยู่ด้วยเสมอ ทั้งหมดนี้เป็นกระบวนการของการทำเครื่องจักสาน

จะเห็นได้ว่าการผูกมัดเงื่อนก็เป็นส่วนหนึ่งในงานหัตถกรรม เป็นศิลปหัตถกรรมพื้นที่ไม่มี กรรมวิธีที่ซับซ้อน แต่ในด้านความคิดสร้างสรรค์แล้ว การทำเครื่องจักสานเป็นความคิดที่แยบยลและ เรียบง่ายอย่างหนึ่งของมนุษย์ มีขั้นตอนเป็นระเบียบแบบแผนเป็นของตนเองอย่างง่ายแต่สัมฤทธิ์ผล ในด้านประโยชน์ใช้สอยสูงยิ่งจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน

2.2 แนวความคิดที่มาจากวรรณกรรม

บทวรรณกรรมเรื่อง “การค้นหาวินเวลาที่สูญหาย” เขียนโดย มาร์แชล พรุสต์ (ค.ศ. 1871-1922) ที่เป็นชาวปารีส เกิดในครอบครัวชนชั้นกลางแต่มีฐานะดี แม่บิดาเป็นนายแพทย์ใหญ่ แต่ตัวเขา มีปัญหาสุขภาพมาตั้งแต่เล็กคือเป็นโรคหืด ทำให้เขาทุกข์ทรมานตลอดชีวิต มารดาของเขามาจาก ครอบครัวเชื้อสายยิวที่มีสายสัมพันธ์กับสังคมชั้นสูง บ้านของพรุสต์จึงรับรองผู้มาเยี่ยมเยือนอยู่ประจำ ทั้งนักการทูต นายธนาคาร นักการเมือง ราชบัณฑิต รวมถึงนักคิดนักเขียน ด้วยพื้นฐานทางครอบครัว ดังกล่าว พรุสต์จึงกลายเป็นหนุ่มสังคมคนหนึ่งของปารีสในเวลาต่อมา พร้อมไปกับการเข้าสมาคมใน หมู่คนชั้นสูง เขาเข้าศึกษาด้านกฎหมายและรัฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัย แล้วต่อมาหันมาศึกษาสาขา

ปรัชญา พุรุสต์มีพื้นฐานทางการอ่านที่กว้างขวางมาก ในด้านวรรณคดี มารดาเป็นผู้ปลูกฝังรสนิยมแบบคลาสสิกให้แก่เขา โดยสอนให้อ่านงานของราซีน อูโก บัลซัคเชคสเปียร์ เกอเต ฯลฯ ส่วนในด้านวรรณกรรมร่วมสมัย เช่น งานของโบทแลร์และโพลแบร์ต พุรุสต์สนใจติดตามความก้าวหน้าทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ในยุคสมัยของเขาอย่างใกล้ชิด ถือได้ว่าเป็นปัญญาชนที่ทันสมัยคนหนึ่ง พุรุสต์เริ่มกิจกรรมการประพันธ์ด้วยการเขียนบทความ เรื่องสั้น ลงตามนิตยสาร แต่งนิยายเรื่องหนึ่งไว้ไม่จบ แปลงานของนักวิจารณ์ศิลปะชาวอังกฤษ และเขียนบทความวิจารณ์วรรณกรรม ในความเรียงเชิงวิจารณ์กึ่งเรื่องเล่าชื่อ Contre Sainte-Beuve (คัดค้านแซงต์เป็ฟ) ซึ่งนับเป็นต้นเค้าของผลงานอันยิ่งใหญ่ในภายหลัง พุรุสต์ได้ออกโรงต่อต้านการวิจารณ์ในแนวชีวประวัติซึ่งกระทำกันอย่างเป็นล่ำเป็นสันในครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 19 การวิจารณ์ในแนวนี้นิยมใช้รายละเอียดจากชีวิตของนักประพันธ์มาอธิบายงานวรรณกรรม โดยถือว่าตัวงานสะท้อนชีวิตของผู้แต่ง แต่พุรุสต์กลับเห็นว่า ข้อมูลทางชีวประวัติไม่มีประโยชน์อะไรต่อการเข้าใจอัจฉริยภาพของการสร้างสรรค์มากนัก เขากล่าวว่า “งานวรรณกรรมเป็นผลผลิตจากตัวตนอันเป็นคนละตัวตนกับที่เราแสดงออกในกิจวัตรต่างๆ ในการสังคมกับผู้คน หรือแม้ในการเสพอบายมุข”(นพพร ประชากุล 2546) เมื่อบิดามารดาเสียชีวิต พุรุสต์หันมาอุทิศชีวิตทั้งหมดให้แก่การประพันธ์ผลงานชิ้นเอก โดยเฉพาะตลอด 15 ปีสุดท้าย เขาตัดขาดจากโลกภายนอก โดยใช้เวลากลางคืนเขียนหนังสือและนอนหลับในเวลากลางวัน พุรุสต์ฝึกฝนตนเองอย่างขะมักเขม้นที่จะนำเสนอชีวิตด้วยสายตาแบบใหม่และพูดถึงโลกด้วยสำเนียงใหม่ๆ เขาได้สร้างนวัตกรรมอย่างแท้จริงด้วยนวนิยายขนาดยาวอันโดดเด่นเดียวของเขา คือ นวนิยายที่ไม่ยอมฟังพาเนื้อหาเรื่องตื่นเต้นเร้าใจ แต่คือสิ่งที่ดำเนินเรื่องอันราบเรียบเฉื่อยชาเหมือนอย่าง “ชีวิตจริง” จัดวางบุคคลสมมุติคนหนึ่งเล่าความเป็นมาของชีวิตตนเองที่เื้อ้อ่านวยให้เดินเรื่องได้อย่างเข้มข้นเข้าไปตามจังหวะการเติบโต เรียนรู้ และแปรสภาพของตัวละครเอก ในขณะที่เดียวกันพุรุสต์ก็ขยายมุมมอง (อันประกอบด้วยสายตา ความนึกถึง และการตีความของผู้เล่าเรื่อง) ให้ละเอียดดยิบย่อยจนเกือบจะถึงระดับของกล้องจุลทรรศน์เพื่อรองรับกระบวนการวิเคราะห์ที่ปรากฏการณ์ต่างๆ ของชีวิต

“การค้นหาวินเวลาที่สูญหาย” เป็นนวนิยายชุดใหญ่ของพุรุสต์ที่มีความยาว 3,000 กว่าหน้า แบ่งออกเป็น 7 เล่ม ที่ทยอยตีพิมพ์ออกมาตั้งแต่ ค.ศ. 1913 จนถึงค.ศ. 1927 แรกปรากฏผลงานชิ้นนี้สร้างความงุนงงสับสนแก่ผู้อ่าน ซึ่งเคยชินกับขนบของนวนิยายแบบเล่าเหตุการณ์เป็นอวย่ง เนื้อหามุ่งถ่ายทอดการมองสรรพสิ่งของมนุษย์ในโลก ด้วยสายตาและจิตสำนึกเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ จึงมีผลทำให้เกิดการออกนอกเรื่องอยู่ตลอดเวลาเช่น กินขนม ลมพัดเข้ามาในห้อง สายหลุด ขณะโทรศัพท์ เสียงพ่อค้าแม่ค้าตะโกนขายของริมถนน ฯลฯ กลับกลายเป็นสิ่งสำคัญที่นำมาเล่า ทุกรายละเอียด ทุกแง่มุมที่จิตสำนึกได้ค้นพบในสิ่งต่างๆ จะถูกนำเสนออย่างสัมพันธ์กัน โดยอาศัยประโยคอันซับซ้อนยืดยาว มีส่วนขยายมากมายผิดปกติ เพื่อที่จะเชื่อมโยงส่วนต่างๆ เข้าไว้ในภาพ

เดียวกันด้วยโครงสร้างของไวอากรณัม เนื้อเรื่องเริ่มจากถ้อยคำของชายหนุ่มคนหนึ่งที่เกิดอาการนอนไม่หลับและรำพึงกับตนเอง โดยย้อนนึกไปถึงห้องต่างๆ ที่เขาเคยนอน ตลอดจนถึงห้องนอนในวัยเด็ก ในชนบทที่เมืองกงเบรย์ (ภาษาอังกฤษ ประเทศ) ซึ่งเขาเคยเข้านอนแต่หัวค่ำ นับจากอาการนอนไม่หลับในวันนั้น แต่นั้นมาเขาได้พยายามรำลึกรายละเอียดอื่นๆ ในอดีตแต่ก็ไม่ได้ผลมากนัก จบจนวันหนึ่ง เขาบังเอิญได้รับประทานขนมไข่ (madeleing) กับน้ำชา โดยจุ่มขึ้นขนมลงไปในชาเสียก่อน เหมือนที่เคยกระทำเมื่อเป็นเด็ก แต่เลิกกินไปนานแล้ว ฉับพลันรสสัมผัสของขนมนั้นได้กระตุ้นให้หวนรำลึกถึงวัยเด็กที่กงเบรย์อย่างน่าอัศจรรย์ ผู้เล่าเรื่องกล่าวว่า “เมื่ออดีตบางช่วงในชีวิตจะไม่เหลือร่องรอยไว้ให้เห็น ด้วยผู้คนได้ตายจากไปสิ้น และสิ่งต่างๆ ก็พินาศไปหมดแล้ว หากมีเพียงกลิ่นสัมผัสและรสสัมผัสที่ยังดำรงอยู่อีกอย่างยืนยาว ประดุจวิญญูณหลังความตาย แม้จะบอบบาง แต่ก็มีพลังและชีวิตชีวา อดทนและซื่อสัตย์ ฝังรอคอยอยู่บนซากของวัตถุที่ถูกผลาญทำลาย เพื่อให้ถึงวันเวลาที่ จะรองรับสถาปัตยกรรมอันยิ่งใหญ่แห่งความทรงจำ ทันทีที่ข้าพเจ้าจำได้ถึงรสชาติของขึ้นขนมไข่จุ่มชามะนาวที่คุณป่าเคยยื่นให้ทาน (โดยที่ข้าพเจ้าก็ยังไม่ทันทราบชัดเจนกระทั่งในภายหลังว่าเหตุใดความทรงจำนี้จึงบันดาลความสุขใจแก่ข้าพเจ้ายิ่งนัก) ” ฉับพลัน บ้านสีเทาหลังเก่าริมถนนซึ่งมีห้องนอนตั้งอยู่ ก็ผุดขึ้นมาดูฉฉาดในละคร ซ้อนทับด้วยศาลาหลังเล็กๆ ที่หันออกสู่สวน บัดนี้ มวลดอกไม้ในสวนของบ้านเราและในป่าของคุณสวนัน ดอกบัวในแม่น้ำวิวอน บรรดาชาวหมู่บ้านที่น่ารัก บ้านเล็กๆ ของพวกเขาอีกทั้งโบสถ์แล้วเมืองกงเบรย์ทั้งเมือง ภูมิประเทศรอบๆ ทั้งหมดเหล่านี้ซึ่งก่อตัวเป็นรูปร่างอย่างแข็งแรงแน่นหนา ไม่ว่าจะเป็เมืองหรือสวน ล้วนผุดขึ้นมาจากถ้อยชาติที่ข้าพเจ้าดื่มอยู่นี้โดยแท้” จากเนื้อหาบางส่วนของวรรณกรรมที่ข้าพเจ้าได้หยิบยกมานี้ ทำให้เห็นว่า “เวลา” มิได้เพียงกักร่อนผู้คนและสรรพสิ่งรอบตัวเราเท่านั้น หากร้ายกว่านั้นคือ ตัวตนของเราเองก็ “แตกกระจัดกระจาย” ไปตามกระแสของเวลา ดังนั้นการอาศัยความทรงจำที่กลับมาโดยบังเอิญ ผู้เล่าเรื่องจึงเริ่มกระบวนการแสวงหา “วันเวลาที่สูญหายไป” ซึ่งก็คือ การค้นหาตัวตนจากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อยืนยันว่าแม้เราจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่เราก็คือคนคนเดียวกับคนที่เราเคยเป็นในอดีต ” (นพพร ประชากุล 2546)

จากเนื้อความในนวนิยายข้างต้น ได้ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เกี่ยวกับการหวนหาความทรงจำที่ตีระหว่างศิลปินกับคุณยาย จากวัตถุที่ยังคงหลงเหลือตกทอดอยู่ในที่นี้ ดังเช่น กระบุงที่คุณยายถักขึ้นสามารถเทียบเคียงเชิงสัญลักษณ์ถึงการเปลี่ยนผันทางเวลาได้กับถ้อยชาและขนมไข่ และการหวนรำลึกถึงความสุขในห้องนอน ที่เมืองกงเบรย์ก็สะท้อนสัญลักษณ์เชิงคุณค่าได้กับห้องนอนของคุณยายที่บ้านของศิลปิน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ทำให้สัมผัสถึงความรัก ความผูกพันของครอบครัวในวัยเด็ก เครื่องมือ เครื่องใช้ของคุณยายที่ศิลปินได้นำมายังสามารถสื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน

2.3 ผลงานของศิลปินที่เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” ที่เป็นการถักทอของศิลปินนับว่าได้แรงบันดาลใจมาจากศึกษา เรียนรู้และวิเคราะห์ผลงานของศิลปะที่ศิลปินเสนอแนวคิดและแนวเรื่องเกี่ยวกับ “ การใช้ความทรงจำ ” ในรูปแบบของการถักทอในการสร้างสรรค์ผลงานโดยเลือกศึกษาวิเคราะห์ผลงานของศิลปิน 3 ท่าน ได้แก่ Jolanta Surma ศิลปินชาวโปแลนด์ (1959 - ปัจจุบัน) ผู้มีฝีมือในการผูกมัดและสร้างรูปทรงใหม่ Ernesto Neto ศิลปินชาวบราซิล (1964 - ปัจจุบัน) ที่นิยมใช้เชือกหลากสีถักเป็นผลงานขนาดใหญ่ที่มีการให้ปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม และ Chiharu Shiota (1972 - ปัจจุบัน) ศิลปินชาวญี่ปุ่นที่ชอบใช้เส้นใย เชือกหรือเส้นด้ายจำนวนมากเชื่อมโยงกับวัตถุในชีวิตประจำวันสร้างความโดดเด่นขึ้น ด้วยเหตุที่ศิลปิน 3 ท่านนี้มีผลงานที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักแพร่หลายอย่างมาก

2.3.1 ศิลปิน Jolanta Surma

Jolanta Surma เป็นศิลปินชาวโปแลนด์ที่ได้เรียนรู้เทคนิคการสร้างงานฝีมือการผูกมัดที่เรียกว่า “ macramé ” มาตั้งแต่ปีค.ศ. 1983 เขาเริ่มต้นจากการใช้คานไม้เป็นโครงรับน้ำหนักและถักทอเป็นรูปนกฮูก ถักเป็นม่านผนังขนาดใหญ่รูปดอกไม้ Jolanta Surma สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา ในสาขาหัตถกรรมทำมือจาก Uniwersytet Ludowy ใน Sanok, ประเทศโปแลนด์ นอกเหนือจากการเรียนรู้เทคนิคการผูกมัด macramé Jolanta Surma ยังได้เรียนรู้การเย็บปักถักร้อยแกะสลักและงานฝีมืออื่น ๆ อีกมากมาย เทคนิคที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของเขา ได้แก่ การผูกปม และการผูกเงื่อนจำนวนหลายร้อยหรือหลายพันปมด้วยเชือกป่านโดยมีการวางแผนในการทำงานศิลปะทุกชิ้น ทำให้ผลงานของ Jolanta Surma ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นมาด้วยความตั้งใจจินตนาการและทักษะให้เป็นเสมือนหนึ่งภาษาหรือสื่อกลางที่จะถ่ายทอดความคิดความรู้สึกของตนเอง การถักทอของเขาเป็นการนำเชือกที่ได้จากธรรมชาติมาถักทอเป็นผืนขนาดใหญ่ที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้เป็นรูปทรงของพืชพรรณดอกไม้ต่างๆ ผลงานมักมีการใช้สีโทนร้อนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าศิลปินต้องการให้เห็นถึงอารมณ์ในฤดูใบไม้ผลิที่มีสีสดใสมากกว่าฤดูอื่นในประเทศโปแลนด์

ศิลปิน Jolanta Surma ได้สร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่มีการติดตั้งแบบแขวนลงมากับผนังในชื่อชุด “ Bouquet ” ที่เป็นการถักทอแบบ “ macramé ” ในลักษณะที่ศิลปินมีความถนัดและใช้คานไม้เป็นโครงรับน้ำหนักแล้วถักเชือกทอลงมาเป็นเหมือนกับผ้าม่านขนาดใหญ่ที่มีจังหวะและลีลาบิดไปมาจนทำให้เกิดรูปทรงของดอกไม้หลายดอกในขนาดแตกต่างกัน จุดเด่นของผลงานชุดนี้คือ การใช้เทคนิคการถักบิดไปมาเพื่อสร้างรูปทรงตามความต้องการของศิลปิน ดอกไม้แต่ละดอก ต้นไม้แต่ละต้นศิลปินล้วนปลูกขึ้นเองรอบบ้าน ด้วยอยากจะบันทึกให้เป็นภาพความทรงจำในผลงานศิลปะ

ผลงานชุดนี้ศิลปินจะวาดภาพร่างและลงสีในกระดาษก่อน ได้แก่ สีน้ำตาล สีส้มและสีเหลือง ที่ต้องการให้เกิดความรู้สึก “อบอุ่น” ในผลงานศิลปะชุดนี้ (ภาพที่1)

ภาพที่ 1 Jolanta Surma, Bouquet, 2009, Macrame Dyeing, 200 x 100 cm.

ที่มา : Jolanta Surma, เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก

<https://www.etsy.com/listing/176472368/macrame-bouquet-large-macrame-wall?ref=related-0>

ในปีค.ศ. 2010 ศิลปิน Jolanta Surma ได้สร้างสรรค์ผลงาน “Ship” โดยใช้เทคนิคการถักทอแบบ Macrame Dyeing ใช้สีสันทันทีให้ความรู้สึกเหมือนอยู่ใต้ท้องทะเลลึกในโทนสีเขียวฟ้า ผลงานชุดนี้ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจมาจากที่ศิลปินไปเดินริมชายหาดทะเลและพบเห็นเปลือกหอยที่มีความสวยงาม จึงหยิบมาผูกมัดถักทอเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของผลงานและยังใช้เทคนิคการถักบิดไปมาสร้างเป็นรูปทรงเหมือนกับคลื่นทะเลที่ซัดเข้าฝั่งให้ความรู้สึกที่ราวกับว่าเราอยู่ริมชายหาดทะเลซึ่งทำให้ผู้รับชมมีความรู้สึกร่วมไปกับผลงานของศิลปินเหมือนกับว่าตนอยู่ในสถานที่จริงที่สร้างขึ้นมาจากความประทับใจของศิลปิน (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 Jolanta Surma, Ship, 2010, Macrame Dyeing, 120 x70 cm
 ที่มา : Jolanta Surma, เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก
<https://www.etsy.com/listing/62767471/macrame-wall-hanging-ship-handmade-with?ref=related-3>

ผลงานศิลปะชิ้นที่สำคัญที่สุดเป็นผลงานที่ Jolanta Surma ได้รับแรงบันดาลใจจากงานเทศกาลเก็บเกี่ยวที่เรียกกันว่า “Dozynki” ของประเทศโปแลนด์ ประเพณีนี้ชาวนาหรือเกษตรกรจะมารวมตัวกันเพื่อเฉลิมฉลองในทุ่งนานอกหมู่บ้าน โดยพวกเขาจะนำธัญพืชมาประดับตกแต่งเป็นรูปของเทพธัญพืชและสมุนไพร เพื่อบูชาเทพที่เกี่ยวข้องกับการทำงานเกษตรกรรมในที่ดินของพวกเขา ผู้คนส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมงานต่างพากันแต่งตัวแบบพื้นเมืองของชาวโปแลนด์จนทำให้ศิลปินเกิดความประทับใจและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในชุดชื่อ “Dozynki” ศิลปินได้ถ่ายทอดเป็นรูปทรงหญิงสาวชาวเกษตรกรแต่งตัวพื้นเมืองในเทศกาล ในโทนสีอุ่นที่มีสีเหลือง สีส้ม สีแดง และสีน้ำตาล เนื่องจากศิลปินต้องการให้ผู้รับชมผลงานศิลปะเห็นถึงช่วงเวลาที่ดีเทศกาลนี้ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูร้อน (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 Jolanta Surma , Dozynki, 2011, Macrame Dyeing, 120 x50 cm
 ที่มา : Jolanta Surma, เข้าถึงเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก
<https://www.etsy.com/listing/180400555/folk-lady-in-the-village-macrame-wall?ref=related-2>

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะชิ้นที่สำคัญของ Jolanta Surma ที่กล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นตารางแสดงการวิเคราะห์ความงาม และความหมายของผลงานที่ต้องการสื่อสารกับคนดู ในสิ่งที่ เป็นแนวคิดและรวมไปถึงแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินได้ดังตารางที่ 8 คือ

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ผลงานของ Jolanta Surma

เวลา	ค.ศ.2009	ค.ศ.2010	ค.ศ.2011
ผลงานของศิลปิน			
รายละเอียดผลงาน	“Bouquet” เทคนิค : Macrame Dyeing ขนาด : 200 x 100 cm.	“Ship” เทคนิค : Macrame Dyeing ขนาด : 120 x70 cm	“Dozynki” เทคนิค : Macrame Dyeing ขนาด : 120 x50 cm
แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานโดยการใช้ความทรงจำในแต่ละช่วงเวลา	ผลงานชิ้นนี้ชื่อ “Bouquet” ในช่วงเวลานี้ ศิลปินได้ถักทอออกมาเป็นรูปทรงดอกไม้ที่จะเห็นได้ชัดเจนว่าศิลปินมีการใช้ความทรงจำที่ตัวศิลปินเองได้จำภาพดอกไม้และนำมาสร้างสรรค์ผลงานออกมาในรูปแบบการถักทอ ที่เหมือนกับภาพความทรงจำของศิลปินและได้ใช้สีเส้นให้เหมือนกับภาพความทรงจำแล้วศิลปินยังใช้สีแสดงบรรยากาศรอบๆ ต้นไม้ให้เหมือนตอนกลางวัน ดอกไม้กำลังแบ่งบานในยามเช้า จะสังเกตเห็นได้จากสีของดอกไม้	ผลงานศิลปะชิ้นนี้ชื่อ “Ship” ในช่วงเวลานี้ ศิลปินได้ถักทอจากความทรงจำแบบบิดไปบิดมาทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกเหมือนกับว่าอยู่บนชายหาดและในผลงานศิลปินยังได้ถักเป็นรูปทรงของเปลือยหอยและยังได้ใช้เปลือกหอยของจริงเข้ามาร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ สีเส้นที่ศิลปินได้ระบายลงไปในงานทำให้รู้สึกถึงสีของทะเลในบรรยากาศตอนกลางคืนที่มีแสงของพระจันทร์สาดส่องกระทบบนผิวน้ำและหาดทรายทำให้ในผลงานมีสีเหลืองซึ่งเปรียบเสมือนแสงจันทร์ในยามค่ำคืน	ผลงานศิลปะชิ้นนี้ชื่อ “Dozynki” ในช่วงเวลานี้ ศิลปินได้ถักทอออกมาเป็นรูปของหญิงสาวในชุดพื้นเมืองจากความทรงจำที่กำลังสนุกสนานกับเทศกาล Dozynki ซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่ของชาวโปแลนด์ ในเทศกาลนี้หญิงสาวจะใส่ชุดพื้นเมืองที่มีสีเส้นสวยงามออกมาร่วมฉลองให้แก่เทพแห่งพืชพรรณ ซึ่งศิลปินได้ใช้สีเส้นที่ได้จากชุดพื้นเมืองและบรรยากาศรอบๆ มาสร้างสรรค์ผลงาน

2.3.2 ศิลปิน Ernesto Neto

Ernesto Neto เป็นศิลปินชาวบราซิลที่เกิดเมื่อ ปีค.ศ.1964 ในเมืองริโอเดจาเนโร ประเทศบราซิล โดยเริ่มต้นการศึกษาที่เมือง Escola de artes visuais ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะชิ้นแรกขึ้นที่ Parque Lage ในปีค.ศ. 1994 และในปีค.ศ. 1997 และยังได้เข้าร่วมพิพิธภัณฑ์ศิลปะสมัยใหม่เซาเปาโลในปีค.ศ. 1994-1996 ตั้งแต่นั้นมาการทำงานของ Ernesto Neto ก็ได้จัดนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ที่สำคัญทั่วโลก

ผลงานของ Ernesto Neto ที่น่าสามารถถ่ายทอดความเป็นวัฒนธรรมของบราซิลได้เป็นอย่างดี ได้แก่ผลงานชุด “Drum” ผลงานชิ้นนี้เขาใช้การถักเชือกแบบโครเชต์ประกอบเข้ากับสิ่งของและวัตถุพื้นถิ่นที่พบในเมืองริโอเดจาเนโรและเชื่อมสิ่งของเหล่านั้นให้คลุมไปทั่วผนังห้องจนจรดเพดาน สีเส้นของงานสวยงามเสมือนในสภาพแวดล้อมที่เขาได้พบเห็นอยู่ทุกวัน เขาได้ใช้เครื่องดนตรีเครื่องเคาะ เช่นกลองในรูปแบบต่างๆที่คนบราซิลใช้เล่นในท้องถิ่นและเปียโนนอกจากเชือกแล้ว เขายังใช้ลูกอม กระจกเครื่องตีมี ถุงชาที่มีกลิ่นหอมหวานถักห้อยลงมาจากเพดานกระจายปะปนอยู่ในงานศิลปะของเขา สิ่งที่น่าสนใจในผลงานชุดนี้คือ นักดนตรีที่ศิลปินเชิญชวนให้เข้ามาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เล่นเครื่องดนตรีพื้นเมือง เสียงที่ผู้ชมผลงานได้ยินและรับรู้ล้วนมาจากต้นทุนทางวัฒนธรรมของบราซิล ทำให้ผู้ชมผลงานศิลปะเกิดความประทับใจ สนุกสนานไปกับการได้ยินเสียงและกลิ่นชาที่หอมหวานเต็มไปทั่วห้องแสดงงาน ในผลงานศิลปะชิ้นนี้ Ernesto Neto ยังได้ถักเตียงที่เต็มไปด้วยลูกบอลนุ่มๆ และชิงช้าที่ให้ผู้ชมผลงานได้เข้าไปนอนหรือนั่งพักผ่อนชมผนังทอโครเชต์ได้อีกด้วย (ภาพที่ 4)

ภาพที่ 4 Ernesto Neto, Drum, 2010, mixed media, Variation toward the space
ที่มา : Ernesto Neto, เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2560, เข้าได้จาก
<http://ernestoneto.guggenheim-bilbao.eus/en/>

ส่วนมากผลงานของศิลปิน Ernesto Neto มักถักเชือกเป็นงานประติมากรรมขนาดใหญ่ ที่แสดงถึงสภาพแวดล้อมที่ไม่จริงยั่งยืนตามธรรมชาติ การถักถักนี้ตั้งนับเป็นแรงบันดาลใจจากเทคนิคกระบวนการเรียนรู้การถักจากยายและป้าของเขาตั้งแต่สมัยเด็ก ประกอบกับการสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ให้แก่ผู้เข้าชมผลงานโดยสามารถเดินเข้าไปมีส่วนร่วมในผลงานของศิลปินและใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ในการชมผลงานทางศิลปะของเขา เช่น การรับรู้กลิ่นหอมของเครื่องเทศต่างๆ ที่เขาใช้ เพื่อที่จะให้ผู้ชมได้สัมผัสกับร่างกาย ความรู้สึกและใจของตนเอง การแสดงนี้ช่วยให้ผู้เข้าชมที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญของศิลปินโดยตรง ได้ประสบการณ์ของกลิ่น สี อารมณ์ เหตุการณ์และความรู้สึกที่ศิลปินสร้างขึ้น ศิลปิน Ernesto Neto ได้สร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประติมากรรมขนาดใหญ่ชื่อ “O Bicho Suspensa na Paisa Gen” ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะใน “Ludic” โดยใช้เทคนิคโครเชต์ถักทอเป็นผนังขนาดใหญ่และทางเดินขนาดยาวที่มีความสวยงามให้ผู้คนที่พบเห็นและเชิญชวนให้เข้าไปเดินในผลงานศิลปะหรืออุโมงค์ที่ศิลปินสร้างขึ้นให้เป็นทางเดินที่มีการถักหุ้มลูกบอลขนาดเล็กหลายหมื่นลูกเพื่อให้เกิดเป็นพื้นผิวที่นุ่มและขรุขระ ผนังทั้งสองข้างมีการถักทอลอยขึ้นจากพื้นไม้ที่ปูเป็นแนวทางเดินที่มีความคดเคี้ยวและยังได้รับรู้ประสบการณ์ที่คุณสามารถยืนอยู่ด้านบนและมองลงมาด้านล่างทำให้เกิดความรู้สึกที่แปลกใหม่ในการรับชมผลงานศิลปะ เปรียบเสมือนผู้ชมกำลังเดินอยู่ในสวนสาธารณะที่ศิลปินได้สร้างสรรค์ขึ้นเอง สีของเชือกที่ใช้ถักทอมีสีสันใกล้เคียงกับธรรมชาติ เช่น สีของต้นไม้ ใบไม้และ ดอกไม้ รวมทั้งใช้วัสดุที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ก้อนหิน ต้นไม้ที่

อยู่ในกระถางมาถักหุ้มห้อยแขวนเรียงรายกันเป็นระยะตลอดทางเดิน ทำให้เกิดจังหวะได้อย่างลงตัว และยังจะได้รับรู้ถึงกลิ่นของเครื่องเทศต่างๆที่อยู่ในถุงชาห้อยแขวนเป็นระยะตลอดทางเดินไปอีกด้วย (ภาพที่ 5)

ภาพที่ 5 Ernesto Neto, O Bicho Suspensa na Paisa Gen, 2011, mixed media,
Variation toward the space

ที่มา : Ernesto Neto, เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2560, เข้าถึงได้จาก
<http://ernestoneto.guggenheim-bilbao.eus/en/>

Ernesto Neto ยังได้สร้างสรรค์ผลงานอีกหลายชิ้นเพื่อสื่อถึงเรื่องราวเกี่ยวกับความประทับใจในเหตุการณ์หรือสถานที่ต่างๆที่เขาได้เดินทาง ผลงานของ Ernesto Neto ได้รับการจัดแสดงในหอศิลป์ในหลายๆ แห่ง เช่น ผลงานที่มีชื่อว่า “Kink” ที่เป็นรูปแบบประติมากรรมขนาดใหญ่ โดยใช้โครงเหล็กดัดโค้งเป็นอุโมงค์ที่เป็นทางยกระดับสูงจากพื้นไม่มากนัก และใช้เชือกหลายสีถักคลุมห้องอุโมงค์และทางเดินทำด้วยเม็ดโฟม นอกจากนี้ยังใช้การถักคลุมสิ่งของต่างๆที่ได้มาจากวัสดุธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นก้อนหิน ต้นไม้ รวมถึงเครื่องเทศที่มีกลิ่นฉุนรุนแรง ห้อยเป็นระยะระหว่าง

ทางเดิน โดยผู้ชมผลงานสามารถเข้าไปจับไปเล่น และได้ดมกลิ่น Ernesto Neto ต้องการให้งานของเขาเป็นเสมือนถ้ำหรือโมงค์ที่มีความยาวเหมือนการเดินทางเข้าไปในป่าที่ผู้เข้าไปชมงานจะต้องเดินอย่าง “ช้า” เพราะการเดินช้าจะทำให้เป็นการเดินที่เกิดประสบการณ์ใหม่ทางประสาทสัมผัส เกิดความคิดสร้างสรรค์ และการจินตนาการเหมือนกับตัวเขาที่เดินทางไปตามสถานที่ต่างๆ (ภาพที่ 6)

ภาพที่ 6 Ernesto Neto , Kink, 2012, mixed media, Variation toward the space

ที่มา : Ernesto Neto, เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2560, เข้าถึงได้จาก

<http://www.nashersculpturecenter.org/art/exhibitions/exhibition?id=60>

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะชิ้นที่สำคัญของ Ernesto Neto ที่กล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นตารางแสดงการวิเคราะห์ความงาม และความหมายของผลงานที่ต้องการสื่อสารกับคนดู ในสิ่งที่เป็นแนวคิดและรวมไปถึงแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินได้ดังตารางที่ 9 คือ

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ผลงานของ Ernesto Neto

เวลา	ค.ศ.2010	ค.ศ.2011	ค.ศ.2012
ผลงาน ของศิลปิน			
รายละเอียด ผลงาน	“Drum” เทคนิค : mixed media ขนาด : Variation toward the space	“O Bicho Suspensa na Paisa Gen” เทคนิค : mixed media ขนาด : <i>Variation toward the space</i>	“Kink” เทคนิค : mixed media ขนาด : Variation toward the space
แนวความคิดในการ สร้างสรรค์ ผลงาน โดยการใช้ ความทรง จำในแต่ ละ ช่วงเวลา	ผลงานศิลปะในช่วงเวลา ชื่อชุด " Drum " จากการ วิเคราะห์ผลงานของ ศิลปิน ศิลปินได้ใช้ความ ทรงจำทำการถักทอโดย ทำการเลียนแบบ ธรรมชาติที่เป็นเหมือน รัง นก ก้อนเมฆ และรู้งิณ น้ำ อยู่รอบๆผลงาน จะ สังเกตได้จากผลงานของ ศิลปินที่ถักทอบนเพดาน เหมือนกับรังนก ท้องฟ้า เพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งของ ต่างๆ เพื่อให้ถึงความ ผูกพันของคนในท้องถิ่น	ผลงานขึ้นมาในช่วงเวลา ชื่อ ชุด“O Bicho Suspensa na Paisa Gen” เขาได้ สร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้โดย เขาได้ไปเดินในสวน- สาธารณะแห่งหนึ่งในลูดีค ทำให้ศิลปินเกิดความ ประทับใจและได้สร้างสรรค์ ผลงานเป็นสวนสาธารณะ ขึ้นมาจากความทรงจำ ผลงานของศิลปิน จะเห็นได้ ว่าศิลปินได้มีการเลียนแบบ ธรรมชาติขึ้นมาจากความ ทรงจำ สังเกตได้จากสีสัน ของเชือกที่ศิลปินนำมาถัก ทอ จากการวิเคราะห์ผลงาน นี้ศิลปินที่มีการเลียนแบบสีที่ ได้จากธรรมชาติและรูปทรง ของสวนสาธารณะจากความ ทรงจำ	ผลงานศิลปะในช่วงเวลา ชื่อชุด “Kink” ศิลปิน ได้ สร้างสรรค์ผลงานออกมา ในรูปแบบของถ้ำหรือ อุโมงค์ที่มีความยาว โดย จากการวิเคราะห์ในผลงาน ชุดนี้ ศิลปินได้ใช้การ เลียนแบบธรรมชาติจาก ความทรงจำ จะเห็นได้ ชัดเจนว่าศิลปินได้ทำงาน ศิลปะเป็นถ้ำหรืออุโมงค์ ยาวที่มีสีสันของผนังถ้ำ สี แต่ละสีนั้นล้วนได้มาจาก ธรรมชาติทั้งสิ้นไม่ว่าจะ เป็นสีของดินสีของแร่ธาตุ และสีของต้นไม้ดอกไม้ ทำ ให้เห็นว่า ศิลปินได้ใช้ความ ทรงจำที่จะเลียนแบบ ธรรมชาติในการสร้างสรรค์ ผลงานชิ้นนี้ออกมา

2.3.3 ศิลปิน Chiharu Shiota

Chiharu Shiota เป็นศิลปินชาวญี่ปุ่น เกิดที่โอซาก้าในปีค.ศ. 1972 ใช้ชีวิตและการทำงานในเบอร์ลินตั้งแต่ปีค.ศ. 1996 Chiharu Shiota ศึกษาที่มหาวิทยาลัย Seika ในเมืองเกียวโต และโรงเรียนในเยอรมนี. ผลงานของ Chiharu Shiota ส่วนใหญ่จะใช้เชือกเป็นสื่อ นำรวมกับวัสดุสิ่งของ เพื่อแสดงการเชื่อมโยงด้านต่างๆของการแสดงศิลปะและการติดตั้ง งานศิลปะส่วนใหญ่มักมีขนาดใหญ่ในรูปแบบอิสระตามจินตนาการของศิลปิน เช่นห้อง ที่ประกอบไปด้วยเส้นใยจากเชือกหรือเส้นด้ายที่ถูกโยงเข้ากับวัตถุในชีวิตประจำวันเช่น ลูกกุญแจ, หน้าต่าง, ชุดเสื้อผ้า, รองเท้า, เรือและกระเป๋าเดินทาง เป็นต้น ผลงานของศิลปิน Chiharu Shiota จะเน้นสีเพียงแคสีเดียวในการสร้างผลงาน เช่น เชือกสีดำหรือเชือกสีแดง ประกอบกับวัสดุสิ่งของที่มีอยู่ในปัจจุบันหรือ สิ่งของใกล้ตัวที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่ผ่านมาในอดีตที่ศิลปินมีความประทับใจ และยังฝังใจเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ผลงานจึงออกมาจากจิตใต้สำนึกของศิลปิน แสดงความแปลกตาดูแบบน่าทึ่งที่ทำให้เรานึกถึงสิ่งที่เรารักและหวงแหน นึกถึงความทรงจำที่ดีๆและทำให้อยากจะเก็บรักษาความทรงจำนั้นเอาไว้

ในผลงานชื่อ “The Way into Silence” ที่มีการจัดแสดงที่หอศิลป์ต่างๆในหลายประเทศ ซึ่งในแต่ละสถานที่ก็จะมีการจัดวางผลงานในลักษณะที่แตกต่างกันไป ผลงานชิ้นนี้ใช้ “เปียโน” เป็นสื่อสื่อความหมายถึงความเจ็บปวด ความสลด ความสะเทือนใจ และใช้เชือกสีดำที่ได้แนวคิดมาจากความทรงจำในวัยเด็กที่เห็นบ้านของเพื่อนบ้านถูกไฟไหม้ ยามปกติบ้านหลังนี้จะมีผู้เล่นเปียโนที่เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างเสียงเพลงและสร้างความสุขให้กับทุกคนในบ้าน แต่บ้านหลังนี้กลับถูกไฟไหม้จนไม่เหลืออะไรเลยนอกจากเศษซากของเปียโนและเฟอร์นิเจอร์เพียงบางส่วนที่ยังคงเหลือรูปร่างให้เห็นถึงแม้สิ่งของเหล่านั้นจะเป็นของรักของบุคคลเหล่านั้นก็ตามเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่มีใครคาดคิดขึ้นเราก็คannotสามารถที่จะเอาอะไรติดตัวออกมาได้แม้แต่อย่างเดียว สิ่งเดียวที่ทุกคนต้องคิดและเอาออกมาจากเหตุการณ์เลวร้ายเหล่านั้นได้มีเพียงแค่ “ชีวิต” ของตนเองเท่านั้น ดังนั้นศิลปินจึงต้องการให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในงานของศิลปินโดยติดตั้งผลงานคล้ายกับว่าให้ผู้ชมเดินเข้าไปในอุโมงค์และได้ไปพบกับห้องแห่งความเจ็บปวด เชือกสีดำจะสานห่อหุ้มสิ่งของทั้งเปียโนและเก้าอี้ที่วางเปล่าที่วางอยู่รอบๆเปียโน (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 Chiharu Shiota, The Way into Silence, 2003, mixed media,
Variation toward the space

ที่มา: Chiharu Shiota เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.designboom.com/art/chiharu-shiotas-thread-wrapped-piano-for-art-basel/>

ผลงานสร้างสรรค์ของ Chiharu Shiota ที่น่าสนใจอีกชุดหนึ่งได้แก่ ผลงานในชื่อชุด “Over The Continent” ที่รวบรวมรองเท้าจากประชาชนเกือบสี่ร้อยข้าง ซึ่งรองเท้าแต่ละข้างนั้นมีบันทึกความทรงจำที่เกี่ยวข้องกับรองเท้าเหล่านั้น ในบันทึกทุกคนจะเขียนว่ารองเท้าของเจ้าตัวได้ใส่เดินทางไปที่ไหนมาบ้างหรือว่ารองเท้าคู่นี้ได้ใช้ทำอะไรบ้าง รองเท้าของแต่ละคนที่ศิลปินได้มานั้นล้วนมีความแตกต่างกันไป รองเท้าบางข้างก็เป็นรองเท้าที่มีราคาแพงบางข้างก็มีราคาถูกไม่ว่าจะราคาถูกหรือแพงรองเท้าแต่ละข้างก็มีเรื่องราวอยู่ในตัวเอง โดยศิลปินใช้เชือกด้ายสีแดงเอามาผูกเข้ากับรองเท้าแต่ละข้างแล้วโยงไปในจุดเดียวกันเพื่อบันทึกความทรงจำของรองเท้าเอาไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้รับชมผลงานศิลปะเห็นถึงเรื่องราวความทรงจำที่มีเรื่องราวแตกต่างกันออกไป (ภาพที่ 8)

ภาพที่ 8 Chiharu Shiota , Over the Continents, 2008, mixed media,
Variation toward the space

ที่มา : Chiharu Shiota, เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก <http://www.spoon-tamago.com/2014/09/29/chiharu-shiota-over-the-continents/>

ผลงานศิลปะ Chiharu Shiota ชุด The Key in the Hand เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ใช้เชือกแดงเป็นสื่อนำมาประกอบรวมกับสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ในการสร้างสรรค์ผลงาน มีการกำหนดให้เรือ 2 ลำ เปรียบเสมือนมือที่กำลังถัก เชือกสีแดงเปรียบเสมือนเป็นกลุ่มก้อนเมฆขนาดใหญ่เหนือเรือ บนเพดานปกคลุมด้วยก้อนเมฆเชือกสีแดงหนาทึบ บางและโปร่งแสงสลับกัน ศิลปินได้ร้อยลูกกุญแจด้วยเชือกสีแดงอย่างหลากหลายที่ใช้เป็นสื่อในการแสดงความคิดในการแสดงออกที่ต้องการสื่อถึงสิ่งของที่เป็นของรักของหวงและสิ่งของที่มีคุณค่าที่ควรเก็บรักษา สิ่งของเหล่านี้เปรียบเสมือนความดี ความรัก ความประทับใจและความทรงจำที่ดีอันไม่สามารถลืมเลือนได้ การสร้างสรรค์ผลงาน จะเน้นการถักเชือกแบบประสานไขว้กันไปมาหรือยึดติดกับตะขอตะปูซึ่งดึงสลับกันไปมา โดยมีจุดเริ่มต้นที่เรือทั้ง 2 ลำเปรียบเสมือนมือของศิลปินที่ถักเชือก ใช้เชือกร้อยผูกกับลูกกุญแจมากกว่า 50,000 ลูก เป็นสื่อและห้อยลงมาจากเพดาน ลูกกุญแจที่นำมาเรียงร้อยไม่ได้เป็นเพียงแค่อุปกรณ์คนเดียวเท่านั้นแต่ยังรวมไปถึงผู้คนทั่วโลกที่ต้องการจะเก็บรักษาความทรงจำที่ตนเองมีความประทับใจในเรื่องราวต่างๆที่ผ่านมาในอดีตได้มีส่วนร่วมร่วมกับผลงานของศิลปินอีกด้วย (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 9 Chiharu Shiota, The Key in the Hand, 2015, mixed media,
Variation toward the space

ที่มา : Chiharu Shiota, เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2559, เข้าถึงได้จาก

<http://www.designboom.com/art/chiharu-shiota-venice-art-biennale-the-key-in-the-hand-05-06-2015/>

ผลงานของ Chiharu Shiota นั้นมีความโดดเด่นที่การใช้สีของเชือกในการสื่ออารมณ์ งานส่วนใหญ่ของศิลปินมักจะใช้เชือกสีเดียวกัน ในการติดตั้งผลงานเข้ากับสิ่งของต่างๆ และงานทุกชิ้นไม่สามารถที่จะเคลื่อนย้ายได้จึงทำให้ Chiharu Shiota จำเป็นต้องสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชิ้นงานใหม่ขึ้นมาอยู่เสมอ แม้ว่าจะอยู่ในชื่อชุดการแสดงเดียวกันแต่รูปแบบ และการจัดวางก็อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ผลงานศิลปะของ Chiharu Shiota แต่ละชิ้นล้วนมาจากความทรงจำของศิลปินที่ได้พบเห็นเรื่องราวที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสะเทือนใจ หรือเรื่องความเสียใจ โดยเขาจะใช้เชือกเส้นด้ายเพื่อเชื่อมโยงกับสิ่งของที่มีในความทรงจำเช่นลูกกุญแจ หน้าต่าง รongเท้า เรือและกระเป๋าเดินทาง เป็นต้น ผลงานจะถูกติดตั้งเต็มไปทั่วทั้งห้องหลายๆห้อง ในบางชุดชิ้นงาน และ Chiharu Shiota ได้ทำเป็นทางเดินที่เหมือนกับอุโมงค์ใยมืดมูมเพื่อให้ผู้รับชมผลงานได้เดินเข้าไปสัมผัสกับความทรงจำที่ศิลปินอยากห่อหุ้มสิ่งของนี้เอาไว้

ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะชิ้นที่สำคัญของ Chiharu Shiota ที่กล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นตารางแสดงการวิเคราะห์ความงาม และความหมายของผลงานที่ต้องการสื่อสารกับคนดู ในสิ่งที่ เป็นแนวคิดและรวมไปถึงแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินได้ดังตารางที่ 10 คือ ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ผลงานของ Chiharu Shiota

เวลา	ค.ศ.2003	ค.ศ.2008	ค.ศ.2015
ผลงานของศิลปิน			
รายละเอียดผลงาน	“ The Way into Silence ” เทคนิค : mixed media ขนาด : Variation toward the space	“Over the Continents” เทคนิค : mixed media ขนาด : Variation toward the space	“The Key in the Hand” เทคนิค : mixed media ขนาด : Variation toward the space
แนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานโดยการใช้ความทรงจำในแต่ละช่วงเวลา	ในช่วงเวลานี้ศิลปินได้สร้างสรรค์ในชื่อชุด The Way into Silence โดยได้ใช้สัญลักษณ์เป็นวัตถุเปียโนที่ถูกไฟไหม้เปรียบเหมือนตัวแทนบ้านของเพื่อนเขาที่ถูกไฟไหม้ เหตุการณ์เลวร้ายเหล่านั้นทำให้เขาได้รับอิทธิพลจากความทรงจำในวัยเด็กมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ออกมา ในชุดนี้ศิลปินยังได้ใช้เก้าอี้สีดำหลายตัวเปรียบแทนเหมือนผู้คน	ในช่วงเวลานี้ศิลปินได้สร้างสรรค์ในชื่อชุด Over the Continents ที่ศิลปินได้ใช้สัญลักษณ์ในการแสดงออกมาได้เป็นอย่างดี ศิลปินได้ใช้รองเท้าเป็นสัญลักษณ์แทนบุคคลในแต่ละคน รองเท้าแต่ละข้างสามารถบ่งบอกถึงอาชีพในแต่ละคนได้ โดยศิลปินได้ใช้รองเท้าและกระดาษที่เขียนบันทึกข้อความเรื่องราวของความทรงจำแต่ละคนว่ามีความผูกพันในเรื่องอะไรในรองเท้าข้างนั้น	ในช่วงเวลานี้ศิลปินได้ใช้เรือสร้างสรรค์ผลงานเป็นรูปสัญลักษณ์เปรียบเหมือนมือทั้งสองข้างของศิลปินที่ถักทอเส้นด้ายสีแดงเป็นกลุ่มก้อนเมฆเต็มไปทั้งห้องและเพดานขนาดใหญ่ ในผลงานชุด The Key in the Hand ศิลปินยังได้ใช้ลูกกุญแจกว่า 50,000 ลูก โดยศิลปินได้ใช้สัญลักษณ์ลูกกุญแจแต่ละลูกเป็นตัวแทนของคนทั่วโลกที่อยากจะเก็บความทรงจำเอาไว้บนห้องฟ้าสีแดง

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ผลงานของ Chiharu Shiota (ต่อ)

เวลา	ค.ศ.2003	ค.ศ.2008	ค.ศ.2015
แนวความคิด ในการ สร้างสรรค์ ผลงานโดย การใช้ความ ทรงจำในแต่ ละช่วงเวลา	ที่นั่งฟังเสียงของเปียโน ที่ถูกไฟไหม้กับบรรยาย การในความเงียบ แน่นอนว่าเหตุการณ์ไฟ ไหม้ในครั้งนั้นล้วนเกิด ความรู้สึกโศกเศร้า เสียใจและสะเทือนใจ ในความทรงจำของ ศิลปิน		

จากการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นที่ศิลปินใช้ความทรงจำสะท้อนออกมาเป็นผลงานศิลปะของศิลปินทั้ง 3 ท่าน ดังนี้

จากการศึกษาโดยใช้วรรณกรรมของ มาร์แชล พรุสต์ ที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องของ “การค้นหาวันเวลาที่สูญหาย” ทำให้เห็นประเด็นเกี่ยวกับความทรงจำที่ศิลปินทั้ง 3 ท่าน ใช้อารมณ์และความรู้สึกที่มีอยู่ในความทรงจำ สื่อผ่านการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นตัววัสดุสิ่งของที่นำมาใช้และรูปทรงที่นำมาถักทอเข้าไปในผลงาน จะเห็นได้ว่าศิลปินทั้ง 3 ท่านได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะออกมาโดยใช้เชือกเป็นสื่อกลางทั้งสิ้น หากแต่เรื่องราวในความทรงจำของศิลปิน 3 ท่าน มีการบอกเล่าและสื่ออารมณ์ที่แตกต่างกันออกไป

ข้าพเจ้าเห็นว่า Jolanta Surma ได้สร้างงานศิลปะที่ได้บอกเล่าเรื่องราวจากความทรงจำ ที่ตนนั้นมีความชอบในต้นไม้ดอกไม้และรักในธรรมชาติตามที่ได้พบเห็นแล้วเกิดเป็นความประทับใจ เมื่อพิจารณาจากผลงานของ Jolanta Surma อาจเป็นไปได้ว่าศิลปินอยากที่จะสื่อความหมายแบบตรงไปตรงมาที่ทำให้ศิลปินนึกถึงช่วงเวลานั้นจากความทรงจำก็ได้ และในด้านเทคนิคที่ศิลปินถักทอจะเห็นได้ว่า ศิลปินมีการใช้เส้นใยที่ได้มาจากธรรมชาติแล้วจึงทำการย้อมสีของผลงานในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศให้กับผลงาน แตกต่างจากศิลปินทั้งสองท่านที่เลือกใช้เชือกสีในการสร้างบรรยากาศของผลงานที่สื่ออารมณ์ตั้งแรก

ส่วนผลงานของ Ernesto Neto ได้สร้างงานศิลปะส่วนมากจะบอกเล่าเรื่องราวตามสถานที่ต่างๆที่ศิลปินได้เดินทางไปในสถานพบเห็นแล้วเกิดความประทับใจในสถานที่นั้นๆและทุกๆที่มีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นวัสดุสิ่งของหรือกลิ่นของเครื่องเทศต่างๆ หากพิจารณาจากการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินแล้ว ศิลปินอยากที่จะบอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ซึ่ง

ตัวศิลปินได้ไปพบเห็นจากการเดินทางไปในหลายๆประเทศผ่านวัตถุสิ่งของที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในรูปแบบของผลงานการถักทอขนาดใหญ่ที่ผู้คนสามารถสัมผัสได้

ส่วนผลงานของ Chiharu Shiota สร้างงานศิลปะที่เกิดขึ้นจากความทรงจำและความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ที่มีอยู่ภายในจิตใจของศิลปิน ไม่ว่าจะเป็ความโศกเศร้าเสียใจการสูญเสียและได้นำเอาอารมณ์ ความรู้สึกจากความทรงจำนี้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะที่สร้างบรรยากาศ ให้ผู้เข้าชมได้เห็นและรู้สึกถึงอารมณ์ที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดออกมา

หากพิจารณาจากผลงานของศิลปินทั้ง 3 ท่าน โดยการวิเคราะห์เรื่องราวผ่านวรรณกรรมของ มาร์แชล พรุสต์ ผลงานศิลปินทั้งสามท่านนั้น มีความเหมือนกันตรงที่ ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานออกมาผ่านบันทึกที่อยู่ในความทรงจำของตน ซึ่งเป็นเรื่องราวของความทรงจำที่ศิลปินได้พบกับเหตุการณ์หรือสถานที่ต่างๆด้วยตนเอง และได้นำภาพความทรงจำเหล่านั้นมาสร้างสรรค์เป็นผลงานการถักทอ เพื่อใช้สื่ออารมณ์และความรู้สึกต่อผู้ที่รับชมผลงาน (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ประเด็นที่ศิลปินใช้ความทรงจำสะท้อนออกมาเป็นผลงานศิลปะ ของศิลปินทั้ง 3 ท่าน

ศิลปิน	Jolanta Surma	Ernesto Neto	Chiharu Shiota
จากการศึกษาโดยใช้วรรณกรรมของ มาร์แชล พรุสต์ ที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องของการค้นหาวินเวลาที่สูญหาย” ทำให้เห็นประเด็นเกี่ยวกับความทรงจำที่ศิลปินทั้ง 3 ท่าน			
	Jolanta Surma ได้สร้างงานศิลปะที่ได้บอกเล่าเรื่องราวจากความทรงจำที่ตนนั้นมีความชอบในต้นไม้	Ernesto Neto ได้สร้างงานศิลปะส่วนมากจะบอกเล่าเรื่องราวตามสถานที่ต่างๆที่ศิลปินได้เดินทางไปในสถานพบ	Chiharu Shiota สร้างงานศิลปะที่เกิดขึ้นจากความทรงจำและความรู้สึกสะท้อนอารมณ์ที่มีอยู่ภายใน

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ประเด็นที่ศิลปินใช้ความทรงจำสะท้อนออกมาเป็นผลงานศิลปะ ของศิลปิน ทั้ง 3 ท่าน (ต่อ)

ศิลปิน	Jolanta Surma	Ernesto Neto	Chiharu Shiota
จากการศึกษาโดยใช้วรรณกรรมของ มาร์แซ็ล พรุสต์ ที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องของการค้นหาวินเวลาที่สูญหาย” ทำให้เห็นประเด็นเกี่ยวกับความทรงจำที่ศิลปิน ทั้ง 3 ท่าน	ดอกไม้และรักในธรรมชาติตามที่ได้พบเห็นแล้วเกิดเป็นความประทับใจ เมื่อพิจารณาจากผลงานของ Jolanta Surma อาจเป็นไปได้ว่าศิลปินอยากที่จะสื่อความหมายแบบตรงไปตรงมาที่ทำให้ศิลปินนึกถึงช่วงเวลานั้นจากความทรงจำก็ได้ และในด้านเทคนิคที่ศิลปินการถักทอจะเห็นได้ว่าศิลปินมีการใช้เส้นใยที่ได้มาจากธรรมชาติแล้วจึงทำการย้อมสีของผลงานในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศให้กับผลงาน แตกต่างจากศิลปินทั้งสองท่านที่เลือกใช้เชือกสีในการสร้างบรรยากาศของผลงานที่สื่ออารมณ์ตั้งแรก	เห็นแล้วเกิดความประทับใจในสถานที่นั้นๆและทุกๆที่มีความเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็นวัสดุสิ่งของหรือกลิ่นของเครื่องเทศต่างๆ หากพิจารณาจากการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินแล้ว ศิลปินอยากที่จะบอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งตัวศิลปินได้ไปพบเห็นจากการเดินทางไปในหลายๆประเทศผ่านวัสดุสิ่งของที่มีความเป็นเอกลักษณ์ในรูปแบบของผลงานการถักทอขนาดใหญ่ที่ผู้คนสามารถสัมผัสได้	จิตใจของศิลปิน ไม่ว่าจะเป็ความโศกเศร้าเสียใจการสูญเสียและได้นำเอาอารมณ์ความรู้สึจากความทรงจำนี้เข้ามาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะที่สร้างบรรยากาศ ให้ผู้เข้าชมได้เห็นและรู้สึกถึงอารมณ์ที่ศิลปินต้องการถ่ายทอดออกมา

บทที่ 3

กระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงาน

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานชุด ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความรักความคิดถึงที่เกิดจากความผูกพันกับคุณยายผ่านออกมาเป็นลวดลายในการผูกมัดถักทอที่ผสมผสานเข้ากับงานหัตถกรรมการถักมาคราเม่ถูกนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะที่มุ่งเน้นให้ผู้คนเห็นคุณค่าและสิ่งของที่นำมาผูกมัดถักทออยู่ในผลงานศิลปะในครั้งนี้ จึงแบ่งกรอบของการสร้างสรรค์ออกเป็น 4 ขั้นตอนใหญ่ๆดังนี้คือ

1. ความเป็นมาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
2. วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย
3. เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย
4. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นที่มาของแนวความคิดชุดถักทอพื้นที่ของความทรงจำ

3.1 ความเป็นมาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

คุณยายเจียง วรรณสุทธะ เป็นบุคคลที่มีฝีมือในด้านการถักทอเป็นอย่างมากซึ่งในปัจจุบันเป็นที่รู้จักกันดี เรียกวิธีการถักทอนี้เรียกว่า เทคนิคการผูกมัดถักทอแบบมาคราเม่ ครอบครัวของข้าพเจ้าประกอบอาชีพเกษตรกรรมและหลังจากหมดฤดูกาลดำนานา คุณยายเจียงได้พาลูกหลานหารายได้เสริมโดยการถักอู่เด็กหรือเปลญวนขายเป็นรายได้เสริมพอได้เงินมาจุนเจือในครอบครัว คุณยายเจียง เป็นผู้มีความสามารถ มีความมานะอดทนและมีความพยายามสูง คุณยายจึงเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกหลานในการดำเนินชีวิต ข้าพเจ้าได้เรียนรู้ลวดลายและวิธีการถักทอมาจากคุณยาย คุณยายจะคอยสอนเทคนิคในเรื่อง เช่น การถักทอ การย้อมเชือกและผ้า การทำเชือกจากต้นปอ การถักแห การทำนา การเลี้ยงสัตว์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นวิชาความรู้ที่หาไม่ได้ในห้องเรียน นอกจากนี้คุณยายยังสอนในเรื่องของการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียง สอนให้รู้จักการใช้เงินเพราะกว่าจะได้เงินมาแต่ละบาทเราต้องใช้ความขยันหมั่นเพียร สอนให้รู้จักงานประเพณีของทางพื้นที่สืบทอดต่อกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรม สอนให้รู้จักการทำมาหากินในสังคม สอนให้เป็นคนดีและเป็นที่รักของทุกคน ใน

ตอนเป็นเด็กข้าพเจ้าได้มีความสุขและสนุกสนานในการดำรงชีวิต ซึ่งทุกวันนี้สิ่งเหล่านี้กำลังเริ่มจางหายไป ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็ นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ที่ทุกคนต่างพากันดิ้นรนเข้าไปในเมืองใหญ่ และเมื่อได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ในสถาบันมหาวิทยาลัยศิลปากรที่มีชื่อเสียงในด้านศิลปะร่วมสมัยและสอนให้นักศึกษาเป็นศิลปิน ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิคหลักทอที่ คุณยายได้สอนมาสร้างสรรค์เป็นผลงานตั้งแต่ในระดับปริญญาศิลปบัณฑิตและปริญญาศิลปมหาบัณฑิต ในปัจจุบันข้าพเจ้าต้องการแสดงให้เห็น รากเหง้าของความรักและความผูกพัน ความเป็นมาของเทคนิคการถักทอที่ได้รับสืบทอดมาจากคุณยาย มูลเหตุสำคัญที่เป็นแรงบันดาลใจในการที่จะสร้างสรรค์ผลงานชุด ถักทอพื้น ที่ของความทรงจำ นั้น เกิดขึ้นจากความเสียใจและความคิดถึงที่มีต่อคุณยายเจียงที่จากลูกหลานไปแบบไม่มีวันกลับ คุณยายเสียชีวิตเมื่ออายุ 86 ปีภายในห้องนอนของคุณยายเอง ระหว่างที่จัดกานศพให้แก่ท่าน ข้าพเจ้าได้ เห็นสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่ทำให้หวนนึกถึงภาพเมื่อครั้งที่คุณยายยังมีชีวิตอยู่ สิ่งเหล่านี้เอง ที่กระตุ้นความรู้สึกในสร้างสรรค์ผลงานที่จะต้องแสดงอารมณ์ความรู้สึกผูกพันที่ข้าพเจ้ามีกับคุณยาย โดยผ่านเทคนิควิธีการผูกมัดถักทอที่คุณยายได้ถ่ายทอดให้ ผสมผสานกับสิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย ให้กลายเป็น “บันทึกความทรงจำขนาดใหญ่”

3.1.1. ผลงานการสร้างสรรค์ฝีมือของคุณยายเจียง วรรณสุทธะ

ผ้าไหมทอ ผ้าไหมไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นราชินีของเส้นใยทั้งหมดที่มีอยู่ในโลก ปัจจุบัน ผ้าไหมหรือผลิตภัณฑ์จากไหมนั้นบอบบาง จึงต้องปฏิบัติรักษาอย่างพิถีพิถัน การ ทอผ้าไหม เป็นอุตสาหกรรมของคนไทย ภาคอีสาน มาเป็นเวลานาน สตรีชาวอีสานเมื่อหมดหน้าทำนา จะมานั่ง ล้อมวง สาวไหม บั่นและย้อมเส้นไหม ทอเป็นผืนเพื่อเก็บไว้ใช้หรือขาย ต่อสร้างผลงานสืบสานศิลปะ ไทยและเสริมสร้างสุขภาพให้แข็งแรงไปพร้อมกันมา ตั้งแต่ครั้งโบราณ คุณค่าและความงามของผ้าอยู่ ที่การให้สี ลวดลาย และวัสดุ ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการนำผ้าไปใช้ผสมผสานกับฝีมือและความ เชี่ยวชาญ คุณยายทอผ้าพื้นเมืองจะเต็มไปด้วยลึลา อารมณ์ อันบ่งบอกถึงควมมีชีวิตชีวาของตนเอง ผ้าทอบางผืนนั้นคุณยายยังได้ใส่สัญลักษณ์ประจำตนเองไว้หรือเป็นการทำตำหนิซ่อนอยู่เพื่อให้รู้ว่าผ้า ทอผืนนั้นเป็นฝีมือของคุณยายเอง (ภาพที่ 10) และความโดดเด่นในการทอผ้าของคุณยายอีกอย่าง หนึ่งคือคุณยายมักจะใช้ประโยชน์จากธรรมชาติมาเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยสี่ที่เอื้ออำนวยต่อการดำรง ชีวิตประจำวัน การทอผ้าก็เช่นกันเมื่อมีการสร้างสรรค์ลวดลายและสีบนผืนผ้าการคิดหาวัสดุใกล้ตัว จึงตามมา (ปิยะพร กัญชนะ 2528)

ต้นไม้อันหนึ่งอาจถูกถากเปลือกไปรอบเพื่อ นำมาต้มน้ำคั้นสีย้อมผ้าหรือไหม การถาก เปลือกไปรอบๆ ไม่ช้ารอยเดิมเป็นการเว้นเวลาให้ต้นไม้ได้สร้างเปลือกขึ้นมาทดแทนทำให้มีเปลือกไม้

ที่ใช้ได้ตลอดทั้งปี นอกจากเปลือกไม้แล้วยังมีดอก ใบ ราก พืชหรือสมุนไพรบางชนิดที่อาจนำมาย้อม หรือใช้อบผ้าที่ทอแล้วให้มีกลิ่นหอมกรุ่นและป้องกันแมลง แม้แต่โคลนก็ยังเป็นประโยชน์ในการนำมา ย้อมหรือหมักผ้าเพื่อให้สีหม่นลงและสีติดแน่นคงทน

ภาพที่ 10 ผ้าทอพื้นเมือง ผลงานของคุณยาย

ผ้าสไบทอหรือผ้าเบี่ยง เมื่อมีงานบุญ ไม่ว่าจะเป็นวันพระ หรือเทศกาลทำบุญใหญ่ ๆ คุณยายมักจะนำผ้าสไบมาใช้ห่มไปวัดเสมอ ของคุณยายจะมีสีพื้นและสีสันสดใส ซึ่งคุณยายจะปักด้วยมือ และจะใช้เวลานานมากในการปักผ้าแต่ละผืน ความโดดเด่นของผ้าสไบของคุณยายคือ เมื่อคุณยายทอผ้าสไบออกมาเป็นผืนหลังจากนั้นคุณยายจะเหลือเส้นไหมที่ปลายทั้งสองด้านไว้เพื่อที่จะผูกมัดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของคุณยายเอง (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 ผ้าสไบทอหรือผ้าเป็ยงผลงานของคุณยาย

อู่เด็กฝีมือการถักทอของคุณยายอู่เด็กที่เป็นฝีมือของคุณยายจากการผูกมัดแบบมาคราเม่ ผสมผสานกับฝีมือและความเชี่ยวชาญในการผูกมัดของคุณยาย คุณยายจะใช้ลวดลายในการถักอยู่ไม่กี่ลาย แต่คุณยายจะเน้นเรื่องช่องไฟของการถักที่เท่ากันและลวดลายของปลายเชือกที่ทิ้งลงจากอู่เด็กที่เป็นเอกลักษณ์ของคุณยา (ภาพที่ 12)

ภาพที่ 12 อู่เด็กฝีมือการถักทอของคุณยาย

สาดหรือเสื่อกกทอ เมื่อกล่าวถึงเสื่อกกที่ทอขึ้นจากฝีมือของคนไทยในย่านชนบทโดยมาก มักคิดกันว่าเสื่อที่ไหนก็เหมือนกัน เพราะแต่ละท้องถิ่นต่างมีกรรมวิธีที่คล้ายคลึงกัน ตั้งแต่การปลูกต้นกก ตักกก จักเส้น ตากแดด ย้อมสี จนกระทั่งถึงขั้นตอนการทอแต่ลักษณะเด่นของเสื่อทอฝีมือคุณยาย โดยมีกรรมวิธีเน้นให้เสื่อมีสีติดทนนาน ผืนเสื่อทำมาจากผิวกกและการจัดวางเส้นเอ็นให้ถี่เพื่อช่วยให้เสื่อแข็งแรงสามารถใช้งานได้นานหลายปี (ภาพที่ 13)

ภาพที่ 13 สาดหรือเสื่อกกทอ

เปลญวน เปลญวนเป็นเปลที่ถักด้วยเชือกหรือป่าน เป็นตาข่ายโปร่งๆในสมัยก่อนคุณยายได้เล่าให้ฟังว่าครอบครัวชนบททั่วไปที่มีเด็กทารกจะนำผ้าขาวม้ามาผูกเป็นเปลให้เด็กนอนในเปลและไกวเปล เด็กจะนอนนานไม่ร้องโยเยจึงมีความเชื่อว่าเด็กคงมีความรู้สึกรอบอุ่นปลอดภัยเหมือนอยู่ในท้องแม่ ความโดดเด่นผลงานของคุณยาย คุณยายมักจะถักลวดลายที่มีความหลากหลายกว่าของคนอื่นและจะชอบทักเส้นเชือกไว้ตรงปลายทั้งสองข้างให้เป็นเอกลักษณ์ของคุณยายที่มีความสวยงามต่างไปจากคนอื่น (ภาพที่ 14) เหตุที่คนไทยเรียกว่า “เปลญวน” เกิดจากชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธจะเรียกชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ว่า “ญวน” เนื่องจากชาวบ้านแม่พระประจักษ์ส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาคริสต์และทำเปลขายกันเป็นจำนวนมากจึงได้ตั้งชื่อว่า “เปลญวน”

ภาพที่ 14 ลักษณะเปลญวนที่คุณยายเคยพาทำ

3.2. วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย

วัสดุที่ล้าวนแล้วแต่มีเรื่องราวอยู่เบื้องหลัง บางประเภทอาจมีเรื่องราวที่โดดเด่นเป็นพิเศษ โดยอาจบอกถึงสถานที่และประเพณีของท้องถิ่นนั้น ขณะที่บางประเภทไม่ได้บ่งชี้อะไรแต่มีความผูกพันกับบุคคล ความผูกพันนั้นมีอยู่กับทุกคนขึ้นอยู่กับว่าผูกพันกับอะไร ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ หลังจากงานศพของคุณยายได้เสร็จสิ้นลงข้าพเจ้าได้เห็นสิ่งของที่คุณยายเอาไว้อใช้ในการดำรงชีวิตเป็นเหมือนเพื่อร่วมทางคู่ทุกข์คู่ยากที่คุณยายมีความผูกพันและยังได้นำพาไปในโอกาสต่างๆ สิ่งของคุณยายบางอย่างนั้นอาจไม่ได้มีค่ามากนักและไม่ได้สวยหรูแต่อย่างใด แต่ผ่านการใช้งานมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจึงกลายเป็นความผูกพันทางจิตใจที่มีต่อคุณยายทำให้ข้าพเจ้าเห็นคุณค่าในสิ่งของของคุณยายซึ่งแต่ละอย่างนั้นทำให้นึกถึงภาพในอดีตที่อยู่ในความทรงจำ จากความเศร้ากลายเป็นความคิดถึงและความอบอุ่นที่มีอยู่ในจิตใจ จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะนำสิ่งของเครื่องใช้ของคุณยายในบางส่วนนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณยายและสามารถบอกเล่าเรื่องราวของสิ่งของที่ปรากฏโดยการอธิบายลักษณะสิ่งของที่มีความผูกพันในรูปแบบของตาราง (ตารางที่ 12) ดังนี้

ตารางที่ 19 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>ฟืม ฟืม โดยทั่วไปทำด้วยไม้ไผ่ มีลักษณะเป็นแผงยาว มีพื้นเป็นซี่ๆคล้ายกับหวี เรียกว่าฟันหวี ซึ่งแต่ละซี่ใช้เป็นช่องสำหรับสอดด้ายเส้นยืน จำนวนฟันฟืมเท่ากับความกว้างของหน้าผ้าแต่มักจะไม่วางเกินแขนทั้งสองข้าง เพื่อให้พุ่งกระสวยกลับไปมาได้สะดวก</p>	<p>- ฟืม เป็นเครื่องมือของคุณยายที่ใช้ในการทอผ้า ซึ่งข้าพเจ้าได้เห็นคุณยายใช้อุปกรณ์ชนิดนี้ในการทอผ้าโดยมาตลอด</p>
 <p>เขาหูก หรือ ตะกอ คือ เป็นส่วนประกอบของกี่ทอผ้า ส่วนใหญ่จะใช้เส้นเชือกมัดกลุ่มด้ายเส้นยืนเพื่อเปิดช่องด้ายยืน โดยมีไม้สอดเป็นโครง 2 อันเรียกว่าเขาหูก เวลาสอดด้ายต้องสอดสลับกันไปเส้นหนึ่งเว้นเส้นหนึ่ง และมีเชือกผูกเขาหูกแขวนไว้กับโครงที่ด้านบนสามารถเลื่อนไปมาได้ ส่วนด้านล่างผูกเชือกติดกับคานเหยียบ เมื่อต้องการดึงด้ายให้เป็นช่องจะใช้เท้าเหยียบที่คานเหยียบทำให้เขาหูกเลื่อนขึ้น-ลง เกิดเป็นช่องสำหรับใส่ด้ายพุ่ง หากต้องการทอผ้าเป็นลวดลายที่งดงาม จะต้องใช้ตะกอและคานเหยียบจำนวนหลายอัน</p> <p>(ทรงพันธ์ วรรณมาศ, 2534 : 22)</p>	<p>- คุณยายใช้ตะกอเป็นอุปกรณ์ใช้สำหรับแยกด้ายเส้นยืนให้ขึ้นลงสลับกัน เช่น ในผ้าลายขัด เส้นยืนที่ 1 ขึ้น เส้นยืนที่ 2 ลง เส้นยืนที่ 3 ขึ้น เส้นยืนที่ 4 ลง สลับกันไปจนหมดจำนวนเส้นยืน โดยการเหยียบไม้เหยียบทุกขึ้น-ลงในขณะทอ ซึ่งในขณะที่เส้นยืนแยกจากกันจะพุ่งกระสวยผ่านตลอดแนวเกิดเป็นผ้าลายขัดขึ้น วิธีการเก็บตะกอหรือเก็บเขาจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของผ้าและลวดลายของผ้าที่จะทำการทอ</p>

ตารางที่ 20 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>อ๊ก อ๊กด้าย หรือ อ๊กไหม ลักษณะของเครื่องมือ: ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง อาจทำเป็น 4 ขา 6 ขา หรือ 8 ขาก็ได้ มีรูปทรงกระบอก ที่ปลายทั้งสองด้านใช้ไม้รูปกากบาทเจาะรูตรงกลาง ปลายทั้ง 4 ด้าน ของไม้รูปกากบาท มีไม้ประกบสำหรับพันด้ายหรือไหม ลักษณะการใช้งานคล้ายกับมะกัก โดย มีฐานและแกนไม้สำหรับนำอ๊กมาสวมเพื่อให้อ๊กหมุนได้ขณะใช้งาน เรียกว่า ไม้คอนอ๊ก</p>	<p>- อ๊ก เป็นเครื่องมือที่คุณยายใช้สำหรับกรอด้าย หรือ กวักด้ายจากกระวังเข้ามา ม้วนเก็บไว้ให้เป็นระเบียบเพื่อนำไปใช้ทอผ้าต่อไป</p>
 <p>หลา หรือ ชื่อในท้องถิ่นเรียกว่า ไน หลา กงปั่นด้าย หลापั่นด้าย เครื่องกรอไหม คือลักษณะของเครื่องมือ: เครื่องปั่นด้ายหรือกรอไหม เป็น</p>	<p>- หลา เป็นเครื่องมือของคุณยายที่ใช้สำหรับปั่นฝ้ายให้เป็นเกลียวแน่นจนเป็นเส้นด้าย หรือใช้กรอเส้นด้ายเข้าไส้หลอดสำหรับเป็นเส้นพุ่ง โดยใช้คู่กับกระวังหรือกงกว้าง โดยการนำด้ายที่ผ่านการล่อหรือตีวงจนเป็นหลอดแล้ว มาจ่อที่ไนแล้วหมุนวงล้อ ในขณะที่วงล้อหมุนไ้ก็จะหมุนตาม เกิดเป็นแรงเหวี่ยงที่ดึงม้วนด้ายที่จ่อไว้ดีเป็นเกลียว ให้ใช้มือที่ถือหลอดม้วนด้ายดึงออกจากไนจะทำให้เกิดเป็น</p>

ตารางที่ 21 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
<p>เครื่องมือที่อาศัยหลักเกณฑ์ในเรื่องของล้อและเพลลา ในสมัยโบราณเครื่องมือปั่นด้ายเรียกว่า “แหว” มีลักษณะกลมใหญ่กว่าหัวแม่มือเล็กน้อย มีรูตรงกลางสำหรับเสียบไม้ปั่นด้าย ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้เครื่องปั่นด้าย หรือ ไน ลักษณะทั่วไปของไน จะเป็นวงกลม ติดตั้งอยู่ระหว่างขาสองอันที่ทำจากไม้เนื้อแข็ง และมีเหล็กสอดเป็นคั่นสำหรับหมุนวงล้อ ส่วนขาติดตั้ง อยู่บน ส่วน หัว ของฐานที่ทำด้วยไม้ท่อนยาวประมาณ 30 นิ้ว โดยที่ส่วนปลายของท่อนไม้จะมีเหล็กในสอดอยู่กับขาตั้งโดยไฟล์เหล็กในออกมา ไว้สำหรับเป็นที่สวมของหลอดไม้ไผ่ที่ทำเป็นที่กรอด้าย และระหว่างวงล้อจะมีสายพานทำด้วยเชือกโยงมาเพื่อหมุนเหล็กใน ดังนั้นเมื่อมีการหมุนวงล้อเหล็กในก็จะหมุนไปด้วย</p>	<p>เส้นด้าย จากนั้นให้ผ่อนแรงมือเส้นด้ายก็จะม้วนอยู่กับไน ทำเช่นนี้จนใกล้หมดม้วนด้ายก็นำม้วนด้ายใหม่ต่อเนื่องกันไป เป็นเส้นฝ้ายเดียวกันจนเต็มไน</p>
<div data-bbox="453 1171 823 1541" data-label="Image"> </div> <p>กระสวย เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่งใช้ในการทอผ้าทำด้วยไม้ ปลายสองด้านมน ตรงกลางกลวง สำหรับบรรจุหลอดด้ายพุ่ง หรือด้ายพุ่งพิเศษ มีน้ำหนักและขนาดเหมาะสมมือ ใช้พุ่งไปมาระหว่างการยกเส้นด้ายขึ้นขึ้นลง</p>	<p>- กระสวย เป็นอุปกรณ์ของคุณยาย สำหรับใช้บรรจุหลอดด้ายเส้นพุ่งที่ใช้ในการทอผ้า มีหน้าที่ส่งด้ายพุ่งเข้าไปในด้ายเส้นยืนที่ซึ่งอยู่บนทูกทอผ้า ซึ่งหากเป็นกระสวยมือจะใช้มือพุ่งกระสวยกลับไปมาระหว่างเส้นยืนสลักกับการกระทบฟืมเพื่อให้เนื้อผ้าแน่น แต่หากเป็นกระสวยสำหรับก็กระตุก กระสวยจะพุ่งกลับไปมาด้วยแรงกระแทกของการกระตุกจนกว่าจะได้เนื้อผ้าตามที่ต้องการ</p>

ตารางที่ 22 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>พงสาว คือ เครื่องสาวไหมทำด้วยไม้เนื้อแข็ง มีขาตั้งเพื่อใช้วางบนปากหม้อต้มรังไหม หรือ หม้อสาวลือก เนื้อปากหม้อขึ้นไปบริเวณกึ่งกลางไม้ นำแกนไม้ที่เจาะรูตรงกลางให้เส้นไหมลอดผ่านได้มาติดตั้งไว้ เนื้อแกนไม้ขึ้นไปติดตั้งอุปกรณ์คล้ายหลอดด้ายเป็นพงรอกสำหรับสาวเส้นไหมให้วิ่งผ่าน เรียกว่าพงสาวไหม</p>	<p>เป็นเครื่องมือของคุณยายใช้สำหรับการสาวไหม เพื่อช่วยดึงใยไหมจากรังไหม (ฝักหลอกหรือด) ที่ต้มในหม้อน้ำเดือด (หม้อสาวลือก) โดยใช้แปรงชะรังไหมให้ปลายใยไหมหลุดออกจากรัง แล้วรวบเส้นไหมรวมกัน สาวเป็นเส้น ดึงลอดรูไม้ และผ่านรอกของเครื่องสาวไหม แล้วใช้มือดึงเส้นไหมจากพงสาวไหมใส่ลงในภาชนะรองรับที่เตรียมไว้</p>
 <p>หวด ภาชนะนั่งข้าวเหนียวจากไม้ไผ่ จากวิถีชีวิตและความ เป็นอยู่อันเรียบง่ายของประชาชนชาวภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีค่านิยมในการรับประทานข้าวเหนียวเป็นอาหารหลัก หวดนั่งข้าว จึงเป็นเครื่องใช้ อย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของชาวบ้านทุกวัน จะต้องใช้หวดนั่งข้าวเป็น ประจำ การนั่งข้าวเหนียวด้วยหวด นั้นนับว่าเป็นวิธีง่ายและสะดวกที่สุด</p>	<p>- คนอีสานนั้นมีวิถีชีวิตที่เรียบง่ายกินง่าย อยู่ง่าย จึงทำให้คนอีสานชอบ รับประทานข้าวเหนียวมากกว่าข้าวสวย คุณยายเองก็ชอบรับประทานข้าวเหนียว กับน้ำพริกที่ตำขึ้นเองและผักลวก เมื่อครั้งที่คุณยายยังมีชีวิตอยู่นั้น ทุกเช้าคุณ ยายจะตื่นมานั่งข้าวเหนียวตั้งแต่เช้ามีด คุณยายจะเอาข้าวเหนียวที่ได้แช่ไว้ทั้งคืน แล้วนั้นใส่ไว้ในหวดแล้วจากนั้นจะเอาไป นึ่งจนข้าวสุก และนำไปใส่กระบติบข้าวเหนียวเอาไว้เพื่อให้ลูกหลานกิน</p>

ตารางที่ 23 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>สวิง ลักษณะเครื่องมือประมง ทำจากเนื้ออวนตาถี่รูปกรวยปากเป็นวงกลมเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 60 เซนติเมตร ความลึกประมาณ 50 เซนติเมตร ขนาดตาอวน 1 เซนติเมตร</p>	<p>- คุณยายกับข้าพเจ้ามักจะใช้สวิงจับปลาขนาดเล็กที่อยู่ตามหนอง ลำคลอง หรือสัตว์น้ำที่อาศัยอยู่ตามพืชน้ำ</p>
 <p>ส้อมตักปลา เป็นเครื่องมือสำหรับครอบปลา สานด้วยซี่ไม้ไผ่เป็นตา ๆ หรือถักหวายเถาวัลย์และลวด สานนับเป็นของใช้พื้นบ้านที่อยู่ทั่วทุกภาค หากแต่มีการเรียกชื่อแตกต่างกันตามท้องถิ่น เช่น ส้อมโม่ เป็นส้อมมีขนาดกว้างใหญ่กว่าส้อมชนิดอื่น โม่มาจากภาษาถิ่น คือ โม่ มีความหมายว่าใหญ่โต ส้อมโม่ บางพื้นที่เรียกว่า</p>	<p>- ในสมัยที่ข้าพเจ้ายังเด็กคุณยายจะพาออกไปหาปลาตามทุ่งนาและจะพาใช้อุปกรณ์ส้อมตักปลาเอาไว้ตักปลาน้ำตื้น ส้อมตักปลาเอาไว้ตักปลาตามทุ่งนาและหนองน้ำที่มีน้ำตื้น ซึ่งชาวบ้านนิยมนำไปตักปลาตามท้องนา</p>

ตารางที่ 24 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
<p>ส้อมซี่ หรือส้อมก่องซึ่งเรียกตามลักษณะการทำงานของชาวบ้าน ส้อมโม่จะใช้ไม้ไผ่ยึดติดกันโดยมีวงหวาย ประมาณ 50 - 100 ซี่ หากส้อมใหญ่ก็ใช้ซี่ไม้ไผ่มากขึ้น หรือวงไม้ไผ่ทำเป็นกรอบไม้ ภายใน ดารถักเส้นหวายเถาวัลย์หรือลวด จะถักซี่ไม้ไผ่รัดกับ วงภายในให้แน่น บางที่ชาวบ้านเรียกการถักร้อยสำหรับยึด ให้แน่นนี้ว่า “ ก่อง ” จึงเรียกส้อมก่อง และลักษณะที่ก่องเป็น ซี่ ๆ นี้เอง จึงเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ส้อมซี่</p>	
<div data-bbox="400 958 874 1429" data-label="Image"> </div> <p>ข้อง เป็นเครื่องจักสานชนิดหนึ่ง สานด้วยผิวไม้ไผ่ ปากแคบ อย่างคอหม้อ มีฝาปิดเปิดได้ เรียกว่า ฝาข้อง ฝาข้องมีชนิดที่ทำด้วยกะลามะพร้าว และใช้ไม้ไผ่สานเป็นรูปกรวย ปลายกรวยแหลมปล่อยเป็นซี่ไม้ไผ่เรียกว่า งาแขง ค้องใช้สำหรับใส่ ปลาปู กุ้ง หอย กบ เขียด</p>	<p>- ค้องเป็นอุปกรณ์ใช้ใส่ปลา กุ้ง หอย ทุกชนิด ใช้ในเวลาที่ออกหาปลากับคุณยาย ข้าพเจ้าจะผูกข้องไว้ที่เอวเพื่อความ สะดวกในการจับใส่</p>

ตารางที่ 25 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>อ้อจู้ คือ เครื่องดักปลาไหลชนิดหนึ่ง สานด้วยไม้ไผ่ มีงาแขง อยู่ริมกันมีลักษณะกลมป่องส่วนกัน แล้วเรียวที่ส่วนบน คล้ายคนโทใส่น้ำบางชนิด หรือคล้ายรูปหม้อคอสูง อ้อจู้ใช้ตอกไม้ไผ่ เหลาบาง ๆ เร็มสานที่กันเป็นลายขัดสี่เหลี่ยมเป็นตาห่าง ๆ แต่ต้องไม่ให้ปลาไหลลอดออกไปได้ใส่เหยื่อไว้ในกะพล้อ บางแห่งเรียกว่าอ้อจู้ว่า กระจู้ หรือจู้</p>	<p>- อ้อจู้เป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่คุณยายและข้าพเจ้าใช้ในการดักปลาไหล คุณยายจะสอนให้ตักในน้ำนิ่งตามริมหนอง คลอง บึง หรือตามแปลงนา ความลึกของน้ำไม่มากนัก</p>
 <p>ไซ คือ เครื่องมือดักสัตว์น้ำ ทำด้วยไม้ไผ่ด้วยหวายเถาวัลย์ ตอกหรือลวด ใส่งาแขงเป็นช่องทางให้ปลา กุ้ง ปู เข้าไป ภายใน ไซมีหลายลักษณะ วิธีการทำและการใช้แตกต่างกันไป เช่นไซปากแตร ทำเป็นรูปกรวย ปากไซบานออกเป็นรูปปากแตร มักใช้กะลามะพร้าวเป็นฝาปิดเปิด</p>	<p>- ในอดีต วิถีชีวิตของข้าพเจ้ากับคุณยาย เมื่อครั้งในการหาปลา ไซเป็นอุปกรณ์ชนิดหนึ่งที่คุณยายจะชอบพาข้าพเจ้าใช้นำไปดักจับปลา</p>

ตารางที่ 26 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>กระด้งหรือโด้ง เป็นภาชนะเครื่องสานที่ใช้สำหรับผัดข้าว สานเป็นวงกลมมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 50-80 เซนติเมตร ขอบปากทำด้วยไม้ไผ่</p>	<p>- กระด้งเป็นภาชนะที่ทุกบ้านในภาคอีสานต้องมี ส่วนมากคุณยายจะใช้กระด้งผัดข้าว ตากปลาแห้ง ตากเนื้อแห้ง ในบางครั้งคุณยายก็จะใช้ในการเลี้ยงไหมในการทอผ้า</p>
 <p>เป็นเครื่องใช้สำหรับตักน้ำหรือของเหลว ประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วนคือ คันสำหรับจับถือและภาชนะส่วนที่ตักน้ำ โดยทั่วไปแล้ว คันหรือด้ามสำหรับจับนี้มักจะทำจากไม้สัก และส่วนที่ตักน้ำมักจะทำจากกะลามะพร้าว</p>	<p>- กระบวยตักน้ำถือเป็นของใช้ประจำบ้าน ซึ่งที่บ้านของคุณยายจะมีตุ่มเล็กใส่น้ำและกระบวยวางไว้ที่ข้างตุ่มเอาไว้ เพื่อให้ทุกคนในบ้านใช้ตักน้ำดื่ม</p>

ตารางที่ 27 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>กระติบข้าว เนื่องจากภาคอีสานนิยมรับประทานข้าวเหนียวเป็นข้าวหลักเพราะรับประทานง่ายไม่ต้องใช้ภาชนะสำหรับรับประทานมากมาย ใช้เพียงมือในการบริโภค แต่เดิมภาชนะที่ใช้บรรจุข้าวเหนียวชาวบ้านนำต้นไม้ต้นเล็กมาเจาะลำต้นให้กลวงแล้วตัดเป็นท่อนขนาดสั้นๆเป็นกระบอก มีฝาปิด หรือบางครั้งก็ใช้ไม้ไผ่มาตัดเป็นกระบอกสั้นๆนำมาเป็นภาชนะบรรจุข้าวเหนียว</p>	<p>- กระติบข้าว เป็นของที่ทุกบ้านต้องมี ที่บ้านของคุณยายมีกระติบข้าวอยู่หลายขนาด กระติบเป็นภาชนะใช้สำหรับใส่ข้าวเหนียวซึ่งคนทางภาคอีสานนิยมบริโภคข้าวเหนียวเป็นหลัก</p>
 <p>บักหึ่ง (ภาษาพื้นบ้าน) หรือ กระพรวน คือ กระดิ่งทองเหลืองที่สร้างขึ้นให้มีรูปลายที่ยังคงลักษณะของการเดินของเส้นซี่ผึ้ง บักหึ่งจะมีเสียงดังเมื่อมีการสั่นเกิดขึ้นเพราะมีก้อนทองเหลืองกลมๆอยู่ข้างใน เป็น เครื่องประดับตกแต่งเพื่อความสวยงาม</p>	<p>- บักหึ่งที่ได้มาจากภายในห้องของคุณยาย ในสมัยที่ข้าพเจ้ายังเป็นเด็กจะได้ยินเสียงบักหึ่งในตอนที่คุณยายกำลังทอผ้าเท่านั้น เสียงของบักหึ่งจะมีเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เพราะมาก คุณยายจะนำเอาบักหึ่งมาผูกติดอยู่ที่ปลายของฟืมทอผ้า ทั้งสองด้านเวลาทอผ้าจึงทำให้เกิดเสียง</p>

ตารางที่ 28 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>ไม้หนีบ (บางพื้นที่เรียกว่า “ไม้หนีบ”) คือไม้ที่ใช้หนีบข้าวเพ่า เพื่อความสะดวกในการฟาดข้าวเพ่า ไม้หนีบทำจากไม้จริง หรือไม้ไผ่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 นิ้ว มีความยาว ประมาณ 1 เมตร จำนวน 2 ท่อน เจาะรูที่ปลายด้านหนึ่งของ แต่ละท่อน แล้วใช้เชือก(บางคนใช้โซ่แทนเชือก) ยาว ประมาณ 30-50 เซนติเมตร ร้อยกับไม้ทั้ง 2 ท่อน</p>	<p>- เป็นอุปกรณ์ที่คุณยายใช้ในการฟาดข้าวก่อนจะนวดหรือฟาดข้าว ชาวไร่ชาวนาก็จะไปชนข้าวมาวางที่ตาราง เรียกขั้นตอนนี้ว่า “ลอมข้าว” อุปกรณ์ฟาดข้าวหรือตีข้าว มีหลายชนิดและหลายแบบ คือ การใช้หนีบรัด และการใช้ฟาดหรือตีข้าว การเลือกใช้ชนิดใดและแบบใด ขึ้นอยู่กับความสะดวกในการจัดหา และความถนัดของผู้ใช้</p>
 <p>ขันกระหย่อง เป็นภาชนะที่ทำมาจากตอกไม้ไผ่ โดยเฉพาะการเหลาตอกไม้ไผ่ทำเป็นเส้นเล็ก ๆ บางเบา คม ซึ่งเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ทำขึ้นและมีใช้ในภาคอีสานหรือตามวัดต่าง ๆ ขันกระหย่องสานเป็นรูปสี่เหลี่ยม เอวของขันกระหย่องเป็นเอวรัด ปากของขันกระหย่อง บานออก สานลายขัดธรรมดา สานเป็นช่องห่าง ๆ สำหรับใส่ตอกไม้รูปเทียนบูชาพระพุทธ เป็นหนึ่งในเครื่อง</p>	<p>- ขันกระหย่อง เครื่องจักสานภูมิปัญญาไทยที่เกี่ยวกับเครื่องใช้พื้นบ้าน ซึ่งคุณยายของข้าพเจ้าเคยเล่าให้ฟังว่าเมื่อตอนที่คุณยายยังเป็นเด็กได้เห็นคุณตาทวดสานขันกระหย่องด้วยตนเองเพื่อนำไปถวายให้กับวัดในหมู่บ้านและคุณตาทวดยังสอนให้คุณยายนำไม้ไผ่มาสานขันกระหย่องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อีกด้วย</p>

ตารางที่ 29 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>แงบตักกบ ทำมาจากไม้ไผ่นำมาสานให้เป็นรูปทรงกระบอกยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ด้านหน้าของแงบจะทำเป็นทางเข้าของกบ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า ภา ส่วนด้านหลังจะทำเป็นช่องเอาไว้สำหรับเอากบออกซึ่งจะใช้ไม้ไผ่ขัดเอาไว้เพื่อไม่ให้กบออกไปได้</p>	<p>- แงบตักกบ คุณยายเคยใช้ในการตักกบเพื่อนำไปประกอบอาหาร เนื่องจากในนามีความอุดมสมบูรณ์จึงเป็นแหล่งอาหารทางธรรมชาติชั้นเลิศ วิธีการตักกบนั้นจะใช้เหยื่อปลาขาวน้อยสับละเอียดทาที่ปากงา(แงบ)ทิ้งข้ามคืนแล้วมาเก็บตอนเช้า ตักในช่วงฤดูหนาว น้ำน้อยๆจะได้ผลดีที่สุด</p>
 <p>จ่อ กระดั่งใส่ไหม "จ่อ" คือ อุปกรณ์ใช้เลี้ยงตัวไหมระยะเข้าฝัก (ม่อนสุก) มีลักษณะทำจากไม้ไผ่ สานเป็นวงกลมค้ำนกระดั่ง</p>	<p>-กระดั่งเลี้ยงตัวไหมของคุณยายในสมัยก่อนเมื่อครั้งที่คุณยายทอผ้า</p>

ตารางที่ 30 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
<div data-bbox="375 465 900 808" data-label="Image"> </div> <p>หมอนขิด คือ ปู่ย่าตายายหรือญาติผู้ใหญ่ การทอผ้าลายขิด เป็นศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ “ขิด” เป็นภาษาพื้นบ้านของภาคอีสานหรือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาจากคำว่า สะกิด หมายถึง จัดซ้อนขึ้นหรือสะกิดขึ้น สันนิษฐานว่ามาจาก ภาษาบาลีคำว่า ขจิต แปลว่า ทำให้ดังงม ในสมัยโบราณผ้าขิดเป็นผ้า ที่มีคุณค่าสูง ใช้ทอพระไตรปิฎกซึ่งเป็นที่เคารพศรัทธาใน พุทธศาสนา ต่อมา ชาวบ้านได้นำผ้าขิด มาทำเป็นหมอนสามเหลี่ยม ซึ่งเดิมเรียกว่าหมอนหน้าม้า ตามลักษณะรูปทรงสามเหลี่ยมคล้ายหน้าม้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าใช้สำหรับถวายพระภิกษุสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ หรือมอบแต่เจ้าเมืองที่เคารพนับถือ ซึ่งการทอผ้าลายขิดและการทำหมอนขิดได้ถ่ายทอดให้ลูกหลานจนถึงปัจจุบัน</p>	<p>- หมอนขิดในนี้เป็นของคุณยายที่คุณยายใช้นอนอยู่ตลอด จนถึงวันสุดท้ายของชีวิตคุณยาย</p>

ตารางที่ 31 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>เสื่อกก เป็นภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น ที่นำเอาต้นกกมาแปรสภาพให้เป็นเส้น ย้อมสี แล้วสานทอให้เป็นแผ่นผืน เพื่อนำมาใช้ปูลาดรองนั่งหรือนอน หรือทำธรรกรรม ตลอดจนทำพิธีกรรมทางศาสนาและความเชื่อ</p>	<p>- เสื่อกกทอฝีมือของคุณยายและใช้ปูรอนั่งในกิจกรรม คุณยายมักจะทอเสื่อกกไว้หลายผืน ผืนไหนที่คุณยายทอสวຍคุณยายมักจะเอาไปถวายที่วัด บางผืนคุณก็จะแจกลูกหลานเอา</p>
 <p>กระจ่างตากปลาร้า หรือ กระจอน คือ ภาชนะตากปลาร้า มีลักษณะสานด้วยไม้ไผ่รูปทรงคล้ายหยดน้ำและมีด้ามจับ</p>	<p>- คุณยายมักจะใช้กระจ่างไว้ตากปลาร้าเพื่อประกอบอาหารให้กับทุกคนในครอบครัวรับประทาน</p>

ตารางที่ 32 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>กระชังใส่ปลา คือ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับใส่ปลามีลักษณะถักด้วยเชือกคลุมห่วงเหล็กสามห่วงและมีที่ปิดเปิดล่างและบน</p>	<p>- เวลาไปหาปลาของคุณยาย คุณยายมักจะใช้กระชังเอาไว้ชั่งปลาไว้ในน้ำ</p>
 <p>ห่วงฝ้าม่าน คือ ห่วงรูปทรงวงกลมทำมาจากไม้ ขนาด 1 นิ้ว</p>	<p>ห่วงฝ้าม่านได้มาจากภายในห้องนอนของคุณยาย ที่คุณยายใส่ไว้กับฝ้าม่านบังแดดที่หน้าต่าง</p>

ตารางที่ 33 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>ไฟกระพริบ LED ไฟทิ้งห้อยแอลอีดี กระพริบเป็นจังหวะ มีลักษณะเป็นสายไฟยาวประมาณ 1 เมตร และมีหลอดไฟเล็กติดเต็มเป็นระยะตลอดของสายไฟ</p>	<p>ไฟกระพริบ LED ที่ได้มาจากงานศพคุณยาย เอาไว้ประดับบริเวณโลงศพ ร่วมกับดอกไม้ในงาน</p>
 <p>เสื้อผ้าคุณยาย คือ เครื่องแต่งกาย หรือ เครื่องนุ่งห่ม เป็นสิ่งที่มนุษย์สวมใส่เพื่อปกป้องร่างกายจากสภาวะอากาศ สภาพแวดล้อม ความปลอดภัย ความสะดวกสบาย ความสุภาพ และเพื่อสะท้อนถึง สังคม ศาสนา วัฒนธรรม รวมถึงรสนิยมเฉพาะตัว</p>	<p>- เสื้อผ้าคุณยาย บางตัวคุณยายมักจะใส่บ่อยครั้ง บางตัวคุณยายก็มักจะชอบใส่ไปปฏิบัติธรรมในวัด บางตัวก็จะชอบใส่ออกงานกิจกรรมต่างๆ</p>

ตารางที่ 34 วัสดุที่มีความผูกพันกับคุณยาย (ต่อ)

สิ่งของเครื่องใช้ของคุณยาย	ลักษณะความผูกพัน
 <p>พวงกุญแจเครื่องจักสาน คือ สิ่งของที่ใช้สำหรับห้อยแขวนกับสิ่งของต่างๆ</p>	<p>- พวงกุญแจเครื่องจักสานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้มาจากในห้องนอนของคุณยาย ซึ่งพวงกุญแจนี้ห้อยไว้กับกุญแจห้องของคุณยาย</p>
 <p>เตียงนอนคุณยาย คือ เตียงเหล็กที่มีรูปทรงลักษณะ มีขา 4 ขา รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า</p>	<p>- เตียงนอนของคุณยายที่ใช้นอนประจำ จนวันสุดท้ายของชีวิตของคุณยาย</p>
 <p>แคน คือ เครื่องดนตรีประเภทเป่า ซึ่งเครื่องดนตรีชนิดนี้เป็นที่นิยมเล่นกันมากในภาคอีสาน</p>	<p>- แคนเป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งของภาคอีสาน คุณยายเคยเล่าให้ฟังว่าเมื่อครั้งคุณตามีชีวิตอยู่นั้นคุณตาชอบเป่าแคนให้คุณยายฟัง คุณตาเป่าแคนได้สนุกสนานมากเมื่อทุกคนได้ฟังแล้วก็จะเพลิดเพลินไปกับเสียงแคนของคุณตา หลังจากที่คุณตาได้เสียชีวิตไปแล้วนั้น เมื่อคุณยายเสียงแคนจึงทำให้นึกถึงเสียงเพลงของคุณตาอยู่เสมอ นับเป็นความผูกพันทางจิตใจของคุณยายที่มีต่อคุณตา</p>

3.3. เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย

การมัดมาคราเม่เพื่อให้เกิดลวดลายต่างๆ จะประกอบไปด้วยเชือก 2 ประเภท คือ **เชือกเส้นแกน** คือ เชือกที่ใช้เป็นเส้นหลัก เพื่อให้เชือกเส้นอื่นพันทับหรือมัดปมให้เกิดลวดลายต่างๆ จำนวนของเชือกที่ใช้เป็นเส้นแกนจะขึ้นอยู่กับลักษณะลายซึ่งจะใช้เส้นเดียวหรือหลายเส้นก็ได้ และ **เชือกเส้นมัด** คือ เชือกที่ใช้สำหรับนำมาพันรอบ หรือมัดเส้นแกน ทั้งนี้ในชิ้นงานเดียวกันเชือกหนึ่งเส้นอาจเป็นได้ทั้งเส้นแกนและเส้นมัดก็ได้ การมัดมาคราเม่นี้ถือว่าเป็นมรดกตกทอดทางภูมิปัญญาที่คุณยายได้ปลูกฝังทักษะวิชาความรู้ของลวดลายการถักทอให้เกิดลวดลายที่สวยงาม ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้ลวดลายทักษะการถักทอเหล่านี้มาสร้างสรรค์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” โดยเทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยายอยู่ในรูปแบบของตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 35 เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย

ชื่อของลายถัก	รูปแบบของลายถัก	เทคนิคการถักลวดลาย
การขึ้นต้นแบบห่วงหน้า		-เป็นการมัดโดยจับเชือกทบครึ่งแล้วพาดบนเชือกแกนให้มีห่วงอยู่ด้านหน้าของเชือกทั้งสองเส้น
การขึ้นต้นแบบห่วงหลัง		-เป็นการมัดโดยจับเชือกทบครึ่งแล้วพาดบนเชือกแกนให้มีห่วงอยู่ด้านหลังของเชือกทั้งสองเส้น
การมัดแบบห่วงหน้าทวิ		-เป็นการมัดแบบห่วงหน้าแล้วจับปลายเชือกทั้งสองเส้น พันด้ายข้างทั้งสองด้านอีก 1 ครั้ง

ตารางที่ 36 เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ)

ชื่อของลายถัก	รูปแบบของลายถัก	เทคนิคการถักลดลาย
การมัดแบบห่วงหลังทวิ		-เป็นการมัดแบบห่วงหลังแล้วจับปลายเชือกทั้งสองเส้น พันด้านข้างทั้งสองด้านอีก 1 ครั้ง
การมัดโซ่เดี่ยวใช้เชือก 2 เส้น		-เป็นวิธีการมัดเชือกโดยใช้เชือกเส้นขาวเป็นแกนหนึ่งครั้งแล้วเปลี่ยนเป็นเส้นซ้ายเป็นแกน 1 ครั้ง ทำสลับไปเช่นนี้ตลอด
การมัดเกลียวหลักซ้ายและหลักขวา		-เป็นการมัดที่คล้ายกับการมัดโซ่ใช้เชือก 2 เส้น แต่เป็นการมัดด้านเดียวไปเรื่อยๆตลอดลาย ถ้าหลังซ้ายคือใช้เชือกหลักซ้ายเป็นแกน และหลักขวาก็ใช้เชือกเส้นขาวเป็นแกน
การมัดพิกอทหลักซ้าย		-เป็นการมัดโดยเริ่มจากเชือกด้านซ้ายเมื่อมัดหนึ่งคู่จะมองเห็นมีห่วงอยู่ทางด้านซ้ายของปมพิกอท

ตารางที่ 37 เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ)

ชื่อของลายถัก	รูปแบบของลายถัก	เทคนิคการถักลวดลาย
การมัดพิกอทสลับเส้นแกน		-โดยให้มัดพาดเข้าระหว่างกลางมาเป็นเส้นแกน และแยกเชือกเส้นแกนข้างละ 2 เส้นมัดไว้ ช่องไฟพอดีประมาณ
การมัดพิกอทสลับเส้นแกน 2 คู่		-โดยใช้เชือก 8 เส้นมัดสลับกันไปมา
การมัดพิกอทแบบสลับ การมัดพิกอทแบบสลับ 1 คู่ ครึ่ง	 	-เป็นการมัดลายพิกอทแบบโยงสลับไปมา ระหว่างเชือกหลายๆเส้นทำให้ได้ลวดลายที่มีขนาดใหญ่ มากขึ้น สำหรับการมัดแบบสลับนี้สามารถออกแบบลวดลายได้อย่างอิสระ โดยเฉพาะปมพิกอทจะมัดได้ครั้งละ 1 คู่ และมากกว่านั้นเช่น คู่ครึ่ง 2 คู่ 3 คู่ เป็นต้น

ตารางที่ 38 เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ)

ชื่อของลายถัก	รูปแบบของลายถัก	เทคนิคการถักลวดลาย
การมัดครึ่งพิกอทหลักซ้าย		-เป็นการมัดโดยใช้เชือกเส้นซ้าย พาดทับบนเชือกเส้นกลาง ตลอดทั้งแนว
การมัดครึ่งพิกอทหลักขวา		-เป็นการมัดโดยใช้เชือกเส้นขวา พาดทับบนเชือกเส้นกลาง ตลอดทั้งแนว
การมัดตัวหนอนแน่นตั้ง		-เป็นการมัดโดยใช้เชือกเส้นแนวนอนเป็นเส้นแกน และใช้เชือกแนวตั้งเป็นเส้นมัด ลวดลายของตัวหนอนที่ได้จะมีลักษณะเป็นแนวตั้ง
การมัดตัวหนอนเฉียงขวาและซ้าย		-เป็นการมัดโดยใช้เชือกเส้นแนวนอนเป็นเส้นแกน และใช้เชือกแนวตั้งเป็นเส้นมัด แต่พันเชือกสลับลายของตัวหนอนเป็นลักษณะซิกแซ็ก

ตารางที่ 39 เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ)

ชื่อของลายถัก	รูปแบบของลายถัก	เทคนิคการถักลวดลาย
การมัดตัวหนอนเฉียงซ้าย		-เป็นการมัดโดยใช้เชือกเส้นริมด้านขวาเป็นเส้นแกน และใช้เชือกในแนวตั้งเป็นเส้นมัด โดยมัดเฉียงต่ำลงเป็นมุม 45 องศา หรือตามต้องการ
การมัดตัวหนอนเฉียงขวา		-เป็นการมัดโดยใช้เชือกเส้นริมด้านซ้ายเป็นเส้นแกน และใช้เชือกในแนวตั้งเป็นเส้นมัด โดยมัดเฉียงต่ำลงเป็นมุม 45 องศา หรือตามต้องการ
การมัดตัวหนอนเฉียงขวาและเฉียงซ้ายสลับกัน		-โดยการมัดตัวหนอนเฉียงขวา 1 ชั้น และมัดตัวหนอนเฉียงขวา 1 ชั้น และมัดตัวหนอนเฉียงซ้าย 1 ชั้น มัดสลับกันจนได้ความยาวตามต้องการ
การมัดตัวหนอนไขว้		- โดยให้มัดตัวหนอนแนวตั้งเฉียงซ้ายและเฉียงขวา มาผสมกันจนได้เป็นลายใหม่ขึ้นมา

ตารางที่ 40 เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ)

ชื่อของลายถัก	รูปแบบของลายถัก	เทคนิคการถักลดลาย
การมัดปม		-เป็นการมัดหรือขมวดให้เป็นปมเงื่อนตายจะใช้เชือก 1 เส้น หรือ 2 เส้น ขมวดไปพร้อมกันก็ได้ ใช้สำหรับมัดให้เกิดเป็นลายและมัดเมื่อจบชิ้นงานเพื่อกันงานหลุดลุ่ย
การมัดปมแบบมีแกน		-ใช้เชือก 2 เส้น โดย เชือกเส้นเส้นที่ 1 เป็นเส้นแกนและเชือกเส้นที่ 2 เป็นเส้นมัดแล้วนำเชือกเส้นเส้นที่ 2 หรือเส้นแกนมัดปมปิดไปทางด้านซ้ายหรือด้านขวาได้ตามต้องการ
การมัดเปีย 3		- ใช้เชือก 3 เส้น มามัดหรือสานให้เป็นสายยาวใช้ขึ้นต้นชิ้นงานจบชิ้นงาน หรือเป็นสายผูกกับชิ้นงาน
การมัดเปีย 4		- ใช้เชือก 4 เส้นมามัดหรือสานให้เป็นสายยาวตามต้องการ ใช้ขึ้นต้นชิ้นงานจบชิ้นงาน หรือเป็นสายผูกกับชิ้นงาน

ตารางที่ 41 เทคนิคการถักทอที่ได้เรียนรู้จากคุณยาย (ต่อ)

ชื่อของลายถัก	รูปแบบของลายถัก	เทคนิคการถักทอ
การมัดรวมเชือก		-เป็นการมัดรวมเชือก หลายๆเส้นเข้าด้วย ด้วยกันเมื่อจบงาน หรือ เมื่อเริ่มงานต่อไป การ มัดรวมเชือกส่วนใหญ่ จะใช้ในการมัดที่แขวน กระถางต้นไม้ หรือเป็น การมัดเชือกที่ร้อยต่อ จากห่วงครึ่งละหลาย เส้น

3.4. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานที่แสดงให้เห็นที่มาของแนวความคิด

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ใน ระยะเวลาแรกเป็นการเก็บข้อมูลภาคเอกสาร เป็นการศึกษาข้อมูลเอกสารเบื้องต้นจากหนังสือ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมาของทฤษฎีอารมณ์และทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ แล้วหาข้อมูลประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับการถักทอแบบมาคราเม่ ตลอดจนผลงานของศิลปินที่มีความเกี่ยวข้องกับการงานวิจัยและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมในครั้งนี้ ต่อมาเป็นระยะที่สองที่เป็นการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการลงไปสำรวจพื้นที่จริงที่บ้านของคุณยายเจียง วรณะสุทธะ ลักษณะการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ใช้การบันทึกรูปภาพตามสถานที่ ที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณยาย และในการเริ่มสร้างสรรค์ผลงานจะใช้กระดาษทำการสร้างภาพลายเส้นเพื่อหาความเป็นไปได้ของผลงานที่จะนำมาสร้างสรรค์ในครั้งนี้

จากนั้นจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากภาพถ่ายที่อยู่และสถานที่ทำงานของคุณยายโดยในขั้นตอนแรกจะเป็นการรวบรวมภาพถ่ายสถานที่ต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณยายเจียง เพื่อใช้ในการสร้างภาพร่างต้นแบบของผลงานตามแนวความคิด จากนั้นได้สำรวจพื้นที่จริงที่บ้านของคุณยาย

เจียง ทำให้พบว่าที่บ้านของคุณยายยังอยู่ในสภาพเหมือนเดิม ข้าพเจ้าจึงได้เลือกเอาวัสดุสิ่งของๆคุณยายที่ข้าพเจ้ามีความรู้สึกผูกพันนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะที่ตรงตามแนวความคิดที่ต้องการอยากจะเก็บความทรงจำเกี่ยวกับคุณยายเอาไว้ (ภาพที่15)

ภาพที่ 15 ภาพข้อมูลจากภาพถ่ายที่อยู่และสถานที่ทำงานของคุณยาย

(ก) ภาพคุณยายเจียง วรณะสุทธะ (ข) บ้านของคุณยาย (ค) ห้องนอนของคุณยาย (ง) เล้าข้าว (จ) ห้องครัวที่บ้านคุณยาย (ฉ) พานดอกไม้บูชาพระ (ช) ร้านขายของที่ที่คุณยายนำสินค้ามาขาย (ซ) บรรยากาศบริเวณรอบบ้าน

หลังจากได้เก็บข้อมูลภาพถ่ายที่บ้านของคุณยาย กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2 ได้แก่ การสร้างภาพร่างลายเส้น ในการสร้างสรรค์ภาพถ่ายลายเส้นทุกภาพจะเป็นภาพที่แสดงถึงความ

ทรงจำที่มีต่อคุณยายที่ถูกถ่ายทอดผ่านออกมาในมุมมองและแรงบันดาลใจมาจากคุณยาย ภาพร่างลายเส้นนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ ภาพร่างลายเส้นผลงานแต่ละชิ้น (ภาพที่ 16) และภาพร่างลายเส้นแสดงการถักสิ่งของเข้าไปในผลงาน (ภาพที่ 17)

ภาพที่ 16 ภาพร่างลายเส้นผลงานแต่ละชิ้น (ก) ภาพร่างผลงานห้องคุณยาย (ข) ภาพร่างผลงานถักทอพื้นที่ของความทรงจำ

ภาพที่ 17 ภาพร่างการถักสิ่งของเข้าไปในผลงาน

3.5 เชือกวัสดุหลักในการสร้างสรรค์

เชือกเป็นวัสดุที่มีรากเหง้าความเป็นมาและความผูกพันกับข้าพเจ้าถือเป็นตัวเชื่อมโยงของความทรงจำและยังสะท้อนเรื่องราวของความผูกพันต่างๆกับคุณยาย โดยแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นผ่านการสร้างสรรค์งานถักทอชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ชนิดของเชือกที่นำมาสร้างสรรค์มีจำนวน 5 ชนิดได้แก่

เชือกปอ เป็นเชือกที่ผลิตจากปอซึ่งมีสีธรรมชาติเป็นสีธรรมชาติเป็นสีครีมหรือสีน้ำตาลอ่อน มีชื่อเรียกเป็นที่รู้จักกันดีคือเชือกกระสอบ ในปัจจุบันผู้ผลิตได้นำเชือกปอมาย้อมสี จึงทำให้เชือกปอที่มีจำหน่ายทั่วไป มีหลายสีให้เลือกซื้อได้โดยสะดวก แต่ถ้าต้องการสีที่ไม่มีจำหน่ายก็สามารถซื้อเชือกปอมาย้อมสีได้เอง โดยการย้อมวิธีเดียวกับการย้อมผ้า เชือกปอมีความสวยงามตามธรรมชาติมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แต่ชิ้นงานที่ประดิษฐ์จากเชือกปออาจไม่แข็งแรงทนทานเท่าเชือกชนิดอื่น (ภาพที่ 18)

ภาพที่ 18 เชือกปอ

เชือกฟอก เป็นเชือกที่ผลิตจากด้ายฝ้ายดิบนำมาฟอกให้มีสีขาว หรือย้อมเป็นสีต่างๆ มีจำหน่ายหลายขนาด เลือกซื้อได้ตามร้านที่ขายอุปกรณ์งานฝีมือทั่วไป เชือกฟอกมีจำหน่ายหลายขนาด เลือกซื้อได้ตามร้านที่ขายอุปกรณ์งานฝีมือทั่วไป เชือกฟอกมีจำหน่ายเป็นใจ มีขนาดตั้งแต่เบอร์ 12 ถึงเบอร์ 48 เชือกฟอกเป็นเชือกที่นิยมนำมาใช้ในการมัดมาคราเม่มากที่สุดเนื่องจากสามารถมัดได้

ง่ายไม่หยาบกระด้างเหมือนเชือกปอและไม่ลื่นหลุดง่ายเหมือนเชือกไพลอน ชิ้นงานที่ได้สวยงามมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวอีกทั้งชิ้นงานยังแข็งแรงและทนทานอีกด้วย(ภาพที่ 19)

ภาพที่ 19 เชือกพอก

เชือกไพลอน เป็นเชือกที่ผลิตจากเส้นใยไพลอนซึ่งเป็นเส้นใยสังเคราะห์จึงทำให้เชือกนี้มีความเหนียวทนทานและมีความมันเงาสวยงามมากกว่าเชือกชนิดอื่น อีกทั้งยังมีน้ำหนักเบาและซื้อหาได้ง่าย เชือกไพลอนที่จำหน่ายตามร้านขายอุปกรณ์งานฝีมือทั่วไป จะมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เชือกเอ็นนิ่ม ถ้าเชือกที่มีขนาดเล็กจะมัดขายเป็นใจ แต่ถ้าเชือกที่ขนาดใหญ่จะวัดตัดตามความยาวที่ต้องการ ส่วนราคาจะขึ้นอยู่กับขนาดของเชือก เชือกไพลอนมีสีหลากหลายให้เลือกมากกว่าเชือกชนิดอื่น แต่เนื่องจากเชือกไพลอนมีความลื่นมากกว่าเชือกอื่น จึงอาจทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการถักมาคราเม่ เพราะปมอาจลื่นหลุดได้ง่าย ดังนั้นการผูกหรือมัดปมต้องดึงให้แน่นกว่าปกติ(เสาวลักษณ์ คงคาฉุยฉาย 2548)(ภาพที่ 20)

ภาพที่ 20 เชือกไนลอน

เชือกไหมพรม ลักษณะของไหมพรม จะประกอบด้วยไหมพรมเส้นเล็กๆ 2 เส้น พันกันเป็นเกลียว เส้นไหมมีความฟูและนุ่ม มีความเหนียวบ้างเล็กน้อย ผิวสัมผัสในขณะถักจะมีความลื่นและยืดหยุ่น ชิ้นงานที่ได้จากการถักจะมีความเนียนเรียบ และให้ความรู้สึกนุ่มนวล (ภาพที่ 21)

ภาพที่ 21 เชือกไหมพรม

เชือกถักร่ม ทำมาจากเส้นใยสังเคราะห์ที่มีความเหนียวทนทาน มีความมันเงาในตัว มีหลายสีหลายขนาดให้เลือกใช้ สามารถทนไฟได้เพื่อไม่ให้เชือกคลายเกลียว เชือกชนิดนี้จะมีความลื่นเมื่อให้แน่นหรือใช้กาวช่วยในการมัดปม (ภาพที่ 22)

ภาพที่ 22 เชือกกรม

3.6 สีในผลงานจากการย้อมเชือก

ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุด “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” การย้อมสีของถักเป็นการสร้างอารมณ์และความรู้สึกของข้าพเจ้าที่จะสื่อถึงอารมณ์ต่างๆที่มีความรู้สึกนึกถึงต่อคุณยายในความทรงจำ ในการสร้างสรรค์สีเชือกนั้นข้าพเจ้าได้เลือกใช้สี 2 ชนิด คือ สีที่มาจากธรรมชาติได้แก่ สีที่สกัดได้ตามธรรมชาติ เช่น สีเขียวแก่จากใบสมอป่า สีกากี้แกมเขียว , สีเหลืองทองจากแก่นขนุน สีดำจากเปลือกและใบสมอ มะเกลืออ่อน รากชะพลู สีเขียวอ่อนจากใบแค , ใบสบู่เลือด สีเหลืองจากหัวขมิ้น , ต่างไม้สะแก , เปลือกไม้ยมแมว สีแสดจากแก่นยอป่า สีแดงจากมะไฟป่า , รากยอป่า , ผลคำแสด , ครั่ง และสีครามจากรากใบคราม เป็นต้น (ภาพที่ 23) และ สีสังเคราะห์ ได้แก่ สีที่ผลิตขึ้นโดยการทำปฏิกิริยาระหว่างสีกับสารเคมี สีที่นำมาใช้ย้อมเชือกในครั้งนี้เป็นสีชนิดที่ละลายน้ำ สีตาย (Dye) เป็นสีที่มีคุณสมบัติละลายในน้ำธรรมดาหรือน้ำอุ่น สีไดเรกซ์ บางครั้งเรียกว่า สีย้อมฝ้ายเป็นสีสังเคราะห์ชนิดแรกที่ดีฝ้ายได้ไม่ต้องใช้สารช่วยติด ส่วนใหญ่เป็นสารประกอบอะโซ มีน้ำหนัก โมเลกุลสูง มีหมู่กรดซัลโฟนิคทำให้ตัวสีละลายน้ำได้ คุณสมบัติ การย้อม ความคงทน แตกต่างกันตามราคา นิยมใช้ย้อมใยเซลลูโลส ซึ่งไม่ต้องการความคงทนต่อกระบวนการใช้น้ำมากนัก(คณิง จันทรศิริ 2544)

ภาพที่ 23 ภาพสีที่ได้จากวัสดุในธรรมชาติ

(ก) สีต่างๆจากธรรมชาติ (ข) สีเหลืองที่ได้จากขมิ้น (ค) สีแดงที่ได้จากเปลือกมะยม (ง) สีเขียวที่ได้จากใบเตย

การย้อมสีเพื่อสร้างอารมณ์และความรู้สึกต่อคุณยาย ข้าพเจ้าได้เลือกเทคนิคการย้อมแบบวิถีชาวบ้านตามที่เคยเห็นมาตั้งแต่วัยเด็กโดยอาศัยสีสันทึบมาจากธรรมชาติและสีสังเคราะห์ที่สามารถพบหาได้ในท้องตลาด ตัวอย่างการย้อมสีที่มาจากธรรมชาติ (ภาพที่ 24) ได้แก่ การย้อมสีที่ได้จาก ขมิ้น วิธีทำต้มน้ำในหม้อใหญ่ด้วยไฟกลาง ใส่ขมิ้นผงลงไป 5 ช้อนโต๊ะ ใส่เชือกย้อมลงไปในหม้อผสมขมิ้นเดือดๆ แล้วนำเชือกไปแช่น้ำเย็นหรือน้ำธรรมดาจะช่วยให้เชือกดูดสีน้ำมันได้ดีขึ้น บิดเชือกให้หมาด เมื่อน้ำขมิ้นเดือดให้ลดไฟต่ำลงแล้วจึงใส่ผ้าลงต้มต่อไปอีก 1 ชั่วโมง หมั่นคนเพื่อให้สีติดทั่วถึง เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วจึงยกหม้อลงปล่อยให้เย็น 15 นาที จากนั้นจึงนำเชือกมาล้างน้ำธรรมดาเพื่อล้างสีส่วนเกินออก ให้เหลือแต่สีที่ติดในเนื้อผ้าตากให้แห้งเป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการ

การย้อมสีที่ได้จาก กาแฟ ใช้ผงกาแฟสำเร็จรูป 1 ถ้วย ผสมน้ำ 4 ถ้วย นำไปต้มให้เดือด พอเดือดแล้วให้ปิดไฟ รอจนกว่าน้ำจะเย็นแล้วจุ่มเชือกลงไปในน้ำกาแฟให้ชุ่ม จากนั้นเชือกขึ้นมาบิดให้หมาด ตากให้แห้ง เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการ

การย้อมสีที่ได้จาก แบล็กเบอร์รี่ นำเชือกที่ย้อมไปต้มในน้ำเปล่าผสมน้ำเกลือ ประมาณ 1 ชั่วโมงแนะนำให้ใช้เชือกที่ได้จากธรรมชาติ เพราะสีจะติดง่ายและติดทนกว่า จากนั้นล้าง ด้วยน้ำเย็น บิดให้หมาดแล้วพักไว้ จากนั้นเตรียมส่วนผสมสีจากผลแบล็กเบอร์รี่ ใช้แบล็กเบอร์รี่ 1 ส่วนต่อน้ำ 4 ส่วน ต้มให้เดือด 15 นาทีแล้วกรองเอาแต่น้ำ ทิ้งไว้ให้เย็นลง จากนั้นนำเชือกมาจุ่มลงไป ทิ้งไว้ 10 นาที นำเชือกขึ้นแล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด นำผ้าไปตากให้แห้ง เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการ

การย้อมสีที่ได้จาก เปลือกหอมใหญ่ เริ่มจากเตรียมเชือกที่จะย้อมโดยนำไปต้ม หรือแช่ในน้ำร้อนสัก 1 ชั่วโมง บิดให้หมาดและพักไว้ ส่วนเปลือกหอมใหญ่ควรจะมีเยื่อหุ้มสมควรร ยิ่ง เยื่อยิ่งดี เพื่อจะได้เม็ดสีเยอะๆ นำเปลือกหอมใหญ่ไปต้มในน้ำเดือดประมาณ 1 ชั่วโมง ตักเอาเปลือก ออกให้หมด แล้วจึงใส่เชือกลงไป กดให้เชือกจมน้ำเพื่อให้สีติดทั่ว ต้มไปอีกสัก 1 ชั่วโมง จากนั้นบิดไฟ ทิ้งเชือกไว้ในนั้นจนน้ำหายร้อนหรือทิ้งไว้ข้ามคืนก็จะดี ยิ่งแช่ไว้นานยิ่งทำให้สีสวยสดใส แล้วค่อยนำ เชือกมาล้างน้ำเย็น นำผ้าไปตากให้แห้ง เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการ

การย้อมสีที่ได้จาก ถั่วดำ การย้อมเชือกด้วยถั่วดำเป็นอะไรที่ง่ายมาก เพราะไม่ ต้องต้มถั่วดำ เพียงแค่แช่ถั่วดำในน้ำ 24 ชั่วโมงเพื่อให้สีจากถั่วดำออกมา จะได้สีม่วง จากนั้นก็ต้ก เอาเฉพาะน้ำถั่วดำใส่ไว้ในขวดโหลที่เตรียมไว้ ใส่โซเดียมคาร์บอเนตหรือโซดาแอสเพิ่มเข้าไปเล็กน้อย เพื่อปรับค่าความเป็นกรดต่าง แล้วจะได้น้ำเป็นสีน้ำตาลอ่อนจากนั้นนำเชือกแช่ในน้ำถั่วดำ บิดผ้าหรือ แรปพลาสติกทิ้งไว้อย่างน้อย 24 ชั่วโมง หรือหากมีเวลาก็ทิ้งไว้สัก 48 ชั่วโมงเพื่อให้สีติดยิ่งขึ้น เมื่อ ครบกำหนดแล้วให้นำเชือกมาล้างน้ำสะอาด ผึ่งให้แห้ง เชือกสีม่วงฟ้าคือเชือกที่แช่ในน้ำถั่วดำ ส่วน เชือกสีครีมหม่นคือเชือกที่ไปแช่ในน้ำถั่วดำผสมโซเดียมคาร์บอเนตหรือโซดาแอส นำผ้าไปตากให้แห้ง เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการ

การย้อมสีที่ได้จาก ชาอู๋ การย้อมเชือกด้วยชา ชาอู๋มีขายตามร้านซูเปอร์มาเก็ตทั่วไปก็สามารถย้อมเชือกให้กลายเป็นสีน้ำตาลได้ (ไม่จำเป็นต้องใช้ยี่ห้อดอง) จากนั้นต้มน้ำให้เดือด แล้วใส่ถุงชาลงไปเลย ใส่เยื่อ สีก็จะเข้มขึ้น นำเชือกลงไปต้มเพื่อให้สีติดทั่ว ทิ้งไว้ 15 นาที หรือ มากกว่านั้น การล้างสีควรใช้น้ำเย็นผสมกับน้ำส้มสายชูเล็กน้อยเพื่อยืดอายุสีให้ติดทนขึ้น นำผ้าไปตาก ให้แห้ง เป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการ

การย้อมสีที่ได้จาก ขบา นำดอกขบาแสนสวยมาย้อมเชือก เริ่มจากใช้ดอกขบา แห่งประมาณ 4 กำมือใส่ลงไป ในน้ำ ซึ่งปริมาณน้ำก็ให้พอท่วมเชือกที่จะย้อม จากนั้นทิ้งไว้กลางแดด สักพักจนสีเริ่มออก แล้วจึงนำเชือกที่ต้องการย้อมใส่ลงไป กดให้จมน้ำให้พื้นที่ทุกส่วนได้โดนน้ำ

ทั้งหมด ทิ้งไว้อย่างน้อย 1-3 วัน และหมั่นกลับเชือกเป็นบางครั้ง ยิ่งทิ้งไว้นาน สีจะยิ่งซึมเข้าไปในเชือกได้มาก จากนั้นนำไปซักในน้ำสะอาด ตากให้แห้ง แล้วก็จะได้เชือกสีชมพูอ่อน

การย้อมสีที่ได้จาก กะหล่ำม่วงสีสด วิธีทำใช้กะหล่ำทั้งหัว นำมาสับให้ละเอียดเท่าที่จะทำได้ ใส่ในน้ำผสมเกลือ 2 ซ้อนโต๊ะ ต้มให้เดือดสัก 30 นาที กรองเอาแต่น้ำไว้ จากนั้นก็นำน้ำกะหล่ำม่วงขึ้นตั้งไฟอีกครั้ง ใส่เชือกหรือไหมพรมซึ่งนำไปแช่น้ำร้อนมาแล้วลงไปในน้ำกะหล่ำม่วง ต้มให้เดือดต่อไปอีกเกือบ 1 ชั่วโมง ระหว่างนั้นก็หมั่นคน สีจะได้ติดทั่วถึงกัน จากนั้นนำไปตากให้แห้ง แต่ถ้าเรานำน้ำกะหล่ำม่วงสีสด+ผงฟูลงไป น้ำกะหล่ำม่วงจะค่อยๆเปลี่ยนเป็นสีเขียว

ภาพที่ 24 การย้อมสีที่มาจากธรรมชาติ

(ก) นำเปลือกไม้มาหมักให้เม็ดสีออกมา (ข) นำเปลือกไม้มาเคี่ยว 3 ชั่วโมงจนได้น้ำสี (ค) นำเชือกลงไปย้อมโดยต้มน้ำสี 30 นาที (ง) นำเชือกมาชุบน้ำอับไธเพื่อ

สำหรับการย้อมสีสังเคราะห์ **ขั้นตอนการย้อมสีสังเคราะห์** เป็นการย้อมแบบพื้้น ถิ่นที่กระทำสืบทอดกันมา เทคนิคการย้อมสีสังเคราะห์แต่ละชนิดมีเทคนิคโดยรวมคล้ายๆกัน ไม่ว่าจะ เป็นสีแต่ละสี สีแต่ละชนิดหรือยี่ห้อของสี ขั้นตอนแรกจะเป็นการนำเชือกป่านที่เตรียมไว้ไปแช่น้ำให้ เปียก จากนั้นต้มน้ำให้เดือดใส่สีสังเคราะห์ลงในหม้อที่ต้มน้ำไว้ หลังจากนั้นนำเชือกที่แช่น้ำแล้วมา

ใส่ลงในหม้อพร้อมกับใส่เกลือลงไปในหม้อ ประมาณ 3 ช้อนโต๊ะเพื่อให้สีติดทนยิ่งขึ้น หลังจากนั้นต้มเชือกต่อเป็นเวลา 30 นาที เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วให้นำเชือกที่ย้อมขึ้นจากเตา ตากไว้ให้แห้งเป็นอันเสร็จสิ้นกระบวนการเคลือบสีกันตก นำเชือกที่ย้อมแล้วมาดัดให้ตึงเสมอกันตากให้แห้ง (ภาพที่ 25)

ภาพที่ 25 การย้อมสีเชือกจากสีสังเคราะห์

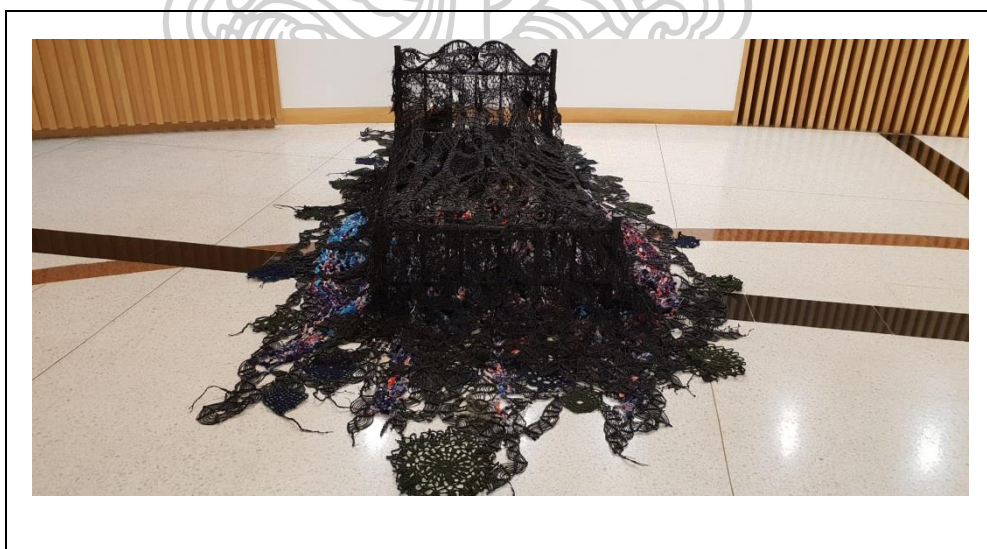
(ก) สีสังเคราะห์ (ข) เชือกป่านที่นำมาย้อม (ค) นำเชือกไปชุบน้ำ (ง) ใส่สีลงในน้ำเดือด (จ) กลับเชือกให้ถูกสีทุกด้าน (ฉ) นำเชือกไปตากให้แห้ง

ในการย้อมเชือกคุณยายได้สอนให้เรียนรู้เทคนิคการย้อมเชือกออกเป็น 2 เทคนิค แต่ละเทคนิคนั้นสีที่ได้มาจากการย้อมก็มีความสวยงามและแตกต่างกันไป ข้าพเจ้าจึงนำเอาทั้ง 2 เทคนิคที่คุณยายสอนมาสร้างสีเส้นสุนทรียศาสตร์อารมณ์ความรู้สึกในผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

3.7 การสร้างสรรค์ผลงานถักทอ

แรงจูงใจในการสร้างสรรค์ผลงานถักทอชุดนี้ข้าพเจ้าใช้อารมณ์ความคิดและจินตนาการในการผูกมัดถักทอผ่านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งการสร้างสรรค์ผลงานนี้จะเริ่มจากความคิดสร้างสรรค์ที่จะทำผลงานเพื่อเป็นสื่อแทนความคิดถึงของข้าพเจ้าที่มีต่อคุณยาย ลวดลายถักทอที่มีความเป็นเอกลักษณ์ซึ่งข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ออกมาในรูปแบบของตัวเอง ข้าพเจ้าได้นำเชือกหลากหลายชนิดนำมาถักทอเป็นห้องของคุณยายที่มีความทรงจำ ดังนั้นจึงสามารถแบ่งขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานถักทอออกเป็น 5 ระยะได้ดังนี้

ระยะที่ 1 เดียงคุณยาย ซึ่งได้ใช้นอนอยู่เป็นประจำมาใช้เชือกสีดำถักคลุมเตียง การที่ข้าพเจ้าใช้เชือกสีดำนั้นก็เพราะต้องการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกโศกเศร้า เสียใจกับการจากไปของคุณยาย และเป็นการไว้อาลัยให้กับคุณยาย (ภาพที่ 26)

ภาพที่ 26 ระยะที่ 1 เดียงคุณยาย

ระยะที่ 2 ผืนซิ่นที่ 1 ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่สองเป็นผืนห้องของคุณยายโดยใช้ไม้ของต้นยูคาลิปตัสที่ได้จากสวนของคุณยายมาทำเป็นคานที่รองรับน้ำหนักของ

ผลงานทั้งหมดไว้ ใช้แขวนผลงานห้อยลงมาเป็นผนังทั้งสี่ด้าน ในผนังชั้นที่หนึ่งนี้ข้าพเจ้าได้นำเชือกมา ย้อมเป็นสีดำถักทอลงมาเป็นผืนของผนัง พื้นที่ของผนังบางส่วนก็จะนำเศษผ้าหรือเสื้อผ้าของคุณยาย ที่คุณยายเคยสวมใส่ รวมไปถึงไฟกระพริบที่ได้จากงานศพของคุณยายนำมาถักแทรกเข้าไปในผลงาน ชั้นนี้ด้วย ในผนังชั้นนี้ข้าพเจ้าต้องการจะแสดงอารมณ์ความเศร้าโศกและเสียใจของข้าพเจ้าต่อการ จากไปของคุณยายผู้ซึ่งเป็นที่รักยิ่ง ผนังนี้จะเน้นสีดำเป็นส่วนใหญ่เพราะข้าพเจ้าต้องการแสดงถึงการ ไว้อาลัยให้กับคุณยายและสื่อถึงอารมณ์ของข้าพเจ้า ณ เวลานั้น เมื่อการสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าให้ชื่อผลงานของผนังนี้ว่า “ผนังแห่งความทุกข์” (ภาพที่27)

ภาพที่ 27 ระยะที่ 2 ผนังชั้นที่ 1 “ผนังแห่งความทุกข์”

ระยะที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 เมื่อวันเวลาได้ผ่านไปความโศกเศร้าเสียใจจากการที่ สูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักก็เริ่มคลายออกไป จากความโศกเศร้ากลายเป็นความระลึกถึง ซึ่งเมื่อ

ข้าพเจ้าได้เห็นสิ่งของที่คุณยายเคยใช้ในชีวิตประจำวัน คุณยายใช้อุปกรณ์เหล่านี้ในการดำรงชีวิตและคุณยายยังได้สอนให้ข้าพเจ้าเรียนรู้การใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายและสอนวิธีการใช้อุปกรณ์ต่างๆให้กับข้าพเจ้า ในผนังชั้นนี้จึงเริ่มมีสีสันขึ้นมาซึ่งสีสันที่ข้าพเจ้าได้นำมาใส่ในผนังชั้นนี้ก็เพราะต้องการสื่อให้เห็นถึงช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ามีความสุขเมื่อนึกถึงคุณยายและสิ่งที่คุณยายได้เคยสอนไว้ ท่านได้ทำให้ข้าพเจ้ารู้จักการใช้ชีวิตและการเอาตัวรอดในสังคม ในผนังชั้นนี้นอกจากจะมีสีสันขึ้นมาบ้างแล้วข้าพเจ้าก็ยังได้นำอุปกรณ์ที่คุณยายเคยใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ทำมาหากินมาถักเข้าไปในผลงานชิ้นนี้ และเมื่อการสร้างสรรคเสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าให้ชื่อผลงานของผนังนี้ว่า “ผนังแห่งความสุข” (ภาพที่28)

ภาพที่ 28 ระยะที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 “ผนังแห่งความสุข”

ระยะที่ 4 ผนังชั้นที่ 3 ผนังนี้จะมีความคล้ายคลึงกับผนังชั้นที่ 3 จะแตกต่างกันตรงที่ผนังชั้นนี้จะเห็นสีสันและความสนุกสนานมากขึ้น ซึ่งในผลงานชิ้นที่ 3 นี้ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาจากความทรงจำในวัยเด็กที่คุณยายเคยสอนให้รู้จักการใช้อุปกรณ์ต่างๆในการดำรงชีวิต และสอนทักษะในการถักทอที่ทำให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานถักทอมาถึงทุกวันนี้เพื่อเป็นสิ่งแทนความทรงจำที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณยาย และเมื่อการสร้างสรรคเสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าให้ชื่อในผลงานของผนังนี้ว่า “ผนังแห่งความสนุกสนาน (ภาพที่ 29)

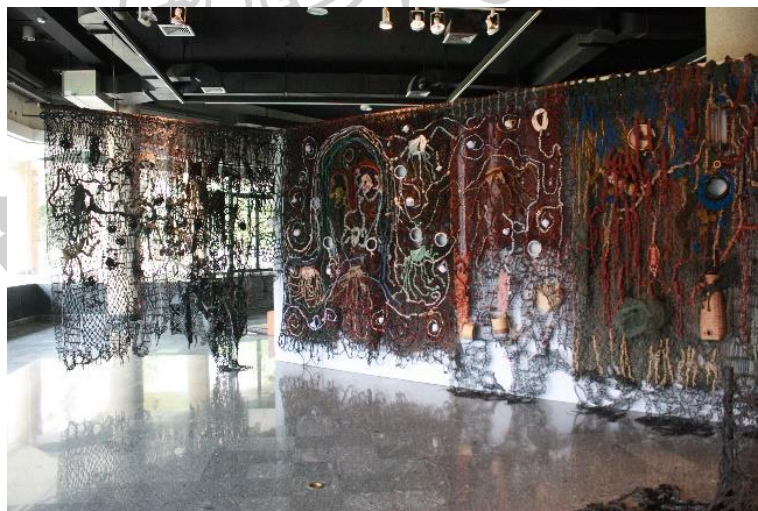

ภาพที่ 29 ระยะที่ 4 ผืนชิ้นที่ 3 “ผืนแห่งความสนุกสนาน”

ระยะที่ 5 ผืนชิ้นที่ 4 เป็นผืนประตู่ทางเข้า ในผืนนี้ได้ถักทอเชือกและนำเส้นผ้าของคุณยายมาถักใส่ในผลงาน ผืนนี้ข้าพเจ้าได้มีการสร้างสรรค์ให้เป็นใบหน้าของคุณยายโดยนำเส้นผ้าของคุณยายมาดัดทำเป็นรูปใบหน้าของคุณยาย(ภาพที่ 30) ผืนชิ้นนี้จะมีความแตกต่างจากผืนชิ้นอื่นๆตรงที่ผู้ชมจะสามารถมองเห็นได้ทั้ง 2 ด้าน อีกด้านเป็นผืนภายในห้องของคุณยายซึ่งได้ดัดเชือกเป็นรูปทรงคล้ายพระพุทธรูปที่ทุกคนในหมู่บ้านรวมทั้งคุณยายให้ความเคารพและศรัทธา จึงทำให้เกิดเป็นแรงบันดาลใจที่จะถักทอผลงานออกมาเป็นรูปพระพุทธรูปไว้ในผืนห้องของคุณยายด้วย (ภาพที่ 31) และเมื่อการสร้างสรรค์เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าให้ชื่อในผลงานของผืนนี้ว่า “ผืนแห่งความทรงจำ”

ภาพที่ 30 ระยะที่ 5 ผืนงี่ชั้นที่ 4 “ผืนงี่แห่งความทรงจำ”

ภาพที่ 31 ผืนงี่ประตูทางเข้าภายในห้องคุณยาย

3.8 การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ในพื้นที่สาธารณะ

ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ได้รับการจัดแสดง ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี อาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธร คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม (ภาพที่ 32) การติดตั้งผลงานในครั้งนี้พบปัญหาและอุปสรรค คือ ไม่สามารถควบคุมไฟ ที่จัดในหอศิลป์ได้ ตามความคิดต้องการให้มีการติดตั้งไฟให้เป็นแสงสลัวๆ ในบริเวณผนังและเน้นไฟแสงสว่างลงตรงกลางที่เตียงของคุณยาย (ภาพที่ 33)

ภาพที่ 32 ผลงานที่ติดตั้งเสร็จสมบูรณ์

ณ หอศิลป์บรมราชกุมารี อาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธร คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

ภาพที่ 33 ภาพรายละเอียดของผลงานและการเน้นไฟแสงสว่างลงตรงกลางที่เตียงของคุณยาย

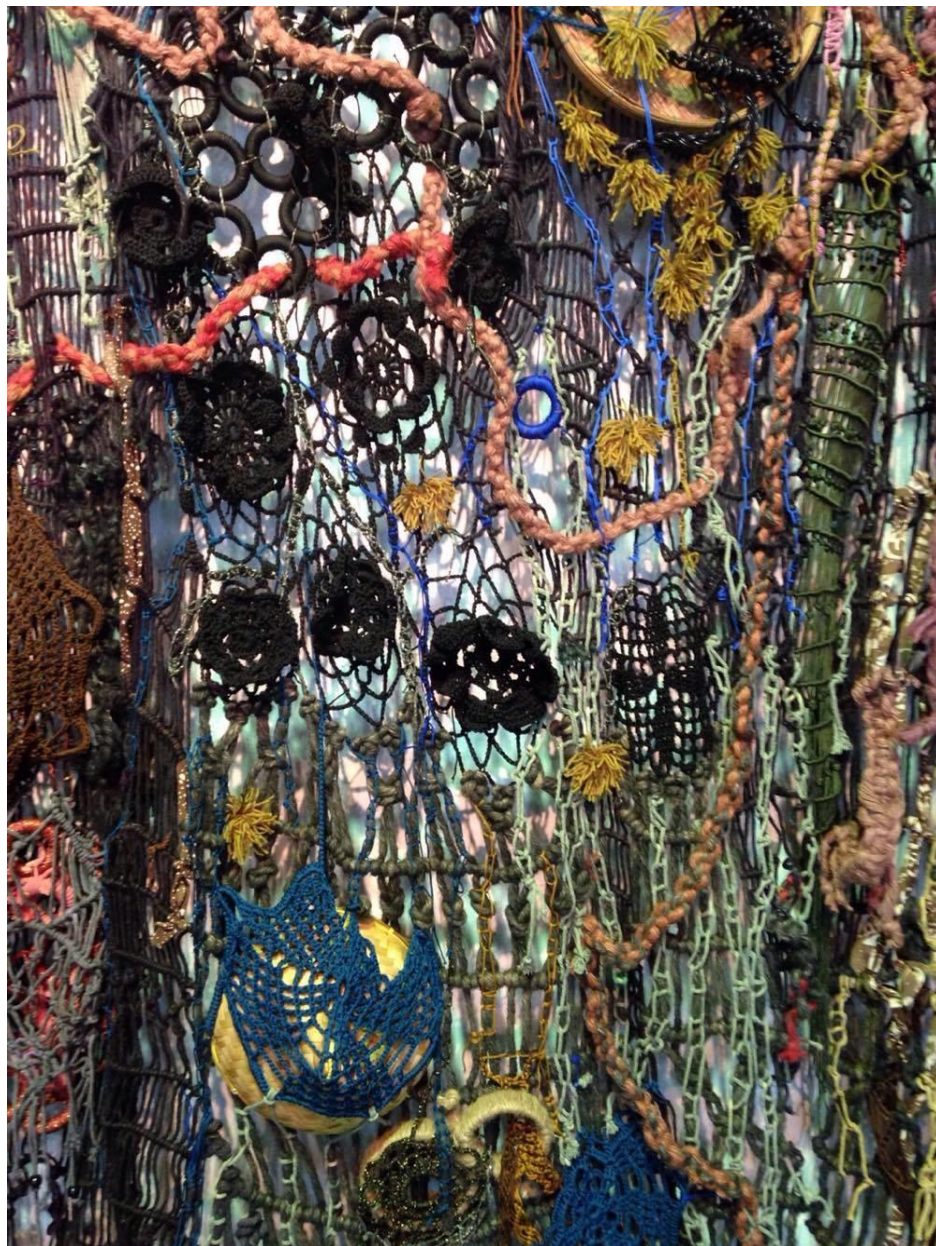
ภาพรายละเอียดผลงานเน้นให้เห็นลวดลายการผูกมัดถักทอ สีเส้นที่มีความหลากหลาย และสิ่งของเครื่องใช้ที่นำมาถักเข้าไปในผลงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า วิธีชีวิตความเป็นอยู่ของคุณยายมีความเรียบง่ายและมีความพอเพียงในการดำรงชีวิต

ภาพที่ 34 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ภาพที่ 35 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

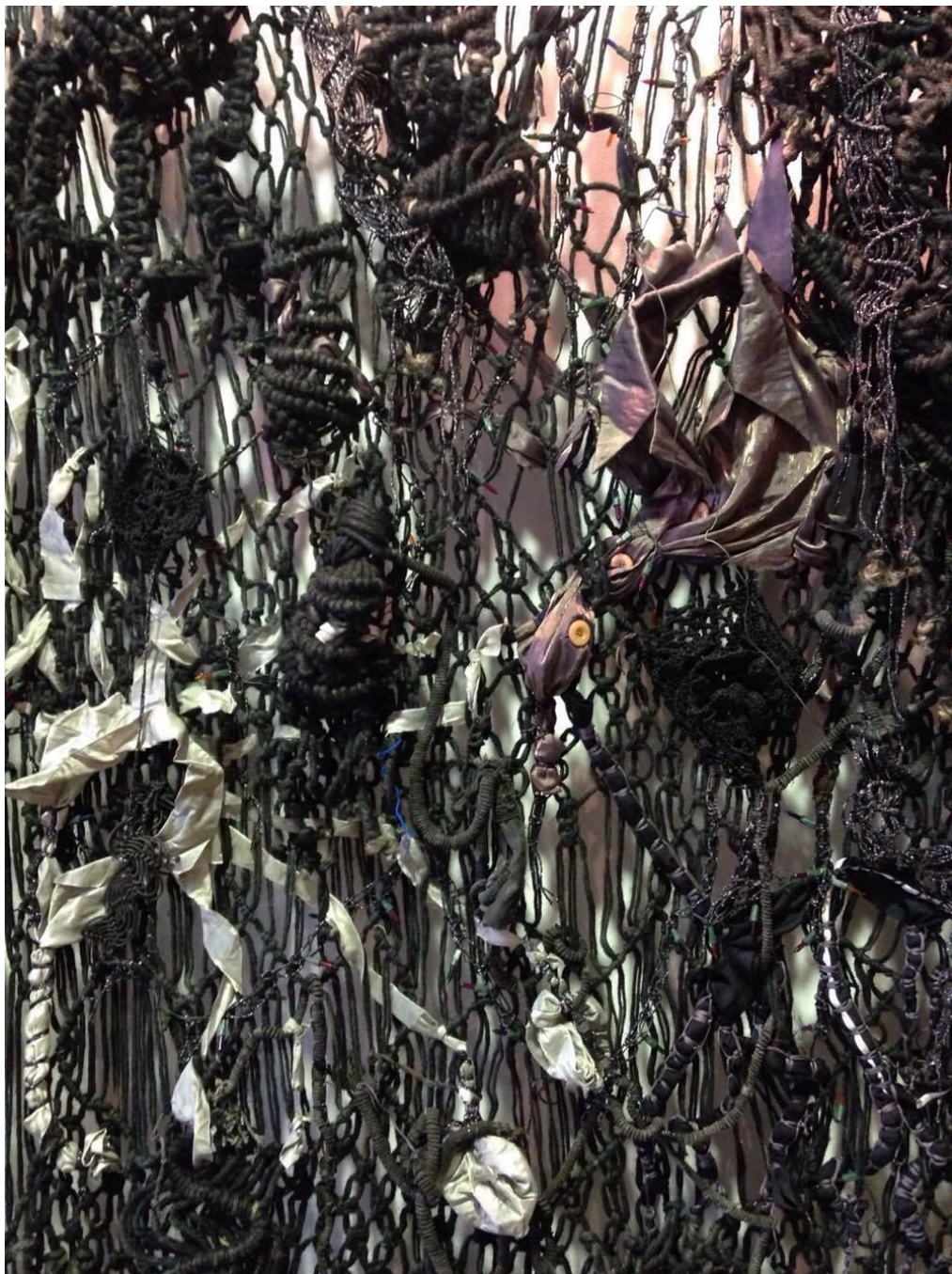
ภาพที่ 36 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ภาพที่ 37 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ภาพที่ 38 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ภาพที่ 39 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ภาพที่ 40 ภาพรายละเอียดของผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ “ผลงานชุด ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” จะใช้รายละเอียดในการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลักได้แก่ การวิเคราะห์ที่มาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ ที่ประกอบด้วยข้อมูลเอกสาร หลักการทางสุนทรียศาสตร์ ความงามในพื้นที่ของความทรงจำ และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน และการวิเคราะห์ด้านการสร้างสรรค์ที่เน้นการวิเคราะห์คุณสมบัติด้านเนื้อหา คุณสมบัติส่วนประกอบของทัศนธาตุ และ องค์ประกอบที่ใช้ในการสร้างสรรค์ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1. การวิเคราะห์ที่มาและแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์

อารมณ์เป็นเรื่องสำคัญในชีวิตมนุษย์ อารมณ์ทุกข์ อารมณ์สุข สามารถปรากฏทางใบหน้ากาย และอากัปกริยาเพราะเกี่ยวข้องกับกระบวนการนึกคิดประเภทเพทนาการ อารมณ์สามารถเสริมให้รุนแรงขึ้นด้วยภาพ เสียงหรือกายสัมผัส ก่อให้เกิดมโนภาพ อารมณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ อารมณ์ที่เป็นสุข เช่น ยินดี อารมณ์รัก สนุก ดีใจ พึงพอใจ สมหวัง และ อารมณ์ที่เป็นทุกข์ เช่น ไม่ยินดี เศร้า เสียใจ กลัว เหงา ผิดหวัง และในผลงานที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ขึ้นมานี้มีทั้งอารมณ์สุขและทุกข์ปนสลับกันไป ซึ่งในช่วงแรกนั้นจะเป็นอารมณ์ของความทุกข์ ทุกข์เพราะคิดถึงคุณยายที่จากไป ผั่งที่เป็นสีดำนั้นข้าพเจ้าใช้เป็นตัวแทนของความทุกข์ ความโศกเศร้า เสียใจ ส่วนผนังที่มีสีสีนหลากหลายนั้นแสดงถึงความสุขในสิ่งที่ข้าพเจ้าและคุณยายเคยได้ทำในหลายๆสิ่งร่วมกัน เมื่อหวนคิดถึงก็ทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข

“เรื่องของอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญมาก ทั้งในฐานะของผู้สร้างสรรคงาน กับเรื่องของผลงาน มีความสัมพันธ์กันกับเรื่องของ สัญชาติญาณ หรือการรับรู้ร่วมกับปัจจัยอื่นๆ ผู้ปฏิบัติงานศิลปะย่อมยากที่จะเป็นศิลปินได้ หากขาดลักษณะและอาการของอารมณ์ความรู้สึกโดยเฉพาะอารมณ์ความรู้สึกสะท้อนใจที่เป็นปัจจัยและพลังที่ทำให้เกิดมโนภาพแห่งศิลปะ ยิ่งถ้าศิลปินมีศักยภาพในการถ่ายทอดสำแดงพลังอารมณ์ความรู้สึกสะท้อนใจนี้ออกมาในงานศิลปะสามารถสื่อทอดไปยังผู้ดู ผู้อ่าน หรือผู้ฟัง บังเกิดอารมณ์ร่วมได้ ย่อมถือว่าศิลปินและผลงานได้บรรลุถึงความสำเร็จด้วย **อารมณ์ทางสุนทรียภาพ (Aesthetic Emotion)** ธรรมชาติและงานศิลปะคือแหล่งแห่งการสร้างสุนทรียภาพ ซึ่งเป็นที่มาของสุนทรียศาสตร์-สุนทรียวิทยา อารมณ์ลักษณะนี้มักเกิดขึ้นเมื่อรับรู้สุนทรียะจากสิ่งนั้นๆ อารมณ์ที่เกิดขึ้นมีหลายแบบ แต่อารมณ์ที่นักสุนทรียศาสตร์ให้ความสนใจมากที่สุด คือ อารมณ์ของความสุข อารมณ์นี้เรียกว่า สุขารมณ์ (pleasure) อารมณ์ที่เป็นสุขทางกายหรือทางใจ นอกจากนี้ยัง

หมายถึงความพึงพอใจ ถูกใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน ความสบาย อารมณ์นี้เกิดขึ้นในช่วงสั้นๆชั่วครู่ชั่วยาม เกิดขึ้นจากการรับรู้ของประสาทสัมผัส มีความหมายคล้ายกับคำว่า Happinessซึ่งใช้เรียกความสุขทั่วไป แต่ Happiness มีความหมายกว้างกว่าใช้ทั้งความสุขทางกายและใจเช่นเดียวกัน และมีลักษณะจีรังยั่งยืนกว่าด้วย ทุกขารมณ์ (Pain) เป็นคำตรงกันข้ามกับ สุขารมณ์ (pleasure) หมายถึงเจ็บปวด ปวดร้าว เสียใจ ความกลัว ทุกขารมณ์เป็นอีกคำหนึ่งที่ทางสุนทรียวิทยาให้ความสนใจในปัญหาทางอารมณ์เชิงสุนทรียภาพด้วยเช่นกัน ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรีได้เขียนคำอธิบายความหมายของ Emotion หรือความรู้สึกสะท้อนใจไว้ในหนังสือศิลปะสงเคราะห์ไว้อย่างน่าสนใจว่า “ความรู้สึกสะท้อนใจคำนี้มีส่วนสัมพันธ์กับศิลปะ เท่ากับเป็นขั้วหนึ่งในขั้วบวกขั้วลบของไฟฟ้า ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์ต่อกันและกันให้เกิดไฟฟ้าได้ ตัวการหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความรู้สึกสะท้อนใจขึ้นนั้นมีอยู่อย่างไม่จำกัด ยังมีความสัมพันธ์กับศิลปะด้วย ความจริงศิลปกรรมนั้นอาจสร้างขึ้นจากอำนาจแห่งจินตนาการของศิลปินเองอย่างเดียว ไม่ต้องได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งอื่นได้ แม้เป็นเช่นนั้นก็ตีประสาทอินทรีย์ของศิลปินก็ต้องอยู่ในลักษณะมีความรู้สึกสะท้อนใจเหมือนกัน มิฉะนั้นก็จะไม่สามารถสร้างศิลปะดังกล่าวมาแล้วได้” (กัจาร สุนพงษ์ศรี.2556:85)

“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ในผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานศิลปะที่เกิดจากแรงบันดาลใจที่มาจากคุณยายซึ่งได้เสียชีวิตภายในห้องนอนของท่าน ข้าพเจ้าจึงสร้างสรรค์ผลงานออกมาจากความรู้สึกภายในจิตใจที่เต็มไปด้วยความรัก ความคิดถึง และความเสียใจที่มีต่อคุณยาย ดังนั้นในการวิเคราะห์ผลงานข้าพเจ้าจึงใช้หลักสุนทรียศาสตร์ที่ว่าด้วย เรื่องของความงามในเชิงศิลปะหรือสุนทรียภาพ ความงามที่ได้จากแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานชุดนี้จะเห็นได้จากความงามทางจิตใจของคุณงามความดีที่คุณยายได้อบรมเลี้ยงดูข้าพเจ้ามาตั้งแต่ยังเด็ก คอยอบรมบ่มนิสัยและให้ความรู้ตั้งแต่เด็กจนโต ความงามนี้เป็นเสมือนคำสอนของคุณยายที่ได้สอนทุกอย่างเกี่ยวกับการใช้ชีวิตทั้งในเรื่องของวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆอีกมากมายและได้นำคำสอนเหล่านี้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานในชื่อชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ข้าพเจ้าจำความได้ว่าเมื่อเข้าไปภายในห้องนอนของคุณยายก็จะได้เห็นความทรงจำต่างๆของคุณยาย ซึ่งในแต่ละผนังห้องนั้นล้วนมีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ผนังหนึ่งนั้นจะมีภาพของตาหวด ยายหวดบุพการีผู้ให้กำเนิด ที่มีการจัดวางรูปไว้บนหิ้งเป็นอย่างดี นั้นเป็นเครื่องแสดงถึงความรัก ความผูกพันระหว่างคุณยายและผู้มีพระคุณของท่าน และถดถลงมาจากนั้นเป็นภาพของคุณยายและคุณตาเมื่อสมัยยังเป็นหนุ่มสาวที่ยิ้มอย่างมีความสุข แสดงให้เห็นถึงความรักความอบอุ่นและความผูกพันที่ท่านทั้งสองมีให้แก่กัน ในเรื่องความทรงจำที่ข้าพเจ้าได้จากห้องคุณยายนั้น ภายในห้องของคุณยายเป็นห้องรูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีความเรียบง่าย อบอุ่น และเป็นสถานที่แห่งความทรงจำของข้าพเจ้า ความทรงจำในห้องนี้มีทั้งความรัก ความสุข และความเศร้าเสียใจ (ภาพที่ 41)

ภาพที่ 41 ภาพห้องของคุณยาย

ในผลงานในชื่อชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังแต่ละด้านจะสะท้อนอารมณ์ ความงามออกมาด้วยสีที่ได้จากการผูกมัดถักทอ คืออารมณ์ที่เป็นสุข และอารมณ์ที่เป็นทุกข์ อารมณ์รักเป็นจุดเริ่มต้นของความผูกพันระหว่างข้าพเจ้ากับคุณยาย หรือ สิ่งของๆของคุณยายที่มีคุณค่าทางจิตใจ โดยสังเกตได้จากในผลงานชุดนี้ได้แสดงการใช้สื่อความหมายผ่านเรื่องราวการผูกมัด ถักทอ การทำเชือก ย้อมสีเชือกและการใช้ชีวิตในแบบสมัยก่อน จะสังเกตได้จากการใช้สิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวและอุปกรณ์ทำมาหากินพื้นบ้านของคุณยายไม่ว่าจะเป็น เสื้อผ้า อุปกรณ์การทอผ้า ตุ่มดักปลา กระติบข้าว กระติงทองเหลือง ไซดักปลา กระดัง ฯลฯ สิ่งของที่คุณยายรักมาผูกมัด ถักทอ เข้าไปในผลงานผสานกับลวดลายการถักทอที่คุณยายเคยสอนเข้าด้วยกัน ทำให้ชวนนึกถึงตอนที่คุณยายท่านยังมีชีวิตอยู่ คุณยายนับเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ซึ่งสิ่งต่างๆที่คุณยายได้สอนให้ข้าพเจ้านั้นท่านสามารถปฏิบัติได้จริงและการเห็นสิ่งของต่างๆของคุณยายที่ท่านเคยได้ใช้ได้หยิบจับในชีวิตประจำวันจึงเป็นเสมือนตัวแทนของคุณยายที่ทำให้ได้นึกถึงเรื่องราวและคำสั่งสอนที่คุณยายได้บอกสอนอยู่ตลอดเวลา

อารมณ์ที่เป็นทุกข์ ข้าพเจ้าได้ใช้เชือกสีดำผูกมัด ถักทอ กับเสื้อผ้าของคุณยายเพื่อสื่อให้ผนังนี้ แสดงอารมณ์ความเศร้าโศก เสียใจโดยมีการนำเสื้อผ้าที่เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนของคุณยายมาใช้แสดงอารมณ์ความเศร้า ความทุกข์ ความทรมาน และเป็นการไว้อาลัยให้กับคุณยาย ที่ท่าน

จากไปแบบไม่มีวันกลับ ข้าพเจ้าได้ใช้อารมณ์ความรู้สึกเสียใจในครั้งนั้นรวมถึงการใช้เส้นเชือกสีดำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานของความทรงจำในด้านของความรู้สึกเศร้าโศก เสียใจ สำหรับลวดลายที่ได้จากการผูกมัดถักทอนี้ เป็นความงามที่ยิ่งใหญ่สำหรับชีวิตของข้าพเจ้าเนื่องจากความรู้ทักษะวิชาต่างๆที่คุณถ่ายทอดได้ถ่ายทอดให้กับข้าพเจ้าตั้งแต่เด็กจนเกิดเป็นแรงบันดาลใจที่จะนำเทคนิคนี้มาสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงานศิลปะ ในการถักทองานชุดนี้ข้าพเจ้าได้ใช้ เชือกหลากหลายสี และเส้นผ้า ผูกมัดถักทอสร้างสรรค์ออกมาเป็นลวดลายหลากหลายรูปแบบ ที่ถักผสมผสานกันออกมาเป็นผลงานขนาดใหญ่

โดยภาพรวมแล้วความงามในห้องนอนของคุณยายคือ การที่ข้าพเจ้าต้องการให้ผู้ชมผลงานเกิดความรู้สึกถึงความงามในความรัก ความผูกพันที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณยาย ผู้ชมจะสามารถรับรู้ถึงความรู้สึกและสัมผัสอารมณ์จากการเดินเข้าไปภายในห้องสี่เหลี่ยมที่ถูกติดตั้งขึ้นมาผ่านผลงานการถักทอที่สร้างสรรค์จากอารมณ์และความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจ งานถักทอขนาดใหญ่และเตียงของคุณยายที่ท่านได้นอนเสียชีวิตเป็นความตั้งใจอย่างที่สุดในการสร้างสรรค์ผลงาน “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” เพื่อเป็นการแสดงความระลึกถึงคุณยายผู้เป็นที่รัก ไม่ว่าท่านจะจากโลกนี้ไปนานแค่ไหนก็ตาม แต่ความรัก ความผูกพันและคำสอนของท่านยังคงอยู่ในใจของคนที่คุณรักท่านเสมอ

4.2. การวิเคราะห์ด้านการสร้างสรรค์ผลงานชุดถักทอพื้นที่ของความทรงจำ

4.2.1 คุณสมบัติด้านเนื้อหา

เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เนื้อหาของงานศิลปะแบบรูปธรรม เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของเรื่องแนวเรื่อง และรูปทรง เนื้อหาของงานแบบนามธรรมหรือแบบนอนออบเจ็คทิฟ เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของรูปทรง เนื้อหาเป็นคุณลักษณะฝ่ายนามธรรมของงานศิลปะที่มองจากด้านการชื่นชมหรือจากผู้ดู รูปทรงที่แสดงเนื้อหาหรือความหมายของงานศิลปะได้ จะต้องเป็นงานรูปทรงที่เป็นศิลปะเท่านั้น หมายถึง เป็นรูปทรงที่ศิลปินได้สร้างขึ้นจากทัศนธาตุๆอย่างมีเอกภาพ รูปทรงที่มีคุณลักษณะเช่นนี้จะให้เนื้อหาที่ประกอบด้วยอารมณ์ความรู้สึกทางสุนทรียภาพ และอารมณ์อื่นๆ ตามเรื่อง ศิลปินได้รับความบันเทิงมา รูปทรงธรรมดาที่อาจทำให้ผู้ดูสร้างจินตนาการขึ้นเองตามเนื้อเรื่องนั้น แต่ไม่มีเนื้อหา เนื้อหาจะมีอยู่ในงานศิลปะเท่านั้น (ชูลูด นิมเสมอ. 2554:35) การเลือกเนื้อหาที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” นั้นจำเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะเป็นการแสดงออกถึงสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของข้าพเจ้า คือ ความรัก ความคิดถึง ความอาลัยที่มีต่อคุณยาย ข้าพเจ้าต้องการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชุดนี้ขึ้นมา สิ่งแรกที่ข้าพเจ้ารับรู้ได้ก็คือ เนื้อหาภายในของงานจะให้ความรู้สึกทางสุนทรียภาพ และทำให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ การที่ผลงานชุด “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” เป็นการนำเสนอถึงสายใยรัก ความทรงจำที่มีต่อคุณยายผ่านเทคนิคการผูกมัด ถัก

ทอ สร้างสรรค์ออกมาในรูปทรงของห้องนอนคุณยาย เพื่อต้องการถ่ายทอดเรื่องราวในชีวิต ที่เต็มไปด้วย
 ด้วยอารมณ์ความคิดถึง ความรัก ความเศร้า และอารมณ์สะท้อนใจกับการจากไปของคุณยาย ดังนั้น
 ทำให้ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิคที่คุณยายสอนมาตั้งแต่เด็ก มาผูกมัด ถักทอสร้างสรรค์ห่อหุ้มสิ่งของของคุณ
 ยายเอาไว้เก็บเป็นบันทึกเรื่องราวของความทรงจำ

4.2.2 คุณสมบัติด้านทัศนธาตุส่วนประกอบการรับรู้

เส้น (Line) ที่ได้จากเส้นเชือกและเส้นผ้า ในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าใช้เส้นเชือก
 หลากหลายชนิดที่มีความคุ้นเคยตั้งแต่เด็กเปรียบเสมือนเส้นใยของความรักความผูกพันกับคุณยาย
 “เส้น” จัดได้ว่ามีความสำคัญอย่างมากในผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” เพราะเส้นแต่ละ
 แบบ แต่ละชนิด ก็มีความแตกต่างกันออกไป อาทิเช่น เส้นเชือกที่ได้จากธรรมชาติ เส้นเชือกที่ได้จาก
 การสังเคราะห์ เส้นเชือกที่ได้จากเสื้อผ้าของคุณยาย ทั้งหมดนี้ถูกผูกมัด ถักทอขึ้นมาด้วยความประณีต
 แต่ละปมผสมผสานจนเกิดเป็นรูปทรงลวดลายสวยงาม ผ่านเทคนิคผูกมัด ถักทอ ด้วยความรู้ที่คุณยาย
 สอนให้ข้าพเจ้ามากกว่า 20 ปี ทำให้เส้นที่ผูกมัด ถักทอลงไปมีลักษณะ แสดงจังหวะของความ
 เคลื่อนไหวและลื่นไหลไปตามอารมณ์ของข้าพเจ้า

รูปทรง (Form) เป็นรูปทรงของวัตถุ ส่วนใหญ่มักเป็นซ้ำของเครื่องใช้ของคุณยายที่
 ข้าพเจ้ามีความทรงจำกับคุณยาย เช่น เสื้อผ้า เตียงนอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอผ้า อุปกรณ์ที่ใช้ใน
 การดักปลา เครื่องดนตรีไทย แสดงให้เห็นว่าอุปกรณ์ต่างๆที่นำมาถักลงไปแล้วส่วนมากจะเป็นสิ่งของที่
 ใช้ในชีวิตประจำวันและนั่นยังแสดงถึงความผูกพันที่ข้าพเจ้ามีต่อสิ่งของเหล่านั้นที่เปรียบเสมือนเป็น
 ตัวแทนของคุณยาย

บริเวณที่ว่าง (Space Pattern) บริเวณพื้นที่ว่างในงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความ
 ทรงจำ” มีการจัดรูปทรงทั้งหมดเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส เพื่อให้เป็นเหมือนห้องนอนของคุณยาย และได้จัด
 วางเตียงนอนไว้ตรงกลางห้องแสดงให้เห็นถึงความเรียบง่ายในการใช้ชีวิต

สี (Color) การใช้สีในผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ข้าพเจ้ามีการใช้
 สีเส้นต่างๆเป็นตัวแทนของอารมณ์ที่ต้องการจะสื่อกับผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงความรู้สึกของข้าพเจ้า
 ในขณะที่ได้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ว่าผนังแต่ละด้านนั้นจะมีการใช้สีที่แตกต่างกันออกไป เช่น “ผนังสี
 ดำ” จะสามารถสื่อได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกโศกเศร้าเสียใจ หม่นหมอง “ผนังที่มีสีสดใส” แสดงถึง
 อารมณ์มีความสุข อารมณ์รัก สนุกสนานและควมมีชีวิตชีวา “สี” จึงเป็นทัศนธาตุที่สำคัญและมี
 บทบาทมากที่สุดในงานของข้าพเจ้า

ลักษณะพื้นผิว (Texture) ลักษณะของพื้นผิวในผลงานชุด “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” นี้ ส่วนมากได้มาจากการถักทอเส้นเชือกที่มีลักษณะแตกต่างกัน เมื่อสัมผัสเส้นเชือกจะให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความหยابกระด้าง เรียบเนียน นุ่มฟู ของเส้นเชือกแต่ละชนิด ที่เมื่อนำมาผสมผสานผูกมัดเข้าด้วยกันสร้างสรรค์เป็นผลงานแล้วจึงทำให้เกิดความงามของพื้นผิวที่เป็นทัศนธาตุสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยการใช้พื้นผิวของวัสดุต่างๆมาประกอบกันให้เป็นรูปทรงที่สมบูรณ์

น้ำหนักอ่อนแก่ของสี (Tone) ในผลงานชุดนี้ จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงค่าน้ำหนักของสี การใช้น้ำหนักจากสีดำ เทาแก่ ไล่เรียงไปจนกระทั่งเกิดเป็นสีสันต่างๆในผลงานทำให้เกิดการประสานที่มีจังหวะต่อเนื่องของความเคลื่อนไหว

คุณสมบัติด้านโครงสร้าง (Structure) รูปทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีความเรียบง่ายของห้องนอนของคุณยายทำให้เกิดความทรงจำมากมายกับพื้นที่นั้น ข้าพเจ้าจึงได้ใช้เทคนิคผูกมัด ถักทอสร้างสรรค์ให้เกิดเป็นผนังของห้องคุณยาย แต่ละผนังของคุณยายเป็นเหมือนบันทึกความทรงจำครั้งสุดท้ายที่ข้าพเจ้าได้เห็นคุณยายในขณะที่ท่านนอนหลับจากไปอย่างสงบ

4.2.3 คุณสมบัติด้านเทคนิควิธีการ

เทคนิควิธีการผูกมัด ถักทอ นี้เป็นเทคนิคของสายใยแห่งความทรงจำที่ข้าพเจ้ามีต่อคุณยาย ข้าพเจ้าได้เรียนรู้เทคนิคนี้โดยมีคุณยายถ่ายทอดวิชาความรู้ให้ตั้งแต่เด็ก ลายถักแต่ละลาย ปมมัดแต่ละปมเปรียบได้กับความอดทนที่ข้าพเจ้าจะสร้างสรรค์ผลงานออกมาให้ได้ดีที่สุด แม้แต่ลายถักบางลายที่ดูแล้วอาจมีความไม่เรียบร้อยมากนักก็เปรียบเสมือนกับชีวิตของคนเราที่ไม่ได้มีความราบเรียบเสมอไป ชีวิตคนเราต้องมีการพบเจอกับอุปสรรคและปัญหาต่างๆที่เข้ามา เปรียบเหมือนปมของลายถักในงาน ซึ่งปัญหาในช่วงชีวิตของแต่ละคนก็จะแตกต่างกันออกไป

4.3 การวิเคราะห์ผลงานชุด “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” ระยะเวลาที่ 1 นับเป็นระยะเริ่มแรกของความคิดในการสร้างสรรค์โดยใช้เป็นผลงานประกอบการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ของปีการศึกษา 2558 ผลงานที่สร้างสรรค์มีจำนวนผลงาน 2 ชิ้น ประกอบด้วย ผลงานชิ้นที่ 1 ของผนังที่ 1 ที่ต้องการแสดงอารมณ์ของความทุกข์ที่มีต่อคุณยายและ ความรู้สึกที่เต็มไปด้วยความโศกเศร้าเสียใจกับการจากไปในครั้งนี้ (ภาพที่ 42) และผลงานชิ้นที่ 2 ที่ใช้เตียงนอนของคุณยายแสดงความรู้สึกและผลกระทบต่อจิตใจโดยนำเตียงนอนนี้มาสร้างสรรค์ให้เป็นจุดเด่นตั้งอยู่ตรงกลางของห้องในผลงานชุดนี้ (ภาพที่ 43)

ภาพที่ 42 ผลงานชิ้นที่ 1 ผงชิ้นที่ 1

ภาพที่ 43 ผลงานชิ้นที่ 2 เตียนนอนคุณยาย

ในการวิเคราะห์ถึงคุณค่า รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะที่ 1 สามารถแสดงการวิเคราะห์โดยการใช้หลักการทางทัศนธาตุซึ่งแสดงให้เห็นในรูปของตารางการวิเคราะห์ผลงานและนำเสนอการแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ไว้ในรูปแบบของตารางเช่นเดียวกัน ดังที่ปรากฏเป็นรายละเอียดในตารางที่ 14 และตารางที่ 15 กล่าวคือ

ตารางที่ 42 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1	
<p>เส้น(Line)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้เส้นเชือกและเส้นสายไฟที่ได้จากงานศพมาผูกเข้ากับคานไม้เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกที่อยู่ภายในจิตใจจากความเสียใจที่คุณยายพึงได้เสียไป ผ่านลวดลายการผูกมัดถักทอลงมาจนเกิดเป็นผนังชิ้นที่ 1</p> <p>ผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยายที่ท่านไปนอนเสียชีวิต ผลงานนี้ได้นำโครงสร้างของเตียงที่ทำด้วยเส้นเหล็กมีการดัดเส้นเหล็กที่เป็นลวดลายของหัวเตียงมีความอ่อนช้อยลดความแข็งของของเส้นเหล็กที่มีความสวยงามทางจิตใจ และได้ใช้เส้นเชือกมาผูกมัดถักทอมีลวดลายของเส้นที่ผสมผสานให้เป็นผืนขนาดใหญ่ ในลักษณะถักคลุมเตียงเอาไว้</p>

ตารางที่ 43 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1 (ต่อ)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1	
<p>รูปทรง (Form)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 รูปทรงของงานชิ้นที่ 1 มีรูปทรงที่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า ตามรูปทรงของผนัง เนื้อหาของผลงานได้ใช้เส้นใยของคุณยายมาสร้างสรรค์ในรูปแบบนามธรรม</p> <p>ผลงานชิ้นที่ 2 เตียนอนคุณยาย รูปทรงของเตียนอนมีลักษณะที่เป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า และมีการผูกมัด ถักทอ คลุมด้วยเชือกทั้งหมดจนถึงพื้น จึงเกิดเป็นรูปทรงอิสระที่สามารถเชื่อมโยงกับผลงานทั้งสี่ผนังได้อย่างลงตัว</p>
<p>บริเวณที่ว่าง (Space Pattern)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 และผลงานชิ้นที่ 2 เตียนอนคุณยาย ในผลงานทั้งสองชิ้นมีการจัดบริเวณพื้นที่ว่าง เพื่อให้ผู้ที่มาชมผลงานสามารถเดินเข้าไปสัมผัสได้ถึงบรรยากาศของห้องที่ข้าพเจ้ามีความรู้สึกต่อคุณยาย</p>

ตารางที่ 44 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1 (ต่อ)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1	
<p>สี (Color)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 และผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยาย ได้มีการใช้สีดำมาย้อมเชือกที่ต้องการแสดงออกถึงอารมณ์ของความทุกข์ อารมณ์ความเศร้า และเสียใจ ที่เต็มไปด้วยความคิดถึง และเป็นการไว้อาลัยครั้งสุดท้ายให้กับคุณยายที่เคารพรัก</p>
<p>ลักษณะพื้นผิว (Texture)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 และผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยาย เน้นการสร้างพื้นผิวเกิดจากการผูกมัด ถักทอด้วยเส้นเชือกที่มีหลากหลายขนาด พื้นผิวมีความขรุขระเพื่อให้ผลงานมีมิติเกิดความทับซ้อนกับจนเกินเป็นระยะหน้า กลาง หลัง</p>

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1 (ต่อ)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1	
<p>เทคนิควิธีการ(Techniques)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 เป็นผลงานประติมากรรมประเภทพูนต่ำที่ใช้เทคนิควิธีการผูกมัด ถักทอมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะในรูปแบบห้อยแขวนลงมาจากคานไม้</p> <p>ผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยาย เป็นผลงานประติมากรรม</p> <p>ผลงานทั้งสองชิ้นใช้เทคนิคการผูกมัด ถักทอ มีวัสดุอุปกรณ์ของคุณยายนำไปผูกมัด ถักทอในผลงานเพื่อแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของวัตถุจริง</p>

ตารางที่ 45 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1

การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์	
<p>การแก้ปัญหาภาพร่าง</p>	<p>ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 ผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยาย การทำภาพร่างในผนังชิ้นนี้ได้พยายามออกแบบจำนวนหลายแบบเพื่อหาความเป็นไปได้ที่ลงตัวมากที่สุด และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อไปเสนอกศนจารย์ เพื่อขอคำชี้แนะแนวทางจนได้ชื่อหัวข้อ “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”</p>

ตารางที่ 46 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” ผนังที่ 1 (ต่อ)

การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์	
การแก้ปัญหาด้าน เชือก	ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 ในผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้ความรู้ที่คุณยายถ่ายทอดให้โดยการทำเส้นเชือกขึ้นมาเองมาจากธรรมชาติเพราะมีความเหนียวแน่น ขาดยาก แต่มีปัญหาคือผลิตเส้นเชือกไม่ทันตามที่ต้องการ จึงแก้ปัญหาโดยใช้เชือกที่ผลิตจากโรงงานเพื่อตอบสนองในการสร้างสรรค์ผลงานให้ทันก่อนที่จะส่งการประเมินครั้งที่หนึ่ง และในผลงานชุดนี้ยังได้ใช้เส้นผ้าเข้ามารวมในการสร้างงานเพื่อให้เรื่องราวของวัตถุมิความเชื่อมโยงกัน ผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยาย ในผลงานชิ้นนี้ได้เลือกการใช้เชือกสีดามาสร้างสรรค์ด้วยการถักอยู่ทรงสวยงาม โดยใช้เชือกหนังสังเคราะห์ในการสร้างสรรค์เพราะเป็นเชือกที่ข้าพเจ้าใช้หัดผูกมาตั้งแต่เด็ก
การแก้ปัญหาลาย ถัก	ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 และผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยาย ในการถักทอลวดลายจากความรู้ที่คุณยายสอนพบปัญหาในการถัก คือเส้นเชือกที่นำมาผูกมัด ถักทอบางเส้นมักจะหมดก่อน ข้าพเจ้าจึงได้ใช้เงื่อนต่อเชือกในการแก้ปัญหา
การแก้ปัญหาคาร ใช้สี	ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 การใช้สีในงานชิ้นนี้ในตอนแรกได้ใช้กระบวนการย้อมสีดำจากธรรมชาติที่ได้จากผลมะเกลือ เนื่องจากตอนการในย้อมเชือกสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ผลมะเกลือจำนวนน้อยไม่พอใช้ในการสร้างสรรค์งานทั้งหมด และหายากใช้เวลาในการย้อมนานกว่าสีเคมี ดังนั้นจึงได้เปลี่ยนมาใช้ในการย้อมเชือกโดยการย้อมสีเคมีสีดามาร่วมในการสร้างสรรค์ในครั้งนี้ เพื่อให้ทันกับการส่งงานประเมินท้ายเทอม ผลงานชิ้นที่ 2 เตียงนอนคุณยาย สีดำที่ได้จากเตียงของคุณยายเป็นสีเดิมมาตั้งแต่แรก
การแก้ปัญหาวัด วัสดุ อุปกรณ์ สิ่ง ของคุณยาย ที่ถัก ลงไปผลงาน	ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของคุณยาย ที่ถักลงไปผลงานส่วนมากข้าพเจ้าเป็นจะใช้เป็นของจริงทั้งหมด ส่วนมาจะเป็นเส้นผ้าทั้งหมด แต่มีสิ่งของบางอย่างที่ข้าพเจ้าต้องการทำเป็นเส้น จึงแก้ปัญหาโดยนำผ้าปูที่นอนตัดเป็นเส้น เพื่อที่จะนำไปถักให้มีความกลมกลืนในชิ้นงาน

ตารางที่ 47 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 1 (ต่อ)

การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์	
การติดตั้งปัญหา ในการติดตั้ง	ผลงานชั้นที่ 1 ผนังชั้นที่ 1 การติดตั้งผลงานชั้นนี้ค่อนข้างมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ติดตั้งเนื่องจากหอศิลป์ที่ส่งแสดงมีเพดานของหอศิลป์สูงมากเกินไป แต่ผลงานที่สร้างสรรค์ออกมาจะต้องติดตั้งผลงานให้เหมือนกับผลงานแขวนลอยเป็นผนังห้อง ข้าพเจ้าจึงแก้ปัญหาโดยใช้เหล็กฉากที่เป็นรูปทรงตัว L ติดตั้งกับผนังแล้วจึงนำผลงานไปแขวนให้ลอยออกจากผนัง
สรุป	ในการสร้างสรรค์งานชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะเวลาที่ 1 ข้าพเจ้าต้องการนำเสนออารมณ์ความรู้สึกในช่วงเวลาที่คุณยายท่านจากลูกหลานไปอย่างสงบ ข้าพเจ้าจึงอยากสร้างสรรค์ผลงานในช่วงเวลานั้นที่แสดงอารมณ์ความโศกเศร้าเสียใจผ่านด้วยสีดำ ที่ข้าพเจ้าต้องการแสดงความไว้วางใจให้กับคุณยายอันเป็นที่รัก

4.4 การวิเคราะห์ผลงานชุด “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะเวลาที่ 2 นับเป็นการสร้างสรรค์ ผลงานที่กระทำได้ขึ้นในขณะที่ลงไปเก็บข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานจริง แต่ในขณะที่ลงไปเก็บข้อมูลนั้น ข้าพเจ้าก็ได้พบเห็นสิ่งของของคุณยายที่ท่านเคยใช้ในการดำรงชีพหลายอย่าง จึงทำให้นึกถึงเรื่องราวของคุณยายจากสิ่งที่พบเห็น ผลงานชั้นนี้จึงเน้นการสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความคิดถึง และความรักต่อสิ่งของของคุณยาย การสร้างสรรค์ในระยะเวลาที่ 2 เป็นผลงานประกอบการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ของปีการศึกษา 2559 โดยมีผลงานที่สร้างสรรค์จำนวนผลงาน 1 ชิ้น (ภาพที่ 44)

ภาพที่ 44 ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชิ้นที่ 2

ในการวิเคราะห์ถึงคุณค่า รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะเวลาที่ 2 สามารถแสดงการวิเคราะห์โดยใช้หลักการทางทัศนธาตุซึ่งแสดงให้เห็นในรูปของตารางการวิเคราะห์ผลงานและนำเสนอการแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ไว้ในรูปแบบของตารางเช่นเดียวกัน ดังที่ปรากฏเป็นรายละเอียดในตารางที่16 และตารางที่ 17 กล่าวคือ

ตารางที่ 48 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2	
เส้น(Line)	ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชิ้นที่ 2 ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าได้ใช้เส้นเชือกที่มีความหลากหลายในการสร้างสรรค์ผลงาน เชือกแต่ละเส้นนั้นมีความแตกต่างกันทั้งในรูปแบบของการถักและพื้นผิวของเชือก ในผลงานชิ้นนี้เป็นการสื่อถึงสายใยความรัก ความผูกพันที่คนยามีต่อข้าพเจ้า ซึ่งการถักทอเชือกแต่ละเส้นนั้นมีความหมาย เมื่อ

ตารางที่ 49 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2 (ต่อ1)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2	
<p data-bbox="300 409 427 443">เส้น(Line)</p> 	<p data-bbox="858 409 1390 786">สัมผัสเส้นเชือกจะรู้สึกได้ว่า เชือกบางชนิดจะมีความหยابกระด้างนั้นหมายถึงความเข้มแข็งที่คุณยายมีในการใช้ชีวิต และเชือกบางชนิดนั้นก็ค่อนข้างนุ่มจับแล้วไม่หยابไม่รู้สึกบาดมือซึ่งนั่นหมายถึง ความรัก ความอ่อนโยน ความเมตตา ของคุณยายที่คอยให้การอบรมเลี้ยงดูข้าพเจ้าตั้งแต่ยังเล็ก</p>

ตารางที่ 50 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2 (ต่อ2)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2	
<p>รูปทรง (Form)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชิ้นที่ 2 ในผนังชิ้นนี้ได้ใช้รูปทรงจากสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวของคุณยาย เช่น รูปทรงกลมจากห่วงผ้าม่าน กระจด ทองเหลืองและกระจด รูปทรงกระบอกจากกล่องข้าว, ถักทอผ้า, ไซดักปลา, โหวตและแคน รูปทรงหยดน้ำจากกระบวยตักน้ำ รูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าของพื้มทอผ้า รูปทรงอิสระที่ได้จากเปลญวน เป็นต้น นำมาสร้างสรรค์ออกมาเป็นผลงาน ที่สื่อถึงความทรงจำที่มีต่อคุณยาย</p>

ตารางที่ 51 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2 (ต่อ3)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2	
<p>บริเวณที่ว่าง (Space Pattern)</p> 	<p>ผลงานชั้นที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 ในผลงานชิ้นมีการจัดบริเวณพื้นที่ว่างเอาไว้ให้มีความคล้ายกับช่องหน้าต่างบ้านของคุณยาย</p>
<p>สี (Color)</p> 	<p>ผลงานชั้นที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 ในงานชิ้นนี้ได้รับเริ่มการใช้สีเข้ามาสื่ออารมณ์ความรู้สึกของผลงานทั้งหมด ซึ่งสีที่นำมาใช้จะเป็นสีในกลุ่มโทนมืดเปรียบเสมือนกับอารมณ์ของข้าพเจ้าที่เริ่มจะคลายจากความเศร้ามาเป็นอารมณ์ของความเหงา เพราะหลังจากที่คุณยายจากไปก็เหลือทิ้งไว้เพียงสิ่งของของคุณยายเอาไว้ดูต่างหน้าเท่านั้น</p>
<p>ลักษณะพื้นผิว (Texture)</p> 	<p>ผลงานชั้นที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 ลักษณะพื้นผิวของงานสร้างสรรค์ชิ้นนี้นั้นเกิดจากการผูกมัด ถักทอของเส้นเชือก ซึ่งเชือกแต่ละเส้นนั้นมีรูปแบบและลักษณะแตกต่างกันออกไป จึงทำให้พื้นผิวของผลงานมีความขรุขระ หยาบกระด้าง และมีความราบเรียบในบางพื้นที่ของผลงาน นอกจากนี้ยังมีการนำอุปกรณ์เครื่องจักรสานเข้ามาถักรวมกับผลงานชิ้นนี้จึงทำให้เกิดลักษณะพื้นผิวที่เกิดความสูงต่ำแตกต่างจากการใช้เชือกเพียงอย่างเดียวอีกด้วย</p>

--	--

ตารางที่ 52 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2 (ต่อ4)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2	
เทคนิควิธีการ(Techniques) 	ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชิ้นที่ 2 ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าได้ใช้เทคนิควิธีการผูกมัดถักทอทับกันเป็นชั้นขึ้นมาเพื่อให้เกิดมิติน้ำหนักของผลงานมากยิ่งขึ้นและได้ใช้การมัดย้อมสีของเชือกที่มีความหลากหลายสีตามความต้องการของอารมณ์ความรู้สึกในขณะที่กำลังสร้างสรรค์ผลงาน

ตารางที่ 53 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2

การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์	
การแก้ปัญหาภาพร่าง	ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชิ้นที่ 2 ข้าพเจ้าได้ทำภาพร่างต้นแบบขึ้นมาใหม่จากภาพร่างต้นแบบเดิมที่มีอยู่แล้วโดยได้แก้ไขให้มีสีสันตามอารมณ์ความรู้สึกในขณะที่กำลังสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ อารมณ์ความรู้สึกในผลงานชุดนี้มีการเปลี่ยนไปจากตอนที่คุณยายพึ่งจากเราไปในช่วงแรก การเวลาช่วยทำให้ข้าพเจ้าเห็นถึงคุณงามความดีที่คุณยายท่านได้สร้างไว้ให้กับลูกหลาน และยังมีสิ่งของเครื่องใช้พื้นบ้านที่ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้ จากความทรงจำ
การแก้ปัญหาด้านเชือก	ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชิ้นที่ 2 ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการเชือกที่มีความเป็นเส้นใหญ่กว่าปกติเพื่อให้มีขนาดที่แตกต่างกัน จึงได้แก้ไขปัญหาโดยใช้เชือกสามถึงสี่เส้นมาพันเข้าด้วยกันหรือการถักเส้นเชือกให้มีเส้นใหญ่ตามขนาดที่ต้องการ
การแก้ปัญหาหลายถัก	ผลงานชิ้นที่ 3 ผนังชิ้นที่ 2 ปัญหาในการถักทอในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้คือเชือกบางประเภทที่นำมาถักทอไม่อาจจะเห็นลวดลายที่ชัดเจนได้ ดังนั้นจึงแก้ไขโดยการใช้สีที่มีความแตกต่างกันเพื่เน้นให้เห็นลวดลายของเชือกที่ถักลงไป ได้ชัดเจน

ตารางที่ 54 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 2 (ต่อ)

การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์	
การแก้ปัญหาการใช้สี	ผลงานชั้นที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 ข้าพเจ้ามีปัญหาในการย้อมสีของเชือกซึ่งเกิดจากสถานที่ไม่พร้อมในการทำการย้อมสีเชือก การแก้ปัญหานี้จึงได้ทดลองนำน้ำที่มีสีที่เหลือจากการต้มข้าวโพดมาทดลองย้อมเชือก เชือกที่ผ่านการย้อมจะมีสีเหลืองอ่อนๆที่ได้จากสีของข้าวโพดโดยไม่ตั้งใจ ความคิดเช่นนี้ได้พัฒนาเป็นการนำสีของดินแดงตามถนนของหมู่บ้านมาย้อม และได้เชือกสีแดงขึ้น
การแก้ปัญหาที่วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของคุณยาย ที่ถักลงไปในผลงาน	ผลงานชั้นที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 การสร้างสรรค์ผลงานชั้นนี้ได้นำวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของคุณยายมาผูกมัด ถักทอลงไปในงาน ส่วนมากจะเป็นเครื่องจักสานที่ทำขึ้นจากไม้ไผ่เกือบทั้งหมด บางครั้งในตัวอุปกรณ์เองก็จะมีแมลงมอดเข้าไปอยู่ในเครื่องจักสาน การแก้ปัญหาในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ใช้ต่างทาบที่มมาละลายกับน้ำ แล้วนำสิ่งของที่ทำด้วยไม้ไผ่ลงไปแช่ไว้ในน้ำประมาณครึ่งชั่วโมง แล้วจึงนำมาตากไว้ให้แห้ง เพื่อนำสิ่งของชิ้นนั้นมาสร้างสรรค์ลงไปในผลงาน
การติดตั้งปัญหาในการติดตั้ง	ผลงานชั้นที่ 3 ผนังชั้นที่ 2 ปัญหาในการติดตั้งผลงานศิลปะในครั้งนี้ เกิดจากการที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานโดยใช้เชือกจำนวนมากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้จึงทำให้มีน้ำหนักมากกว่าปกติจากคานเหล็กที่เคยใช้เกิดการแอ่นตัวขึ้น การแก้ไขปัญหานี้ได้ใช้ไม้ยูคาลิปตัสที่มีรูปทรงตรงยาวเรียวยาวจากภายในสวนของคุณยายมาทำเป็นคานเพื่อที่จะรองรับน้ำหนักของผลงานศิลปะในชั้นนี้ ทำให้เห็นว่าผลดีของการใช้ไม้ยูคาลิปตัสในครั้งนี้คือน้ำหนักเบาเป็นเส้นตรงและไม่มีเกิดการแอ่นตัวของคาน
สรุป	ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะชั้นนี้ได้ประสบอุปสรรคหลายอย่างอาทิเช่น การลงไปเก็บข้อมูลในการทำงานที่มีความไม่พร้อมในเรื่องอุปกรณ์ในการย้อมสีของเชือก, คานที่ติดตั้งผลงานเกิดการแอ่นตัว, ไม่มีสีในการย้อมเชือก,แต่

	ความก้าวหน้าในการสร้างสรรค์ครั้งนี้คือ การได้เรียนรู้และทดลองเทคนิคใหม่ๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้
--	---

4.5 การวิเคราะห์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะที่ 3 นับเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับแรงบันดาลใจในมาจากข้าวของของคุณยายที่เคยได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเมื่อได้เห็นก็ทำให้เกิดภาพแห่งความทรงจำเก่าๆระหว่างข้าพเจ้ากับคุณยาย และบังเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่บรรพบุรุษได้สร้างวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือทำมาหากินเหล่านี้ให้กับลูกหลาน ทั้งยังสะท้อนวิทยาการความรู้พื้นบ้านและรากเหง้าของพื้นถิ่นอีสานได้ดียิ่ง การสร้างสรรค์ในระยะที่ 3 เป็นผลงานประกอบการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ของปีการศึกษา 2560 โดยมีผลงานที่สร้างสรรค์จำนวนผลงาน 1 ชิ้น (ภาพที่ 45)

ภาพที่ 45 ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3

ในการวิเคราะห์ถึงคุณค่า รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะที่ 3 สามารถแสดงการวิเคราะห์ที่โดยการใช่วิธีการทางทัศนธาตุซึ่งแสดงให้เห็นในรูปของตารางการวิเคราะห์ผลงานและนำเสนอการแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ไว้ในรูปแบบของตารางเช่นเดียวกัน ดังที่ปรากฏเป็นรายละเอียดในตารางที่ 18 และตารางที่ 19 กล่าวคือ

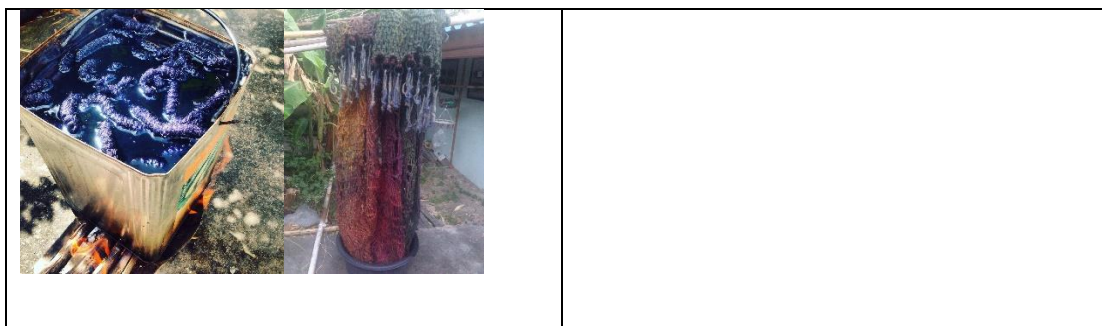
ตารางที่ 55 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 3

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 3	
<p>เส้น(Line)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ในผลงานการสร้างสรรค์ชิ้นนี้ได้ใช้เส้นเชือกที่ความอ่อนตัวมาตัดเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง เส้นฟันปลา ที่มีขนาดของเส้นแตกต่างกัน เพื่อให้เกิดมิติและอารมณ์ของเส้นเชือกตามที่ข้าพเจ้าต้องการสื่ออารมณ์ออกมาตามความรู้สึก</p>
<p>รูปทรง (Form)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ได้สร้างสรรค์โดยนำวัสดุสิ่งของที่มีรูปทรงต่างๆ เช่น หมวก ขวานากระติบข้าวเหนียว ฯลฯ นำมาสร้างสรรค์ในผลงาน เพื่อสื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิตของคุณยาย และสิ่งที่ท่านได้ทำอยู่เป็นประจำ</p>
<p>บริเวณที่ว่าง (Space Pattern)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ผลงานได้แสดงการใช้พื้นที่บริเวณที่ว่าง ทั้งช่องเล็ก และช่องใหญ่ เพื่อให้เกิดช่องที่ให้ผู้ที่มาชมผลงานมองผ่านผนังจากช่องข้างนอกเข้าไปชมภายในผลงาน จะทำให้ผู้ที่มาชมได้รับสุนทรียภาพทางความงามในอีกรูปแบบหนึ่ง</p>
<p>สี (Color)</p>	<p>ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ใช้สีเส้นที่มีความสนุกสนานมากกว่าผลงานชิ้นก่อนๆ เพราะต้องการนำเสนอความหลากหลายของอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกัน ระยะเวลาที่ผ่านเข้ามา</p>

	<p>ในช่วงชีวิต ที่สัมพันธ์กับสิ่งของและอุปกรณ์ทำมาหากินของคุณยาย</p>
---	--

ตารางที่ 56 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 3 (ต่อ1)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 3	
<p>ลักษณะพื้นผิว (Texture)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 แสดงลักษณะพื้นผิวที่มีความหลากหลายทั้งพื้นผิวที่สร้างขึ้นเอง ผสมผสานกับพื้นผิวที่ได้จากสิ่งของต่างๆ ที่นำมาผูกมัดถักทอเข้าไปในผลงาน ทำให้เห็นถึงรูปลักษณะและลักษณะของพื้นผิวที่แตกต่างกัน</p>
<p>น้ำหนักอ่อนแก่ของสี (Tone)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ปรากฏการใช้ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ของสีเพื่อให้เกิดมิติและความต่างของสีอย่างชัดเจนเพื่อให้ผู้รับชมผลงานได้รับความรู้สึกที่แตกต่าง ในด้านของอารมณ์ความรู้สึกที่อยู่ภายในตัวของคนเราทุกคนที่มีทั้งอารมณ์เศร้า ดีใจ เสียใจ มีความสุขแตกต่างกันออกไป</p>
<p>เทคนิควิธีการ(Techniques)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ใช้เทคนิคการผูกมัด ถักทอที่มีความหลากหลาย การมัดย้อม การย้อมสีทั้งวิธีแบบพื้นบ้านและแบบสำเร็จรูป ในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้</p>

ตารางที่ 57 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 3

การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์	
การแก้ปัญหาภาพร่าง	ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ข้าพเจ้าได้แก้ไขปัญหาภาพร่างจากครั้งแรก โดยการทำภาพร่างใหม่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของอารมณ์ในขณะนั้น และต้องการให้เห็นแทนค่าความเป็นอารมณ์ทั้งหมดของผลงานการสร้างสรรค์
การแก้ปัญหาลายถัก	ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 การผูกมัด ถักทอ ในผลงานชิ้นนี้จะเห็นได้จากการถักเชือกเทคนิค “นิตตั้ง” ซึ่งเป็นฝีมือของคุณแม่ที่ท่านต้องการร่วมสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้เป็นการแสดงความรู้สึกต่อแม่ของท่าน แต่การนำผลงานมาประกอบผูกมัด ถักทอเข้าด้วยกัน ปัญหาคือสายถักไม่มีความต่อเนื่องกัน ข้าพเจ้าแก้ปัญหาโดยการถักสวดลายเชื่อมเพื่อให้มีความกลมกลืนกับผลงานที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ขึ้นมา
การแก้ปัญหาการใช้สี	ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 สีในผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้สีที่ย้อมได้จากธรรมชาติเป็นพื้นหลัง และใช้เชือกที่ย้อมสีจากโรงงานเข้ามาถักทับลงไป ปัญหาคือการสีที่นำมามีความแตกต่างกันมากกับพื้นหลัง ข้าพเจ้าแก้ปัญหาโดยการถักสวดลายให้มีความถี่ห่างเพื่อสร้างค่าน้ำหนักอ่อนแก่ข้างในผลงานทำให้ผลงานมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
การแก้ปัญหาที่วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของคุณยาย ที่ถักลงไปในงาน	ผลงานชิ้นที่ 4 ผนังชิ้นที่ 3 ในผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้นำสิ่งของบางอย่างที่มีความทรงจำแต่ไม่สามารถหามาได้ ข้าพเจ้าแก้ปัญหาโดยทำสิ่งของขึ้นมาใหม่จากความทรงจำ เพื่อต้องการที่จะถ่ายทอดลงไปในงานจากความทรงจำ

การติดตั้งปัญหา ในการติดตั้ง	ผลงานชั้นที่ 4 ผนังชั้นที่ 3 ปัญหาในการติดตั้งชั้นนี้คือผนังของห้องที่ติดตั้งผลงานมีความสูงไม่พอ ข้าพเจ้าเลยแก้ปัญหาโดยให้ผลงานศิลปะไหลลงไปที่พื้น
สรุป	สรุป ในผลงานชั้นนี้ข้าพเจ้าต้องการแสดงให้เห็นอารมณ์ช่วงเวลาที่ข้าพเจ้ามีความสุขสนุกสนานกับคุณยาย โดยผ่านวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของคุณยาย ที่ทำให้เห็นภาพความทรงจำในช่วงเวลานั้น

4.6 การวิเคราะห์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะที่ 4 นับเป็นการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นสุดท้ายที่มีแนวคิดของการนำเสนอให้คล้ายกับภาพจิตรกรรมฝาผนังในเทคนิคงานผูกมัดถักทอ เป็นการแสดงรูปในหน้าของคุณยายที่จะทำให้ผู้ชมผลงานสามารถเห็นภาพความผูกพันระหว่างข้าพเจ้ากับคุณยาย การสร้างสรรค์ในระยะที่ 3 เป็นผลงานประกอบการศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ของปีการศึกษา 2561 โดยมีผลงานที่สร้างสรรค์จำนวนผลงาน 1 ชิ้น (ภาพที่ 46)

ภาพที่ 46 ผลงานชั้นที่ 5 ผนังชั้นที่ 4

ในการวิเคราะห์ถึงคุณค่า รูปแบบและเทคนิควิธีการสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ระยะที่ 4 สามารถแสดงการวิเคราะห์โดยการใช้หลักการทางทัศนธาตุซึ่งแสดงให้เห็นในรูปของตารางการวิเคราะห์ผลงานและนำเสนอการแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ไว้ในรูปแบบของตารางเช่นเดียวกัน ดังที่ปรากฏเป็นรายละเอียดในตารางที่ 20 และตารางที่ 21 กล่าวคือ

ตารางที่ 58 แสดงการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4	
<p>เส้น(Line)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4 ในผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าได้ใช้เส้นผ้ามาทำเป็นเส้นที่สามารถมาดัดทำเป็นรูปทรงต่างๆ</p>

ตารางที่ 59 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4 (ต่อ1)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4	
<p>รูปทรง (Form)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4 เป็นการสร้างสรรค์รูปทรงใบหน้าของคุณยายขึ้นมา จากเส้นผ้าของคุณยาย ที่แทนความรู้สึกที่มีต่อคุณยาย</p>
<p>บริเวณที่ว่าง (Space Pattern)</p>	<p>ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4 ในผลงานชิ้นนี้ได้ละทิ้งรายละเอียด และเน้นการสร้างบริเวณที่ว่างให้มากกว่างานชิ้นอื่น เพื่อต้องการให้รูปใบหน้าของคุณยายมีจุดเด่นที่สุด</p>

	
<p>สี (Color)</p> 	<p>ผลงานชั้นที่ 5 ผนังชั้นที่ 4 ใช้กลุ่มสีในโทนมืด เพื่อต้องการแสดงความต่อเนื่องของอารมณ์ที่เหมือนกับสัจธรรมของมนุษย์ที่มีเกิดขึ้นอยู่ และดับไป ตามวงจรของชีวิต</p>

ตารางที่ 60 การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4 (ต่อ2)

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานในชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4	
<p>ลักษณะพื้นผิว (Texture)</p> 	<p>ผลงานชั้นที่ 5 ผนังชั้นที่ 4 ใช้เทคนิคผูกมัด ถักทอเชือกเป็นพื้นหลังของผลงานเพื่อให้มีความแตกต่างกับลักษณะพื้นผิวของด้านหน้าที่ใช้การผูกมัดที่แสดงพื้นผิวให้แลดูเป็นเสื้อผ้า</p>
<p>น้ำหนักอ่อนแก่ของสี (Tone)</p>	<p>ผลงานชั้นที่ 5 ผนังชั้นที่ 4 แสดงการใช้สีที่มีความแตกต่างกัน จากค่าน้ำหนักอ่อน แก่ของสี</p>

	<p>เพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่น่าสนใจมากขึ้น</p>
<p>เทคนิควิธีการ(Techniques)</p> 	<p>ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4 นำเอาเทคนิคการฉีกผ้าเป็นเส้นมาสร้างสรรค์แทนเส้นเชือกที่ตอบสนองต่อความต้องการให้มีความแตกต่างจากชิ้นอื่น</p>

ตารางที่ 61 การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์ผลงานในชุด“ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ผนังที่ 4

<p style="text-align: center;">การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์</p>	
<p>การแก้ปัญหาภาพร่าง</p>	<p>ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4 จากการร่างภาพร่างมาหลายครั้ง ข้าพเจ้าสามารถพบความลงตัวของการสร้างสรรค์และสามารถเชื่อมโยงเรื่องราวของผนังทั้งหมดได้</p>
<p>การแก้ปัญหาด้านเชือก</p>	<p>ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4 ได้แสดงการใช้เส้นผ้าแทนเส้นเชือกในการผูกมัด ถักทอ เพื่อต้องการให้ตัวเส้นผ้าสื่อความหมายด้วยตัวของวัสดุเองในฐานะที่เป็นตัวแทนของความทรงจำ</p>
<p>การแก้ปัญหาลายถัก</p>	<p>ผลงานชิ้นที่ 5 ผนังชิ้นที่ 4 แสดงการนำเส้นผ้ามาถักทอแทนเส้นเชือก แต่เส้นผ้าที่นำมาถักทอนั้นไม่สามารถเห็นลายถักทอได้ชัดเจนที่เหมือนกับเส้น</p>

	เชือก ทั้งนี้ได้แก้ปัญหาโดยการนำเส้นเชือกมาถัดทอทับเป็นบางส่วนอีกครั้ง เพื่อเป็นการเน้นลวดลายให้สวยงามและนับเป็นการสร้างสรรค์ลวดลายการ ถักทอแบบใหม่
การแก้ปัญหาการใช้สี	ผลงานชิ้นที่ 5 ผันชิ้นที่ 4 ส่วนมากที่สุดที่ใช้จะได้จากการมัดย้อมตามอารมณ์ ความรู้สึกที่ต้องการสื่อออกมา แต่สีสันท่างอย่างที่ได้จากเส้นผ้าสำเร็จรูปได้ ก่อให้เกิดปัญหาใหม่คือ การไม่เข้ากันของตัววัสดุที่นำมาถัก การแก้ปัญหาจึง เป็นการใช้เส้นเชือกสีที่มีความใกล้เคียงกับสีของเส้นผ้า
การแก้ปัญหาที่วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของคุณยาย ที่ถักลงไปในผลงาน	ผลงานชิ้นที่ 5 ผันชิ้นที่ 4 แสดงการใช้เสื้อผ้าของคุณยายเข้ามาผูกมัด ถัก ทอในผลงานชิ้นนี้ แต่จะมีความแตกต่างกว่าชิ้นแรกคือการนำเส้นผ้ามาตัด เป็นรูปทรงที่มีความคล้ายกับใบหน้าของคุณยาย
การติดตั้งปัญหาในการติดตั้ง	ผลงานชิ้นที่ 5 ผันชิ้นที่ 4 มีลักษณะที่แตกต่างไปจากผลงานชิ้นอื่นคือ ผลงานชิ้นนี้จะถูกติดตั้งในรูปแบบลอยขึ้นจากพื้นที่สามารถมองผลงานได้ทั้งสองด้าน ปัญหาในการติดตั้งผลงานชิ้นนี้คือ พื้นที่ในการจัดแสดงไม่ เอื้ออำนวยในการที่แขวนผลงานในลักษณะลอยตัว
สรุป	สรุป ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะชิ้นนี้สามารถแสดงภาพรวมของความทรงจำ และความประทับใจจากผลงานการสร้างสรรค์ทั้งหมดไว้ได้

4.7 การวิเคราะห์แนวคิดและกระบวนการวิธีการในการนำเสนอผลงานศิลปนิพนธ์

แนวคิดและกระบวนการวิธีการในการนำเสนอผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

หลังจากการสร้างสรรค์ผลงานในแต่ละชุดได้ดำเนินไปตามกรอบเวลาที่กำหนด โดยเริ่มจากเก็บข้อมูลภาคเอกสาร การค้นหาแนวทางการสร้างสรรค์ด้วยวิธีเทคนิคต่างๆ เช่น การแสวงหากรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ การค้นหากระบวนการทางเทคนิคที่ใช้สร้างรูปทรง เทคนิคการผูกมัด เทคนิคการถักทอ และพัฒนาการของผลงานทั้งชุดขึ้นอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และในครั้งนี้ได้ใช้เทคนิคการผูกมัดถักทอในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ซึ่งผลงานทั้งหมดได้ถูกนำมาจัดแสดง วันที่ 5-29 เมษายน 2560 ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หอศิลป์เจ้าฟ้า 2560 และ ณ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์นครปฐม 28 กุมภาพันธ์ -14 มีนาคม 2561 นิทรรศการศิลปะ 3H13 : Head Heart Hands 2561 วันที่ 1-13 พฤษภาคม 2561

ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร โดย ดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รุ่นที่ 3 เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานศิลปะนิพนธ์ ออกสู่สาธารณชน ซึ่งผลงานถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาจากภาพร่าง ที่แสดงให้เห็นถึงภาพภายในห้องนอน ของคุณยายที่ประกอบไปด้วย สิ่งของที่เกี่ยวข้องกับคุณยายที่คุณยายได้ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เสื้อผ้า กระติบข้าว กี๋ทอผ้า กระดัง หวดนึ่งข้าว ไซดักปลา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนพื้นถิ่น ซึ่งข้าพเจ้าได้มีการจัดพื้นที่ ที่มีความเฉพาะเจาะจงและมีนัยยะสำคัญใน การสื่อความหมายต่อผู้ชมผลงาน และสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างผลงานกับผลงานและผู้ชม มีการติดตั้งผลงานโดยคำนึงถึงการร้อยเรียงเรื่องราว ในการนำเสนอพื้นที่ของการถักทอที่โอบกอดให้ ผู้ชมได้รับรู้ถึงความรู้สึกและจินตนาการที่ย้อนอดีตเข้าสู่เรื่องราวของความรัก ความอบอุ่น ที่ข้าพเจ้ามี ต่อบรรพชน อันได้แก่ คุณยาย ซึ่งรับสืบทอดอาชีพการถักทอมาตั้งแต่รุ่นบรรพชน และได้นำความรู้ใน เรื่องของการถักทอนี้มาถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังอย่างข้าพเจ้าได้สืบทอดเพื่อไม่ให้ภูมิปัญญาชาวบ้าน สูญสลายไปกับกาลเวลา และได้นำองค์ความรู้ที่คุณยายได้ถ่ายทอดมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะใน ชื่อชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ข้าพเจ้าคาดหวังว่า ผู้ที่เข้ามาชมผลงานศิลปะในชุดนี้ จะได้ซึม ซึบถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายของคนอีสาน และได้สัมผัสถึงบรรยากาศของความรัก ความ อบอุ่น ความเมตตา รวมไปถึงสายใยของการถักทอที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น พื้นที่อันว่างเปล่า กลายเป็นพื้นที่ที่ทรงพลัง มีเอกภาพ รับรู้ได้ถึงความรัก ความอบอุ่น ความผูกพันจากอดีตที่ส่งผ่านมา จนถึงปัจจุบัน

บทที่ 5

สรุป

สรุปในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” เป็นเวลา 3 ปี ทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ที่มีความแปรปรวนอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านของอารมณ์ ความรู้สึก รวมไปถึงการแสดงออกที่ต้องการให้ผู้ชมผลงานรับรู้ถึงความรู้สึกที่หลากหลาย กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าเริ่มจากการสร้างภาพร่างลายเส้นของผลงาน หลังจากนั้น จึงได้สร้างแบบจำลองของผลงานในรูปแบบ 3 มิติ เพื่อต้องการให้เห็นความสมบูรณ์ของผลงานก่อนที่จะสร้างสรรค์เป็นผลงานจริง โดย ผลงานชิ้นที่ 1 ผนังชิ้นที่ 1 นี้เป็นการสร้างสรรค์ที่ต้องการแสดง

อารมณ์ของความทุกข์ที่เต็มไปด้วยความโศกเศร้าเสียใจกับการจากไปของคุณยายและเมื่อนำมาประกอบกับผลงานชิ้นที่ 2 ที่เป็นเตียงนอนคุณยายตั้งอยู่ตรงกลางของห้องได้ทำให้ผลงานชุดนี้สามารถสะท้อนความรู้สึกและอารมณ์ได้ดี ผลงานชิ้นที่ 3 ผังชิ้นที่ 2 เป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ได้ทำขึ้นจากการพบเห็นสิ่งของของคุณยายที่ท่านเคยใช้ในการดำรงชีพหลายอย่าง จึงทำให้ข้าพเจ้านึกถึงเรื่องราวของคุณยายที่มีต่อสิ่งที่พบเห็น ทำให้ผลงานชิ้นนี้ที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ออกมานั้นมีแต่อารมณ์ความคิดถึง และอารมณ์ของความรักต่อสิ่งของของคุณยาย ผลงานชิ้นที่ 4 ผังชิ้นที่ 3 ผลงานชิ้นนี้ได้รับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์มาจากข้าวของของคุณยายที่ท่านเคยใช้ในชีวิตประจำวันทีก่อให้เกิดภาพความทรงจำเก่าๆขึ้นและเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในวัฒนธรรมพื้นถิ่นที่บรรพบุรุษ และความเป็นรากเหง้าของพื้นที่อีสาน ผลงานชิ้นที่ 5 ผังชิ้นที่ 4 ในผลงานผังชิ้นสุดท้ายที่น่าเสนอผลงานจิตรกรรมฝาผนังในเทคนิคงานผูกมัด ถักทอ ที่ตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานเป็นรูปในหน้าของคุณยายเพื่อให้ผู้ที่มาชมผลงานรับรู้และสัมผัสได้ถึงความผูกพันที่ข้าพเจ้ามีต่อบุคคลอันเป็นที่รัก

จากการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ทำให้ข้าพเจ้าค้นพบสัจธรรมแห่งชีวิตในโลกนี้ ไม่ว่าจะเราจะเป็นใคร มีอำนาจมากมายแค่ไหน สุดท้ายแล้วก็ไม่มีผู้ใดที่จะหนีความตายได้พันแม่แต่ลมหายใจที่คิดว่าเป็นของเรายังเอาไปไม่ได้ ชื่อเสียง เงินทอง ทรัพย์สินสมบัติล้วนต้องถูกทิ้งไว้เบื้องหลังเพื่อให้ผู้ที่ยังอยู่ได้สืบสานและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามไว้ให้กับสังคมต่อไป เหมือนดังเช่นคุณยายของข้าพเจ้าที่ได้ส่งมอบความรู้ ภูมิปัญญาในการผูกมัดถักทอให้แก่ข้าพเจ้า จึงทำให้ข้าพเจ้ามีแรงบันดาลใจที่จะสืบสานภูมิปัญญาด้านการผูกมัดถักทอเพื่อให้คนรุ่นหลังและคนที่สนใจได้ศึกษาต่อไป

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานผูกมัดถักทอที่มีขนาดใหญ่ ในลักษณะของศิลปะจัดวาง (Installation Art) แสดงการใช้เทคนิคการผูกมัดถักทอเข้ากับวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งของที่มีความสำคัญต่อจิตใจ เพื่อสื่อให้เห็นความรักความผูกพันที่มีต่อบุพการี และยังสื่อให้เห็นคุณค่าที่มีอยู่ในวัฒนธรรมของสังคมที่ข้าพเจ้ามีความผูกพันตั้งแต่เกิด จุดเด่นของผลงานวิทยานิพนธ์ในระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ในชื่อชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” แตกต่างไปกว่าผลงานการสร้างสรรค์ศิลปะของระดับศิลปมหาบัณฑิต ดังที่สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบเป็นตารางที่ 22 ได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 62 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลงานศิลปะ

สรุปคุณค่าศิลปะที่มีต่อการสร้างสรรค์ในชุด ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ	
ผลงานสร้างสรรค์ในช่วง ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	ผลงานสร้างสรรค์ในช่วง ศิลปมหาบัณฑิต

	
<p>ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ เทคนิค ผูกมัด ถักทอ ขนาด พันแปรตามพื้นที่ ปีที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 2560</p>	<p>อีสาน weaving work เทคนิค ผูกมัด ถัก รั้วร้อย ขนาด 280x540 cm. ปีที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ 2557</p>
<p>เนื้อหาเรื่องราว</p> <p>ในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้จะมีความแตกต่างมากทางเรื่องราวทางความคิดที่ต้องการถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ แรงบันดาลใจหลักมาจากการบันทึกเรื่องราวความผูกพันที่มีต่อคุณยาย โดยใช้เทคนิคที่คุณยายท่านสอนมาตั้งแต่เด็ก คือการผูกมัด ถักทอ มาสร้างสรรค์เป็นศิลปะเพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก เนื้อหาเรื่องราวจึงมีความแตกต่างกับผลงานที่สร้างสรรค์ในระดับศิลปมหาบัณฑิต ในชื่อชุด “งานถักทอ” ที่เป็นการแสดงออกถึงสีที่มีอยู่ในวัฒนธรรมและรูปทรงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเรื่องราวพื้นบ้านและวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและสังคมในท้องถิ่นของไทยที่นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานรูปทรงนามธรรม ผ่านเทคนิควิธีการผูกมัด ถักทอ ด้วยผ้าที่ตัดเป็นเส้นและเชือกชนิดต่างๆ ผลงานนำเสนอด้วยวิธีการห้อยแขวน เพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกและเกิดความงามทางอุดมคติ ในลักษณะผลงานศิลปะไทยสื่อผสม จะเห็นได้ชัดเจนว่าไม่มีการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวมากนักและเป็นการนำเสนอของสิ่งที่มีอยู่ในพื้นถิ่นแล้วนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน แต่ในการสร้างสรรค์ผลงานช่วงปริญญาตรีบัณฑิตนั้น ข้าพเจ้าจะเน้นไปที่เนื้อหาเรื่องราวของความส่วนตัวที่มีความผูกพันกับคุณยายผ่านสิ่งของที่ทำให้เห็นวิถีชีวิตของคนสองคนด้วยอารมณ์ความรู้สึกของการหวนรำลึกถึง</p>	

ตารางที่ 63 การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลงานศิลปะ (ต่อ1)

สรุปคุณค่าศิลปะที่มีต่อการสร้างสรรค์ในชุด ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ	
ผลงานสร้างสรรค์ในช่วง ปริญญาตรีบัณฑิต	ผลงานสร้างสรรค์ในช่วง ศิลปมหาบัณฑิต

ในการสร้างสรรค์ผลงานด้านรูปแบบ

ในการสร้างสรรค์ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” เป็นการสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบศิลปะนามธรรมที่เกิดจากการผูกมัด ถัก รัถร้อยกับวัสดุและสิ่งของต่างๆจนเกิดเป็นรูปทรงอิสระ แสดงถึงความผูกพัน ความคิด อารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อคุณยายในรูปแบบเฉพาะตัวและทำให้เกิดความงามทางอุดมคติ แต่มีความแตกต่างจากผลงานในระดับศิลปมหาบัณฑิต ตรงที่ไม่ได้มีการนำวัสดุ อุปกรณ์สิ่งของเข้ามาร่วมถักในการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนั้น

ในการสร้างสรรค์ผลงานด้านเทคนิคใน

ผลงานชุด “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ในฐานะผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ระดับปรัชญาดุษฎีบัณฑิต และ ชุด “งานถักทอ” ในฐานะผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ระดับศิลปมหาบัณฑิต แสดงลักษณะความเหมือนกันด้านเทคนิคพื้นฐาน โดยข้าพเจ้าได้เทคนิคผสม (Mixed-Technique) ที่เกิดจากการมัดย้อมสีของเชือกแล้วนำมาสร้างสรรค์ ผูกมัด ถักทอ สร้างรูปทรงและลวดลายออกมาตามอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อจิตใจ

การนำเสนอผลงาน

ผลงานทั้งสองชุดค่อนข้างมีความเหมือนกันในรูปแบบลักษณะศิลปะจัดวาง ด้วยวิธีการ ห้อย แขนง หรือติดตั้งอยู่กับพื้น

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก

ประวัติการทำงาน ชุด ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ

นายสันติ หวังซิ่น ผู้สร้างสรรค์ผลงานชุดถักทอพื้นที่ของความทรงจำ เกิดวันศุกร์ที่ 1 มกราคม พ.ศ.2531 เข้าศึกษาระดับพ.ศ.2546 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช บิดา นายอาทร หวังซิ่น อาชีพข้าราชการครู ตำแหน่งครูอันดับ คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำการสอนที่โรงเรียนบ้านหนองเทา ตำบลสำโรง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี มารดา นางทวีศิลป์ หวังซิ่น อาชีพข้าราชการครู ตำแหน่งครูอันดับ คศ.3 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทำการสอนที่โรงเรียนบ้านหนองเทา ตำบลสำโรง อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี

การศึกษาเรียนรู้ด้านศิลปะ สันติ หวังซิ่น เริ่มเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วุฒิการศึกษา ปวช. สายอาชีพในปี พ.ศ. 2547 - 2549 หลังจบการศึกษาข้าพเจ้าต้องการที่จะศึกษาศิลปะในระดับที่สูงกว่านี้ จึงได้ไปสอบเข้าในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยศิลปากร คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ ในหลักสูตรศิลปบัณฑิตปีการศึกษา 2550 ในการสอบตรงของคณะจิตรกรรมนั้นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถใน 4 วิชา 1.วิชาวาดเส้น 2.วิชาองค์ประกอบศิลป์ 3.วิชาสร้างสรรค์ 4.วิชาความรู้ทั่วไป ในวิชาวาดเส้นนั้นคนที่สอบเข้าได้จำเป็นต้องมีพื้นฐานทางด้านกายวิภาคศาสตร์ที่แน่น Anatomy ที่ถูกต้องและวิชาองค์ประกอบศิลป์นั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดวางองค์ประกอบศิลป์และการสร้างสรรค์ ด้วยความที่ข้าพเจ้าอยากจะเรียนในคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ จึงทำให้ข้าพเจ้าฝึกฝนความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลาจนสอบติดเข้าคณะจิตรกรรมได้ในปี พ.ศ.2550 เหตุผลที่ข้าพเจ้าต้องการที่อยากจะศึกษาเล่าเรียนในคณะจิตรกรรมที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เพราะได้รู้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่สอบเข้ายากที่สุดของประเทศไทยในด้านศิลปะและประวัติความเป็นมาของคณะจิตรกรรมที่มีรากฐานมาจากหลักสูตรจิตรกรรมและประติมากรรมของโรงเรียนศิลปากรหรือรู้จักกันในชื่อเดิมว่า “โรงเรียนประณีตศิลปกรรม” สังกัดกรมศิลปากร แผนกช่าง ต่อมาได้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร มีคณะจิตรกรรมประติมากรรมเป็นคณะวิชาเดียวของมหาวิทยาลัยศิลปากร จัดตั้งเมื่อ พ.ศ.2486 เปิดสอนเพียง 2 วิชา คือ สาขาวิชาจิตรกรรมและสาขาวิชาประติมากรรม โดยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้อำนวยการสอนและดำรงตำแหน่งคณบดีคนแรก ต่อมาได้เปิดสอนวิชาเพิ่มเติมอีก 3 วิชา คือ พ.ศ. 2509 เปิดสอนวิชา

ภาพพิมพ์ พ.ศ.2520 เปิดสอนวิชาศิลปะไทยและวิชาทฤษฎีศิลป์ พ.ศ.2530 ในปี พ.ศ.2556 คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากรได้ทำการเปิดการเรียนการสอน “ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์” (Doctor Of Philosophy Program in Visual Arts) ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ 2556 เปิดรับนักศึกษาปริญญาเอกรุ่นแรกปีการศึกษา 2556 ที่เน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ในระดับปริญญาตรีนั้นข้าพเจ้าได้ศึกษาเล่าเรียนความรู้ทางศิลปะในด้านทฤษฎีทางศิลปะและทฤษฎีการสร้างสรรคในรูปแบบและเรียนรู้เทคนิคหลากหลายโดยที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ข้าพเจ้าได้เลือกเรียนวิชาศิลปะไทยและวิชาภาพพิมพ์เป็นวิชาแกน ในวิชาศิลปะไทยทำให้ข้าพเจ้าอยากจะเรียนรู้ศิลปะไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติซึ่งคนไทยทั้งชาติต่างภาคภูมิใจอย่างยิ่ง ความงามที่สืบทอดมายาวนานตั้งแต่อดีตบ่งบอกถึงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นโดยมีพัฒนาการพื้นฐานของความเป็นไทยลักษณะนิสัยที่อ่อนหวาน ละมุนละไม รักสวยรักงาม ที่มีมานานของสังคมไทยทำให้ศิลปะไทยมีความประณีตอ่อนหวาน เป็นความงามอย่างวิจิตรอลังการที่ทุกคนได้เห็นต้องตื่นตาตื่นใจอย่างบอกไม่ถูก ลักษณะความงามนี้จึงได้กลายเป็นความรู้สึกรักสุนทรียภาพของศิลปะไทย และวิชาภาพพิมพ์เป็นวิชาแกนตัวที่สองที่ข้าพเจ้าเลือกที่จะเรียนเพราะอยากจะเรียนรู้เรื่องเทคนิคต่างๆของภาพพิมพ์ ภาพพิมพ์มีกลวิธีต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของแม่พิมพ์ ซึ่งเหตุที่ทำให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาภาพพิมพ์ ข้าพเจ้าสนใจในเรื่องเทคนิคต่างๆของวิชาภาพพิมพ์ที่จะต้องมีความเข้าใจในแต่ละกระบวนการของเทคนิคภาพพิมพ์ ถึงจะสามารถสร้างสรรค์เป็นผลงานออกมาได้และสอนให้ข้าพเจ้าเรียนรู้เป็นคนที่มีระเบียบวินัยในการทำงานศิลปะ จึงทำให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนวิชาภาพพิมพ์เป็นวิชาแกนตัวที่สอง เมื่อข้าพเจ้าศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 ในสาขาวิชาศิลปะไทย ได้มีโอกาสสร้างสรรค์งานศิลปะในหัวข้อเทคนิคไทยโดยข้าพเจ้าได้เลือกนำเอาเทคนิคการผูกมัดถักทอที่ข้าพเจ้ามีความถนัดและคุ้นเคยมาตั้งแต่เด็กมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะเป็นครั้งแรก โดย ได้รับคำแนะนำและคำชื่นชมจากศาสตราจารย์ชลูด นิมเสมอ เป็นการส่วนตัวว่า “งานดีมากนะ เธอเชื่อมั่นมันไปต่อได้อีกเยอะ งานของเธอมีความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองสูง” ทำให้ในตอนนั้นข้าพเจ้าได้เห็นแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ข้าพเจ้ามีความเชื่อและความศรัทธาในคำพูดของศาสตราจารย์ชลูด นิมเสมอ และเป็นแรงบันดาลใจให้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในหัวข้อศิลปนิพนธ์ชื่อ “รูปทรงอิสระจากการผูกมัด” (Free From With Limitation) (ภาพที่ 1) โดยมีแนวความคิดดังนี้ ข้าพเจ้าประทับใจในวิธีการถัก ผูกมัด รัดร้อย สร้างรูปทรงอิสระขึ้นโดยได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวจากภูมิปัญญาที่สืบทอดต่อกันมากกลายเป็นความผูกพันที่แนบแน่นในความทรงจำ ข้าพเจ้าจึงใช้วิธีการผูกมัดถักทอนี้

มาแสดงออกถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ที่แสดงผลด้วยผ้าที่ตัดเป็นเส้นและเชือกชนิดต่างๆมา ผูกมัดถักทอในลักษณะรูปทรงนามธรรม

ภาพ 1 “รูปทรงอิสระจากการผูกมัด” พ.ศ.2554 เทคนิค ผูกมัด รัตร้อย ถักหุ้ม ขนาด 280 x 280 Cm.

ในปี พ.ศ. 2555 ได้สำเร็จการศึกษาโดยได้รับวุฒิปริญญา ศิลปะบัณฑิต สาขาศิลปะไทย หลังสำเร็จการศึกษาข้าพเจ้าได้นำชุดผลงานศิลปะ “รูปทรงอิสระจากการผูกมัด” ไปประกวดการแสดง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 58 พ.ศ. 2555 ได้รับรางวัลประกาศนียบัตรเกียรติยศอันดับ 3 เหรียญทองแดงในประเภทจิตรกรรม จากการที่ได้รับรางวัลในครั้งนั้นเป็นที่น่าชื่นชมและดีใจให้แก่วงศ์ตระกูลยิ่งนักทำให้ข้าพเจ้ามีแรงผลักดันที่อยากจะศึกษาต่อในระดับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาทัศนศิลป์ (Master Of Fine Arts Program in Visual Arts) เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นศิลปิน ผู้มีความรู้ความสามารถในระดับสูงทางทัศนศิลป์ วัตถุประสงค์ในหลักสูตรนี้เพื่อผลิตมหาบัณฑิตผู้มีความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ในระดับสูง มีความรู้ทางด้านทัศนศิลป์ สามารถวิเคราะห์และอธิบายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ส่งเสริมทั้งในด้านการสร้างสรรค์และวิชาทางด้านทัศนศิลป์ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต การศึกษาในระดับปริญญาศิลปมหาบัณฑิตทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสได้ศึกษาวิชาชั้นสูงหลายวิชา เช่น วิชาองค์ประกอบศิลป์ชั้นสูงได้ศึกษาและปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ส่วนบุคคลที่สามารถนำไปปรับใช้ในวิชาเอกของข้าพเจ้าเป็นวิชาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไทยชั้นสูง (Advanced Thai Arts) ในการศึกษาทำให้ข้าพเจ้าสามารถพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ศิลปะงาน ผูกมัดถักทอได้อย่างเต็มที่และเข้าใจในตัวเทคนิคที่อยู่กับวิถีชีวิตคนไทยมาช้านาน ทำให้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ในหัวข้อชุด “งานถักทอ (Weaving Work)” โดยมีแนวความคิดและแรง

บันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจากสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาไม่ว่าจะเป็นวัสดุสิ่งของ เครื่องใช้ ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณะไปตามสังคมและวัฒนธรรมและสมัยนิยมอยู่ตลอดเวลา โดยผ่านเทคนิคการผูกมัดถักทอให้เป็นรูปทรงนามธรรมที่เกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึกสื่อความงามทางอุดมคติ ข้าพเจ้าจบการศึกษาหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิตในสาขาวิชาทัศนศิลป์ วิชาเอกศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีการศึกษา 2557

ภาพ 2 “ E-San Weaving Work” พ.ศ.2557 เทคนิค ผูกมัดถักทอ ขนาด 280 x 540 Cm.

หลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาศิลปมหาบัณฑิต ข้าพเจ้าได้นำผลงานศิลปะชุด “ E-San Weaving Work” ไปแสดงงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61 พ.ศ. 2558 และรับรางวัลประกาศนียบัตรเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดงประเภทจิตรกรรม

ภาพ 3 แสดงงานกลุ่มนิทรรศการศิลปกรรม “ Same : Different ” ณ YEO Workshop ประเทศสิงคโปร์ 2015

ในวันที่ 6 มีนาคม 2558 ข้าพเจ้าและกลุ่มเพื่อนที่ศึกษาอยู่สถาบันเดียวกันได้มีโอกาสไปแสดงงานกลุ่มที่ประเทศสิงคโปร์ โดยใช้ชื่อนิทรรศการว่า “SAME” แสดงงานที่ Yeo Workshop

Gallery หลังจากแสดงงานที่สิงคโปร์ในครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเดินชมผลงานศิลปะที่หลากหลายโดยมาจากหอศิลป์ต่างๆ ทำให้เห็นผลงานศิลปะที่เปิดกว้างและมีหลากหลายรูปแบบ เทคนิค สิงคโปร์ถือว่าเป็นประเทศศูนย์กลางมหาอำนาจทางการเงินและยังถือว่าเป็นประเทศสิงคโปร์นั้นได้ทำหน้าที่ผู้รวบรวมผลงานศิลปะจากทั่วโลกที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจและหลงใหลในประเทศสิงคโปร์ ที่ให้ความสนใจและเห็นถึงคุณค่าความสำคัญของผลงานศิลปะ หลังจากกลับมาจากสิงคโปร์ข้าพเจ้าได้นำผลงานชุด Weaving Work มานำเสนอเพื่อสอบเข้าในระดับปริญญาตรีบัณฑิตสาขาทัศนศิลป์ (Doctor Of Philosophy Program in Visual Arts) ได้รับคำวิจารณ์และคำแนะนำดี ๆ จากอาจารย์หลายท่านที่ให้คำชี้แนะข้าพเจ้าจึงมีแนวความคิดที่จะสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีความเกี่ยวข้องกับคุณยายของข้าพเจ้าที่เป็นผู้คอยอบรมชี้แนะในเรื่องการผูกมัดถักทอกับตัวข้าพเจ้าตั้งแต่เมื่อยังเป็นเด็ก จึงทำให้เกิดความผูกพันกับคุณยาย จนเมื่อวันสุดท้ายของคุณยายมาถึงคุณยายได้เสียชีวิตอยู่ในห้องนอนของท่าน การจากไปของคุณยายในครั้งนี้ทำให้ลูกหลานต่างพากันเศร้าโศกเสียใจเป็นอย่างมาก คุณยายเปรียบเสมือนต้นไม้ใหญ่ที่ทำให้ลูกหลานพากันมารวมตัวเพื่อพบปะพูดคุยกัน สิ่งที่ลูกหลานยังนึกถึงคุณยายมีแต่คุณงามความดีที่คุณยายได้สร้างไว้ให้กับชุมชนข้าพเจ้าจึงอยากสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเทคนิคที่คุณยายได้สอนมาคือการผูกมัดถักทอในชุดผลงานชื่อ “ ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ ” ข้าพเจ้ามีแนวความคิดและแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ที่เป็นศิลปะการผูกมัดถักทอที่เกิดขึ้นจากความผูกพันของครอบครัวและการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับงานถักทอมาตั้งแต่รุ่นคุณยายในสมัยนั้นคุณยายได้ผูกมัดถักทออยู่เด็กและเปลญวนชายเป็นอาชีพเสริมจึงทำให้ข้าพเจ้าเกิดความสนใจในลวดลายการถักทอและทำให้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคนิคการผูกมัดถักทอมาตั้งแต่ครั้งยังเป็นเด็ก จึงเป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้ข้าพเจ้าได้นำเอาเทคนิคการผูกมัดถักทอมาสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะจากการสูญเสียคุณยายอันเป็นที่รัก โดยข้าพเจ้าได้นำเอาวัสดุสิ่งของเครื่องใช้มาแทนตัวบุคคลนำมาผูกมัดถักทอเพื่อบันทึกเป็นความทรงจำและสื่ออารมณ์ความรู้สึกที่ข้าพเจ้าต้องการแสดงออกที่มีต่อคุณยายทั้งในเรื่องของความรัก ความอบอุ่น วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในครอบครัว ในขณะที่ข้าพเจ้ากำลังศึกษาปริญญาตรีบัณฑิตอยู่นั้นข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปแสดงผลงานที่ประเทศสิงคโปร์อีกครั้งจากคำเชิญของทางแกลอรี่ที่สิงคโปร์ให้ไปแสดงงานในงาน Art Stage Singapore Marina Bay Sands ระหว่างวันที่ 21 – 24 มกราคม 2559 เป็นการแสดงผลงานเดี่ยวครั้งแรกของข้าพเจ้าโดยอยู่ในสังกัด Yeo Workshop Gallery นับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่ได้ไปแสดงผลงานในงาน Art Stage ซึ่งเป็นเวทีที่ใหญ่เวทีหนึ่ง

ภาพ 4 ART STAGE SINGAPORE , Maring Bay Sands , Singapore ,Solo Exhibition Dates : 21-24 January 2016

ข้าพเจ้าตื่นเต้นกับผลงานศิลปะของทางแกลอรี่ต่างๆที่ต่างพากันนำเอาผลงานศิลปะที่ดีและมีความหลากหลายมาจัดแสดงในครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์ตลอดการแสดงผลงาน หลังกลับจากประเทศสิงคโปร์ข้าพเจ้าก็ได้มีโอกาสร่วมแสดงงานกับกลุ่มเพื่อนโดยใช้ชื่อการแสดงครั้งนี้ว่า “The Four” จัดแสดงที่ People’s Gallery กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 1 – 28 กุมภาพันธ์ 2559 และในเดือนมิถุนายนข้าพเจ้าได้นำผลงานไปแสดงที่ประเทศสิงคโปร์อีกครั้งหนึ่ง และผลงานที่นำไปแสดงในครั้งนี้มีชื่อว่า “Weaving Work” จัดแสดงที่ Yeo Workshop Gallery ตามคำเชิญของเจ้าของแกลอรี่ในระหว่างวันที่ 3 – 18 มิถุนายน 2559 และให้คำสัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ที่ประเทศสิงคโปร์เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยปริญญาเอก ชุดผลงานชื่อ “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ภาพ 5 Solo Exhibition, “weaving works”, YEO Workshop, 1 Lock Road, #01-01 Gillman Barracks Singapore, 31-18 June 2016

ภาพ 6 ได้ให้คำสัมภาษณ์กับหนังสือพิมพ์ที่ประเทศสิงคโปร์เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานวิจัยปริญญาเอก ชุดผลงานชื่อ “ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ” ในวันที่ 10 มิถุนายน 2559

และในเดือนตุลาคมข้าพเจ้าได้รับคำเชิญให้ไปร่วมแสดงงานที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในงาน “Asia Now” Paris Art Fair ในวันที่ 19 – 23 ตุลาคม พ.ศ. 2559 การที่ไปแสดงงานครั้งนี้ถือว่าเป็นการแสดงงานในโซนยุโรปครั้งแรกของข้าพเจ้านับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่ได้เผยแพร่ผลงานศิลปะไทยให้คนได้เห็นถึงความงามของงานศิลปะการผูกมัด ถักทอในครั้งนี้

ภาพ 7 2016 Exhibition, “Asia now” Paris Asian Art Fair , 9 Avenue Hooch, Paris, 8ème, 19-23 October

ต่อมาในต้นปี พ.ศ. 2560 ของเดือน มกราคม ข้าพเจ้านำผลงานไปแสดงในงาน ART STAGE SINGAPORE อีกครั้งแต่ในครั้งนี้เป็นการแสดงงานร่วมกับเพื่อนศิลปินหลากหลายประเทศ ผลงานที่ข้าพเจ้านำไปแสดงในครั้งนี้ ถือเป็นผลงานชิ้นแรกๆของการสร้างผลงานของข้าพเจ้าก็ว่าได้ เพราะมันเป็นงานทดลองในตอนที่ข้าพเจ้าเรียนตอนปี 3 การแสดงงานในครั้งนี้ได้รับการตอบรับกับผู้ที่มาชมผลงานได้เป็นอย่างดี

ภาพ 8 ART STAGE SINGAPORE , Marring Bay Sands , Singapore , Exhibition Dates : 12-15 January 2017

และในเดือน มีนาคม ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานชุดใหญ่ที่สุดที่ข้าพเจ้าเคยสร้างสรรค์ออกมา เพื่อที่จะนำไปแสดงในงาน ART CENTRAL 2017 HONG KONG 20-25 March 2017 ในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้ายังได้รับการตอบรับจากผู้ที่เข้ามาชมงาน ART CENTRAL ในครั้งนี้ว่า เป็นผลงานที่ดีอันดับหนึ่งในสิบชิ้นที่ได้รับการโหวตว่าเป็นผลงานที่ดีที่สุดของผลงานศิลปะที่แสดงในงานนี้ทั้งหมด ทำให้ข้าพเจ้าติดอยู่ในอันดับที่สอง ของหนึ่งในสิบผลงานศิลปะที่ดีที่สุด

ภาพ 9 ART CENTRAL 2017, HONG KONG 20-25 March 2017

หลังจากที่ข้าพเจ้ากลับมาจากแสดงงานศิลปะที่ฮ่องกงในเดือนเดียวกันข้าพเจ้าข้าพเจ้ายังมี การแสดงงานที่ประเทศไทยอีกครั้ง แต่การแสดงงานในครั้งนี้เป็นการแสดงงานเพื่อสองในครั้งแรกของ

การเรียนปริญญา เอก ในครั้งนี้ข้าพเจ้าได้ทำงานนำเสนอความก้าวหน้าของผลงานศิลปะในชุดชื่อ
“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

ภาพ 10 การแสดงผลงานที่นำเสนอความก้าวหน้าของการเรียนในระดับปริญญาคุณวุฒิตัด ในชุดชื่อ
“ถักทอพื้นที่ของความทรงจำ”

หลังจากนั้นข้าพเจ้าได้ทำงานสร้างสรรค์ในชุดเล็กเพื่อเป็นการทดลองสร้างสรรค์ผลงานชุดเล็ก เพื่อหาความเป็นไปได้หลากหลายความคิดของอารมณ์ความรู้ในขณะที่กำลังทำการวิจัย แต่ในขณะเดียวกัน ข้าพเจ้าได้รับคำเชิญให้ไปแสดงผลงานที่สิงคโปร์อีกครั้งจากทางหอศิลป์ YEO Workshop ประเทศสิงคโปร์ เพื่อเอาผลงานชุดเล็กที่ข้าพเจ้ากำลังสร้างสรรค์อยู่ไปแสดงร่วมกับศิลปินอีกสี่ท่านในงาน
“THREADS & TENSIONS - STORIES FROM SOUTHEAST ASIA” ตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2560 จนถึง 7 มกราคม 2561

ภาพ 11 “THREADS & TENSIONS - STORIES FROM SOUTHEAST ASIA” YEO Workshop , 1 Lock
Road, #01-01 Gillman Barracks , Singapore 4 NOVEMBER 2017 - 7 JANUARY 2018

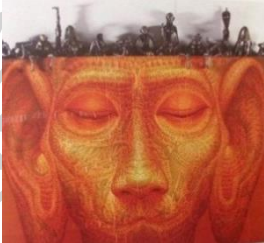

ตารางเปรียบเทียบ 1 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของ ประเทศไทย	การสร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะ	ผลงานศิลปกรรม ที่มีความโดดเด่น
2550	<p>31 ธันวาคม พ.ศ. 2549 - 1 มกราคม พ.ศ. 2550 เกิดเหตุระเบิดรวม 9 จุด ทั่วกรุงเทพฯ และปริมณฑล ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนหนึ่ง</p> <p>9 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการรักษามรดกทางภูมิปัญญาในเรื่อง "ถ้ำขี้ดัดตน"</p>	<p>- เข้าศึกษาระดับศิลปะบัณฑิตที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร</p> <p>- แสดงผลงานศิลปกรรมวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี พ.ศ. 2550</p> 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 53</p> <p>- ชื่อภาพ : ภิกษุสันดานกา โดย นายอนุพงษ์ จันทร</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 53</p> <p>- ชื่อภาพ : รากะแห่งตัวตน โดย นายภัฏ พลชัย</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 53</p>

ตารางเปรียบเทียบ 2 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ1)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2550			<p>- ชื่อภาพ : ลมหายใจของฉันทน์ โดย นายไชยวัฒน์ กุดาพันธ์</p>
2551	<p>9 กันยายน 2551 นายสมิคร สุนทรเวช ถูกศาลรัฐธรรมนูญ พิพากษาให้พ้นจากความเป็นนายกรัฐมนตรี</p> <p>14 กันยายน 2551 นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รักษาการนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วย พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา ผู้บัญชาการทหารบก และ พล.ต.อ.พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ร่วมกันแถลงข่าวยกเลิกการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน</p>	<p>-</p> 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 54</p> <p>- ชื่อภาพ : แก้วอึ่งของแม่ โดย นายอัฐพร นิยมมาลัยแก้ว</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 54</p> <p>- ชื่อภาพ : ทุก ทุก ขณะจิต</p>

ตารางเปรียบเทียบ 3 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ2)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2551	<p>17 กันยายน 2551</p> <p>นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ถูกเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ จากพรรคร่วมรัฐบาล 6 พรรค</p>	 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 54</p> <p>- ชื่อภาพ : แก้อื้อของแม่</p> <p>โดย นายอัฐพร นิมมาลัยแก้ว</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 54</p> <p>- ชื่อภาพ : ทุก ทุก ขณะจิต</p> <p>โดย นายอนุพงษ์ จันทร</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 54</p> <p>- ชื่อภาพ : ห้วงทุกข์</p> <p>โดย นายอภิชาติ เอี่ยมวิจารณ์</p>

ตารางเปรียบเทียบ 4 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ3)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2551			<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 54</p> <p>- ชื่อภาพ : กามสุชัลลิกานุโยค</p> <p>โดย นายภักดิ์ พลชัย</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 54</p> <p>- ชื่อภาพ : โคโยตี้แดนซ์</p> <p>โดย นายมานพ สุวรรณปินทะ</p>
2552	<p>เมื่อวันที่ 24 พ.ย. นายสมศรี สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีคนที่ 25 ถึงแก่อนิจกรรม</p>	 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 55</p> <p>- ชื่อภาพ : สภาวะการณ์อันล่อแหลม</p> <p>โดย นายเกียรติอนันต์ เอี่ยมจันทร์</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 55</p>

ตารางเปรียบเทียบ 5 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ4)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2552		 	<p>- ชื่อภาพ : ตระกูลผีเกาะ โดย นายวีระศักดิ์ สัสดี</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 55</p> <p>- ชื่อภาพ : อนุสติจากการจากไปของแม่ โดย นายประสิทธิ์ วิชายะ</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 55</p> <p>- ชื่อภาพ : การเผชิญหน้าบนความท้าทาย โดย นายอริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์</p>

ตารางเปรียบเทียบ 6 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ5)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2553	<p>อุทกภัยครั้งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย</p> <p>5 ตุลาคม 2553 ระเบิดก่อการร้ายในเขตปริมณฑลของกรุงเทพมหานคร</p>	<p>- ร่วมแสดงนิทรรศการงานศิลปวัฒนธรรม โดยศูนย์วัฒนธรรม ที่ห้างสรรพสินค้าซีดี มอลงานวัฒนธรรมสรรสร้าง สรรสร้างเศรษฐกิจ ที่หอประชุมมมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี</p> <p>- ได้ร่วมวาดภาพปฏิทินชุดวัดในกรุงรัตนโกสินทร์ประจำปี 2553 ของ บริษัท กนกสิน เอ็กซ์พอร์ต อิมพอร์ต จำกัด</p> 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 56</p> <p>- ชื่อภาพ : หวังแห่งการก่อเกิด-เสื่อมสลาย หมายเลข 6</p> <p>โดย นายสุพร แก้วดา</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 56</p> <p>- ชื่อภาพ : รูปลักษณ์ของท้องถื่นป่าตानी หมายเลข 3 โดย นายเจาะ อับดุลเลาะ เจ๊ะสอเหาะ</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 56</p> <p>- ชื่อภาพ : จีวรแต่แม่</p> <p>โดย นายอัฐพร นิมมาลัยแก้ว</p>

ตารางเปรียบเทียบ 7 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ6)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2553			

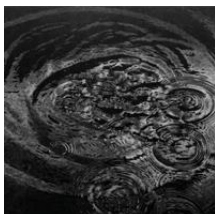

ตารางเปรียบเทียบ 8 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ 7)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2553		 	 <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 56</p> <p>- ชื่อภาพ : สภาวะความขัดแย้ง โดย นายกิตติเมธี พิธิพัฒน์เดชา</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 56</p> <p>- ชื่อภาพ : Landscape of Life โดย นาย สิทธิกร ขาวสะอาด</p>

ตารางเปรียบเทียบ 9 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ8)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2553			

ตารางเปรียบเทียบ 10 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ9)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2554	<p>30 มกราคม หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน หรือ พระธรรมวิสุทธิมงคล เจ้าอาวาสวัดป่าบ้านตาด จังหวัดอุดรธานี ละสังขารลงด้วยสิริอายุรวมได้ 97 ปี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ร่วมแสดงนิทรรศการนิทรรศการสัปดาห์หนังสือและการเรียนรู้แห่งอุบลราชธานี โดยโรงแรมสุนีย์แกรนด์ - ร่วมแสดงนิทรรศการนิทรรศการศิลปะโดยชมรมศิลปะสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต4 เกียรติประวัติ - เข้าร่วมโครงการค่ายเยาวชนสร้างผลงานศิลปะร่วมสมัย ปี 2554 ณ บ้านคำ นางแล จ. เชียงราย - ร่วมแสดงการแสดงผลการร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 28 - ร่วมแสดงการแสดงผลการร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 29 	<ul style="list-style-type: none"> - รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 57 - ชื่อภาพ : “การก่อรูปของสิ่งหนึ่งบนความเสื่อม สลายของอีกสิ่งหนึ่ง หมายเลข 3” โดย นายสุพร แก้วดา - รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 57 - ชื่อภาพ : “มโนภาพแห่งทุกสิ่งจะ หมายเลข 2” โดย นายอัฐพร นิมมาลัยแก้ว - รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 57 - ชื่อภาพ : “เรื่องเล่าจากดินแดนที่ราบสูง” โดย นายประสิทธิ์ วิชახะ

ตารางเปรียบเทียบ 11 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ10)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2554			

ตารางเปรียบเทียบ 12 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ11)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2555	<p>ประธานาธิบดีบารัค โอบามา แห่งสหรัฐอเมริกาได้เดินทางมาเยือน 3 ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย</p> <p>5 ธันวาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จออก ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 85 พรรษา 5 ธันวาคม</p>	<p>- ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวงครั้งที่ 34</p> <p>- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่ครั้งที่ 29</p> <p>- ร่วมแสดงงานนิทรรศการ 36 ปี ศิลปไทย</p> <p>- รางวัลประกาศนียบัตรเกียรติยศนิยมนับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทจิตรกรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 58</p>	<p>- รางวัลเกียรติยศนิยมนับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 58</p> <p>- ชื่อภาพ : สารแห่งจักรภพ หมายเลข 1 โดย นางสาวเดือนฉายผู้ชนะ ภูประเสริฐ</p> <p>- รางวัลเกียรติยศนิยมนับ 3 เหรียญทองแดง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 58</p> <p>- ชื่อภาพ : รูปทรงอิสระจากการผูกมัด โดย นายสันติ หวังชื่น</p> <p>- รางวัลเกียรติยศนิยมนับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 58</p> <p>- ชื่อภาพ : ลูกเต๋า โดย นายสุรัชย์ ดอนประศรี</p>

ตารางเปรียบเทียบ 13 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ12)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2555		 	 <p data-bbox="1050 734 1345 813">- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 58</p> <p data-bbox="1050 846 1249 880">- ชื่อภาพ : Emptiness</p> <p data-bbox="1050 913 1305 947">โดย นางสาวกมลพันธุ์ โชติวิชัย</p>

ตารางเปรียบเทียบ 14 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ 13)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2556	<p>วอลเลย์บอลหญิงไทยคว้าชัยแชมป์เอเชีย สมัยที่ 2 ลง</p> <p>24 ตุลาคม สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พระสังฆราชพระองค์ที่ 19 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สิ้นพระชนม์ลง ด้วยพระชันษา 100 ปี</p>	<p>- ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรม “อมตะ อาร์ต อวอร์ด” ครั้งที่ 5</p> 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 59</p> <p>- ชื่อภาพ : ระนาบแสงริมน้ำ หมายเลข 2 โดย นายบุญศรี เจริญยิ่ง</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 59</p> <p>- ชื่อภาพ : ตุนยา (โลกปัจจุบัน) และ อาคีเราะฮู (ปรโลก) โดยนางสาวยามีละ หะยี</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 59</p> <p>- ชื่อภาพ : ขยอก โดยนายอริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์</p>

ตารางเปรียบเทียบ 15 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ15)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2556		 <p data-bbox="742 1368 1018 1444">- ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรม บัวหลวงครั้งที่ 35</p>	 <p data-bbox="1045 824 1342 900">- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญ เงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 59</p> <p data-bbox="1045 936 1289 967">- ชื่อภาพ : Debris of Time</p> <p data-bbox="1045 1003 1220 1034">โดย นายจักรี คงแก้ว</p>

ตารางเปรียบเทียบ 16 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ16)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2557	<p>5 พฤษภาคม แผ่นดินไหวที่มีความรุนแรง 6.3 แมกนิจูด จุดศูนย์กลางอยู่ที่อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เป็นแผ่นดินไหวที่รุนแรงมากที่สุดในรอบหลายร้อยปีของประเทศไทย</p> <p>22 กรกฎาคม พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรัฐประหารได้นำรัฐธรรมนูญชั่วคราว พ.ศ. 2557 ขึ้นทูลเกล้าฯ โดยระบุให้ประธานสภานิติบัญญัติ (สนช.) เป็นผู้ทูลเกล้าฯ จากนั้น พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 29 ของประเทศไทย</p>	 <p>- แสดงงานกลุ่มนิทรรศการศิลปกรรม SENSE OF LOCAL Thai Art Exhibition</p> 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 60</p> <p>- ชื่อภาพ : ธรรมชาติแห่งจิต หมายเลข 1 โดย นายสุพร แก้วตา</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 60</p> <p>- ชื่อภาพ : พัดไม้พรากร โดยนายอริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 60</p> <p>- ชื่อภาพ : ป่า กว้างๆ ลงหายใจ โดยนายสุรศักดิ์ สอนเสนา</p>

ตารางเปรียบเทียบ 17 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ17)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2558	<p>11 ธันวาคม สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงนำพสกนิกรชาวไทย พร้อมใจกันแสดงออกถึงความจงรักภักดี แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ด้วยการแสดงพลัง ปันจักรยาน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาของทั้งสองพระองค์ 5 ธันวาคม และ 12 สิงหาคม</p> <p>16 ธันวาคม ถวายพระเพลิงสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกสู่พระนิพพาน ณ วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพมหานคร</p>	<p>- รางวัลประกาศนียบัตรเกียรติคุณระดับ 3 เหรียญทองแดง ประเภทจิตรกรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61</p> <p>- แสดงงานกลุ่มนิทรรศการศิลปกรรม “ Same : Different ” ณ YEO Workshop ประเทศสิงคโปร์</p> 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61</p> <p>- ชื่อภาพ : บรรพบุรุษรำลึก โดยนางสาวธิดิพรหม อ่อนเปี่ยม</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61</p> <p>- ชื่อภาพ : อีสานงานถักทอหมายเลข 2 โดย นายสันติ หวังชื่น</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61</p> <p>- ชื่อภาพ : ความทรงจำในวิถีชีวิตชนบทอีสาน โดยนายพรสวรรค์ นนทะภา</p>

ตารางเปรียบเทียบ 18 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ18)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2558			<p>รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61</p> <p>- ชื่อภาพ : พื้นที่สภาวะแห่งความสุขสงบของจิต หมายเลข2</p> <p>โดย นายประวิณ เปียงชมภู</p>
2559	<p>13 ต.ค.พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร เสด็จสวรรคต ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงความสำคัญยิ่งต่อศตวรรษที่ 21 และทรงเป็นศูนย์รวมแห่งความสมัครสมานสามัคคีของคนไทยในชาติ</p> <p>1 ธันวาคม สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์ที่ 10</p> <p>"</p>	<p>-ART STAGE SINGAPORE , Marine Bay Sands , Singapore ,Solo Exhibiton Dates : 21-24 January</p> 	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญทอง ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 62</p> <p>- ชื่อภาพ : "ชีวิตที่เสียสมดุล" โดย นายประสิทธิ์ วิชายะ</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 62</p> <p>- ชื่อภาพ : "ความทรงจำในวิถีชีวิตชนบทอีสาน" โดย นายพรสวรรค์ นนทะภา</p>

ตารางเปรียบเทียบ 19 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ19)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2559		 <p>- Solo Exhibiton , “ <i>The four</i> ” ,People’s Gallery, Bangkok, Thailand</p> <p>- Solo Exhibiton , “ <i>weaving works</i> ” ,YEO Workshop , 1 Lock Road, #01-01 Gillman Barracks , Singapore ,31-18 June</p> <p>- ได้ให้ คำ สัม ภา ษ ณ์ กับ หนังสือพิมพ์ของสิงคโปร์ 10 มิถุนายน 2559</p>	 <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 62</p> <p>- ชื่อภาพ : “คำสอนพระพุทธ หมายเลข ๑” โดย นายประดิษฐ์ ตั้งประสาทวงศ์</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 62</p> <p>- ชื่อภาพ : “หน้าผา หมายเลข ๒” โดย นายจักรี คงแก้ว</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 62</p>

ตารางเปรียบเทียบ 20 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ20)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2559		<p>This artist became the first painter and artist in the world.</p> <p>- Solo Exhibiton , “ asianow ” Paris Asian Art Fair , 9 Avenue Hoche, Paris, 8ème, 19-23 October 2016</p> <p>Santi Wangchuan, E-san Weaving. Wood, thread, family clothing, crochet flowers, 600 x 280 cm. Courtesy the artist and Yeo Workshop</p> <p>ASIA NOW announces its 2016 program!</p> 	<p>- ชื่อภาพ “หยดที่จากหายของฤดูฝน” โดย นาย ญาณวิทย์ กุญแจทอง</p>

ตารางเปรียบเทียบ 21 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ21)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2559			

ตารางเปรียบเทียบ 22 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ22)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2560	<p>26 ตุลาคม พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ณ พระเมรุมาศ ท้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร</p>	<p>- “ ART STAGE ” SINGAPORE , Maring Bay Sands , Singapore , Exhibiton Dates : 12-15 January</p> <p>-“ ART CENTRAL HONG KONG 2017 ”</p> <p>21-25 MARCH 2017</p>	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 63</p> <p>ชื่อภาพ“สีสั้นในสังคมพหุวัฒนธรรมของชาวดัตช์ หมายเลข 2”</p> <p>โดย นายจิรโรจน์ ศรียะพันธ์</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 63</p> <p>ชื่อภาพ“ต่อเติม”</p> <p>โดย นายสันติ สีตาราช</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 63</p> <p>ชื่อภาพ“แปร-รูป”</p> <p>โดย นางสาวสุกัญญา สอนบุญ</p>

ตารางเปรียบเทียบ 23 ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความโดดเด่นในแต่ละช่วงปี (ต่อ23)

ปี พ.ศ.	ประวัติศาสตร์สำคัญของประเทศไทย	การสร้างสรรคผลงานศิลปะ	ผลงานศิลปกรรมที่มีความโดดเด่น
2560		 <p>“THREADS & TENSIONS - STORIES FROM SOUTHEAST ASIA” YEO Workshop , 1 Lock Road, #01-01 Gillman Barracks , Singapore</p> <p>4 NOVEMBER 2017 - 7 JANUARY 2018</p>	<p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 1 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 63</p> <p>ชื่อภาพ “พายุลูกเห็บ”</p> <p>โดย นายญาณวิทย์ กุญแจทอง</p> <p>- รางวัลเกียรติคุณอันดับ 2 เหรียญเงิน ศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 63</p> <p>ชื่อภาพ “ผลผลิตที่แปรเปลี่ยน”</p> <p>โดย นางสาวจิรนนท์ จุลบท</p>

รายการอ้างอิง

- กัจจกร สุนพงษ์ศรี.(2556).สุนทรียศาสตร์.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณิง จันทร์ศิริ. 2544. การมัดข้อมผ้า / โดย คณิง จันทร์ศิริ (โอเดียนสโตร์: กรุงเทพฯ :).
- ทรงพันธ์ วรรณมาศ. 2539. ผ้าเอเชีย : มรดกร่วมทางวัฒนธรรม = Textiles of Asia : a common heritage / บรรณาธิการ : ทรงศักดิ์ ปรารังค์วัฒนากุล
- ผ้าไทยลายอีสาน / ทรงพันธ์ วรรณมาศ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- โอเดียนสโตร์: กรุงเทพฯ :).
- นพพร ประชากุล. 2546. วิกัยวิจารณ์วรรณกรรมฝรั่งเศส / นพพร ประชากุล (โครงการจัดพิมพ์คปไฟ: กรุงเทพฯ :).
- ปิยะพร กัญชนะ. 2528. วัฒนธรรมพื้นบ้าน : ศิลปกรรม / บรรณาธิการ เพ็ญศรี คุ้ม ... [และคนอื่น ๆ]
- "บันทึกจับผ้า" เส้นใยแห่งไมตรีคนอาเซียนลุ่มน้ำโขง / ปิยะพร กัญชนะ (โครงการไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์
- มหาวิทยาลัย
- สถาพรบุ๊คส์: กรุงเทพฯ :).
- เพ็ญศรี คุ้ม. 2536. วัฒนธรรมพื้นบ้าน : ศิลปกรรม (สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ :).
- เลื่อน รัตนมงคล. 2538. ผูกเดี่ยว / เลื่อน รัตนมงคล (โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา: ขอนแก่น :).
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. 2532. เครื่องจักสานในประเทศไทย / วิบูลย์ ลีสุวรรณ (โอเดียนสโตร์: กรุงเทพฯ :).
- เสนอน นิลเดช. 2547. เรือนเครื่องผูก / เสนอน นิลเดช (เมืองโบราณ: กรุงเทพฯ :).
- เสาวลักษณ์ คงคาอุยฉาย. 2548. ศิลปะการมัดเชือกแบบมอราเม / เสาวลักษณ์ คงคาอุยฉาย (โอเดียนสโตร์:
- กรุงเทพฯ :).
- อุดม เขยทิวังค์. 2545. ประเพณีพิธีกรรมท้องถิ่นไทย / โดย อุดม เขยทิวังค์ (สุขภาพใจ: กรุงเทพฯ :).
- เสฐียร โกเศศ.(2512).วัฒนธรรม.นครหลวงฯ: สำนักพิมพ์ บรรณาธิการ
- เสฐียร โกเศศ.(2551).ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายสันติ หวังชื่น
วัน เดือน ปี เกิด	1 มกราคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	จ.อุบลราชธานี
วุฒิการศึกษา	ประวัติการศึกษา พ.ศ.2543 โรงเรียนอุบลวิทยาคม พ.ศ.2546 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช พ.ศ.2549 วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี พ.ศ.2554 ปริญญาศิลปบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) ภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.2557 ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ.2560 ปรัชญาคุณวุฒิปบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	12 ซอย 13 ถ. อุบล-ตระการ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000
ผลงานตีพิมพ์	ประวัติการแสดงผลงาน พ.ศ.2553 ร่วมแสดงนิทรรศการงานศิลปวัฒนธรรม โดยศูนย์วัฒนธรรม ที่ห้างสรรพสินค้าซีตีมอลล์ งานวัฒนธรรมสรรสร้าง สรรค์สรรค์เศรษฐกิจ ที่หอประไพระยอม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พ.ศ.2554 ร่วมแสดงนิทรรศการนิทรรศการสัปดาห์หนังสือและการเรียนรู้แห่งอุบลราชธานี โดย โรงแรมสุนีย์แอนด์ ร่วมแสดงนิทรรศการนิทรรศการศิลปะโดยชมรมศิลปะสำนักงานเขตพื้นที่ การประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต4เกียรติประวัติ เข้าร่วม โครงการค่ายเยาวชนสร้างผลงานศิลปะร่วมสมัย ปี 2554 ณ บ้านค่านางแล จ.เขียงราย ร่วมแสดงการแสดงผลศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 28 ร่วมแสดงการแสดงผลศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นเยาว์ ครั้งที่ 29

พ.ศ.2555 ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวงครั้งที่ 34
ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยของศิลปินรุ่นใหม่
ครั้งที่ 29

แสดงงานนิทรรศการ36ปีศิลปไทย

พ.ศ.2556 ร่วมแสดงนิทรรศการจิตรกรรมบัวหลวงครั้งที่ 35
ร่วมแสดงนิทรรศการศิลปกรรม “อมตะ อาร์ต อวอร์ด” ครั้งที่
ที่5

พ.ศ.2557 แสดงงานกลุ่มนิทรรศการศิลปกรรม SENSE OF LOCAL
Thai Art Exhibition

พ.ศ.2558 แสดงงานกลุ่มนิทรรศการศิลปกรรม “ Same : Different ” ณ
YEO Workshop ประเทศสิงคโปร์

พ.ศ.2559 -ART STAGE SINGAPORE , Maring Bay Sands ,
Singapore ,Solo Exhibition Dates : 21-24 January

- Solo Exhibition, “The four”, People’s Gallery, Bangkok, Thailand

- Solo Exhibition , “ weaving works ”,YEO Workshop , 1 Lock Road,
#01-01 Gillman Barracks , Singapore ,31-18 June

- Solo Exhibition, “Asia now” Paris Asian Art Fair, 9 Avenue
Hoche, Paris, 8ème, 19-23 October 2016

พ.ศ.2560 -ART STAGE SINGAPORE , Maring Bay Sands ,
Singapore , Exhibition Dates : 12-15 January

- ART CENTRAL 2017, HONG KONG 20-25 March 2017

ร่วมแสดงงานการแสดงผลศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61 ประเภทสื่อ
ประสม

Exhibition ,THREADS AND TENSIONS, STORIES FROM
SOUTHEAST ASIA ,YEO Workshop , 1 Lock Road, #01-01 Gillman
Barracks , 4 NOVEMBER2017-7 JANUARY 2018

รางวัลที่ได้รับ

พ.ศ.2548 รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ2 การแข่งขันทักษะวิชาชีพ
ประติมากรรม เทคนิคปั้นดินเหนียว ขนาดครึ่งตัว ระดับภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

พ.ศ.2555 รางวัลประกาศนียบัตรเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดง

ประเภทจิตรกรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 58

พ.ศ.2558 รางวัลประกาศนียบัตรเกียรติคุณอันดับ 3 เหรียญทองแดง

ประเภทจิตรกรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 61

